

az agárdi

Chernel István Általános Iskola és Gimnázium

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

AGÁRD, 2008.

Legutolsó módosítás: 2023. augusztus

Tartalom

I.	ISKOLÁNK BEMUTATÁSA.....	1
I. 1.	Bevezető	1
I. 2.	Iskolánk alapító okirata	2
I. 3.	Előzetes információk.....	3
I. 3. 1.	Iskolánk története.....	3
I. 3. 2.	Névadónk	5
I. 3. 3.	Személyi feltételek.....	5
I. 3. 4.	Tárgyi feltételek.....	6
I. 3. 5.	Kapcsolataink.....	8
I. 3. 6.	Az iskola korábbi és jelenlegi eredményei	9
II.	NEVELÉSI PROGRAM	1
II. 1.	Pedagógiai alapelveink	1
II. 2.	Nevelő és oktató munkánk értékei	3
II. 3.	Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai.....	4
II. 4.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	8
II. 5.	Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai	10
II. 6.	Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	12
II. 7.	Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	19
II. 8.	A pszichés fejlődési zavar csoportjába tartozó tanulók iskolai fejlesztésének elvei ..	22
II. 9.	Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	28
II. 10.	Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	31
II. 11.	A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	33
II. 12.	Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	34
II. 13.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	37
II. 14.	Nevelési-oktatási céljainkat szolgáló tanórán kívüli tevékenységek	39
II. 15.	A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	46
II. 15. 1.	A szülőkkel való együttműködés	46
II. 15. 2.	A tanulókkal való együttműködés	48
II. 16.	Egészségnevelési program.....	50
II. 17.	Teljes körű egészségfejlesztési program.....	55
II. 18.	Környezeti nevelési program.....	58
II. 19.	Fogyasztóvédelem.....	65
II. 20.	A képzés szerkezete	69
II. 20. 1.	Szerkezet és képzési idő a székhelyintézményben	69
II. 20. 2.	Szakaszok.....	70
II. 20. 3.	Az oktatás szervezeti formái	70
III.	HELYI TANTERV	1
III. 1.	Tantárgyszerkezet évfolyamonként	1
III. 2.	Kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok	2
III. 3.	Tananyag, követelmény.....	9
III. 4.	A tantárgyválasztás szabályai.....	9
III. 5.	A magasabb évfolyamba lépés feltételei	9
III. 6.	A tankönykválasztás elvei	10

III. 7.	A tanulók tanulmányi teljesítményének, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése.....	11
III. 7. 1.	A magatartás és szorgalom értékelése.....	12
III. 7. 2.	A tanulmányi teljesítmény értékelése, minősítése A tanulók jutalmazásának elvei....	14
III. 7. 3.	A belső vizsgarendszer.....	19
III. 7. 4.	Az iskolánkba jelentkező tanulók felvételének rendje.....	21
III. 8.	Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	23
III. 9.	Középszintű érettségi vizsga témakörei.....	25
III. 9. 1.	Irodalom	25
III. 9. 2.	Magyar nyelv.....	25
III. 9. 3.	Történelem	26
III. 9. 4.	Idegen nyelv.....	27
III. 9. 5.	Matematika.....	27
III. 9. 6.	Etika (Emberismeret és etika).....	27
III. 9. 7.	Biológia	28
III. 9. 8.	Fizika.....	28
III. 9. 9.	Kémia.....	28
III. 9. 10.	Földrajz	29
III. 9. 11.	Ének-zene	29
III. 9. 12.	Vizuális kultúra	30
III. 9. 13.	Informatika	30
III. 9. 14.	Testnevelés.....	31
III. 10.	A tanulók fizikai fittségének mérése.....	32
IV.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	1
V.	MELLÉKLETEK.....	1
V.1.	Eszközök és felszerelések jegyzéke.....	1
V.2.	Belső vizsgaszabályzat	5
V.3.	EFOP-3.3.5-17	12
V. 4.	Digitális és online oktatás szabályai, irányelvei, platformjai.....	21

I. ISKOLÁNK BEMUTATÁSA

I. 1. Bevezető

Az Ausztrál Nagykövetség vezető munkatársa, aki 16 évet élt Dél-Amerikában, s a Föld szinte minden kontinensét bejárta, 1998. év elején iskolánkban a következőket mondta:

„Büszkék lehetnek, hisz a Földön élő közel 2 milliárd 18 éven aluli gyermek közül igen kevés járhat ilyen gondosan ápoltt, szép környezetben lévő, szemet gyönyörködtető iskolába, mint az önöké. Mivel a tartalom és a forma egymástól elválaszthatatlan, kölcsönösen hatnak egymásra, rövid itt-tartózkodásom ellenére kijelenthetem, hogy itt igényes emberek dolgoznak, s ebben az iskolában öröm lehet diáknak lenni.”

Az 1990-es évek elejétől harmonikusan fejlődő iskolánk mára Fejér megye egyik legszebb, egyik legnagyobb és az egyik legjobb eredményeket elérő intézményévé fejlődött.

A Velencei-tó környékén élő polgárok közül mind többen bízzák ránk gyermekeik nevelését és oktatását. A 2004. szeptember 1-jétől 13 évfolyamossá váló intézményünk az általános iskolai évek alatt minden hozzánk beiratkozott tanuló igényes nevelésére és oktatására hivatott.

A középiskolai tagozaton elsősorban jó képességű és szorgalmas diákok felsőoktatásra - köztük élsportoló fiatalok - érettségire felkészítése folyik.

A szép természeti környezetben lévő, jelentősebb történelmi múlttal nem rendelkező, az iparosítás hátrányaiból és vélt előnyeiből szerencsésen kimaradó, törekvő, jómódú kisváros és a velencei-tavi kistérség harmadik évezred elejére felnőtté váló nemzedékének igényes, cherneles arcú nevelésére, oktatására vagyunk hivatottak.

I. 2. Iskolánk alapító okirata

Az intézmény székhelye szerinti megye neve: Fejér vármegye
Fenntartó tankerületi központ megnevezése: Székesfehérvári Tankerületi Központ
OM azonosító: 030081

Chernel István Általános Iskola és Gimnázium szakmai alapdokumentuma

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtakra, az alábbi szakmai alapdokumentumot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. Megnevezései

1.1. Hivatalos neve: Chernel István Általános Iskola és Gimnázium

2. Feladatellátási helyei

2.1. Székhely: 2484 Gárdony, Agárd, Iskola utca 2.

2.1.1. telephelye: 2484 Gárdony, Agárd, Gárdonyi Géza utca 38.

3. Alapító és a fenntartó neve és székhelye

3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

3.4. Fenntartó neve: Székesfehérvári Tankerületi Központ

3.5. Fenntartó székhelye: 8000 Székesfehérvár, Petőfi Sándor utca 5.

4. Típusa: összetett iskola

5. OM azonosító: 030081

6. Köznevelési alapfeladatai

6.1. 2484 Gárdony, Agárd, Iskola utca 2.

6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás

6.1.1.1. nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 450 fő)

6.1.1.2. alsó tagozat, felső tagozat

6.1.1.3. 1 évfolyamtól 8 évfolyamig

6.1.1.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők)

nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 68 fő)

6.1.2. gimnáziumi nevelés-oktatás

6.1.2.1. nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 210 fő)

6.1.2.2. évfolyamok száma: négy, hat

6.1.2.3. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők)

nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 32 fő)

- 6.1.3. egyéb foglalkozások: napközi, tanulószoba
- 6.1.4. iskolai könyvtár: könyvtári feladatokat a nyilvános könyvtár látja el
- 6.1.5. mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem, egyéb módon (sportpálya, sportcsarnok)
- 6.1.6.a testnevelés órák keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködésben, megálapodás alapján
- 6.2. 2484 Gárdony, Agárd, Gárdonyi Géza utca 38.
 - 6.2.1. általános iskolai nevelés-oktatás
 - 6.2.1.1. nappali rendszerű
 - 6.2.1.2. alsó tagozat, felső tagozat
 - 6.2.2. gimnáziumi nevelés-oktatás
 - 6.2.3. mindennapos testnevelés biztosításának módja: egyéb módon (Agárdi Csuka Csarnok)

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga

- 7.1. 2484 Gárdony, Agárd, Iskola utca 2.
 - 7.1.1. Helyrajzi száma: agárdi 3110
 - 7.1.2. Hasznos alapterülete: 3338,8 nm
 - 7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog
 - 7.1.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog
- 7.2. 2484 Gárdony, Agárd, Gárdonyi Géza utca 38.
 - 7.2.1. Helyrajzi száma: 3655/12
 - 7.2.2. Hasznos alapterülete: 1127,98 nm
 - 7.2.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog
 - 7.2.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

I. 3. Előzetes információk

I. 3. 1. Iskolánk története

Lakóhelyünk, Agárd neve először III. Béla 1183-ban kelt oklevelében jelenik meg először. E szerint: „Agorban a Fertő mellett legyen a kereszteteké négy ekényi föld, és a Fertőben is legyen részük, mint a mi udvarnokainknak.” A név valószínűleg a magyar agár főnévből illetve a belőle képzett régi nyelvemlékbeli Agor személynévből keletkezett.

A közeli főváros Székesfehérvár közvetlen közelében fekvő terület, település lassan fejlődött. A mocsaras, télen-nyáron szinte járhatatlan terület csak a pásztoroknak és vadászoknak adott időszakos megélhetést. A XIX. század második felében a kapitalista mezőgazdaság térhódítása gyors fejlődést hozott a területen.

Agárd pusztán született 1863. augusztus 3-án Czigler Géza azaz Gárdonyi Géza, aki később a magyarság nagy írója és tanítója lett. Ebben az időszakban a településen változó helyeken, hosszabb-rövidebb időszakokban működtek iskolák, melyek főleg a cselédek gyermekeit tanították az alapvető ismeretekre.

Agárd az 1930-as évek elején élte első aranykorát. Településünk a közeli nagyvárosok – Budapest, Székesfehérvár – polgárságának kedvenc nyaralóhelyévé vált. A meginduló telekparcellázás eredményeként új lakó- és nyaralóházak épültek. A fellendülést a II. világháború szakította félbe. Az 50-es évek közepétől megindult az újjáépítés és a 60-as évek végétől a 80-as évek közepéig Agárd második aranykora következett. A II. világháború után az agárdi gyermekek oktatása 2-3 nyaralóban folyt. 1957-ben készült el a mai épületegyüttes magját adó rész 4 tanteremmel, tornaszobával és egy előadóteremmel. Ez az iskola már elkészültekor sem tudta kielégíteni az igényeket.

Az 1965-ben 293 tanulót foglalkoztató iskola zsidóbongóiból és az alagsor több helyiségéből tantermeket alakítottak ki. A Mezőgazdasági Kombinát fejlődése és a velencei-tavi idegenforgalom fellendülése következtében rohamosan fejlődött Agárd.

1977-ben újabb 4 tanteremmel és vizesblokkokkal gazdagodott az agárdi iskola. A 10 tantermes iskolában a 80-as évek elejétől 15-16 osztályt tanítottak a pedagógusok. A rendszerváltozás lényeges változást hozott iskolánk történetében. 1992-ben az agárdi iskola Chernel István a világhírű ornitológus nevét vette fel. 1994-ben Szentesi Anikó tervező elképzelései szerint átépült, megszépült az iskola. A nagyobb lehetőségekkel élve az iskolavezetés az önkormányzat támogatásával az 1997/98-as tanévben hatosztályos gimnáziumi képzést indított. 1999-ben felépült a „kisiskola”, s ezzel újabb 5 tanteremmel, orvosi szobával, öltözőkkel és zuhanyzókkal, szertárakkal és egy sok célra használható pincével gazdagodott az iskola. 2001-ben a régi épület alagsorában lévő konyha és étterem átépítésére, modernizálására került sor.

2002-ben érettségizett a város történetének első gimnáziumi osztálya. Ebben az évben tanulóink létszáma 600 fölé emelkedett.

A 2001/2002-es tanévben a Sándor Károly Labdarúgó Kollégiummal kötött szerződés alapján négy évfolyamos gimnáziumi képzést indítottunk. A labdarúgók gimnáziumi képzése a 2018 /2019-es tanévben ért véget.

Iskolánk a 2004/2005-ös tanévben a nyelvi előkészítő évfolyam elindításával 13 évfolyamosná vált. A nyelvi előkészítő 2013-ban megszűnt, helyette a gimnáziumi tagozaton emelt szintű idegen nyelvi oktatás folyik.

Intézményünket 2008 szeptemberében két tagiskolával, a gárdonyival és a zichyújfaluival kibővülve vette át a Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás korábbi fenntartójától, Gárdony Város Önkormányzatától.

Az iskola fenntartója 2013. január 1-től a KLIK, 2016-tól a Székesfehérvári Tankerületi Központ.

2020-ban elnyertük az ökoiskola címet.

I. 3. 2. Névadónk

1991-ben egy olyan embert választottunk névadónkul, aki életművével, munkásságával megtestesíti azokat az értékeket, melyeket itt a Velencei-tó partján élő diákok számára példaként állíthatunk: **humanitást, természetszeretetet, küzdeni akarást, lelkesedést, magas színvonalú szakmai tudást.**

Ő Chernel István.

Kőszegen született 1865. május 31-én. Apja polihisztor volt, de elsősorban ornitológus. Anyja sokat jótékonykodott, segítette az elesetteket, szegényeket.

Chernel István már a szülői házban magába szívta a természet szeretetét, a madárvilág iránti érdeklődését és a humanitást. Iskoláit Kőszegen és Sopronban végezte. Első tudományos cikke 17 éves korában jelent meg nyomtatásban. 1884-ben járt először a Velencei-tónál és ettől kezdve éveken át, kora tavasztól késő őszig járta a tavat és környékét. Megismerte az itt élő emberek életét, szokásait, nyelvét.

1891 nyarán régi vágya teljesült, eljutott 4 évre Norvégiába. A hegyekben láthatta az itthon sokszor megcsodált északi vándormadarak sokszázezres tömegét. Itt találkozott a téli sportokkal. Hazatérése után meghonosította hazánkban is a sielést és megírta a lábszánkózás kézikönyvét. Kiváló lövész is volt.

A nagyvilágra kitekintés jellemzi az életét, bejárta Európa sok országát. Járt Magyarországot, terjesztette a kultúrát, a művelődés igényét, szervezte az állatvédő egyesületek megalakulását. Megírta nagy művét Magyarország madarai, különös tekintettel gazdasági jelentőségükre címmel. Hermann Ottó halála után ő lett a Madártani Intézet vezetője. Gyűjtő-, megfigyelő munkája során megfázott, 1922. február 21-én, 57 éves korában hunyt el Kőszegen.

Chernel István kimagasló szellemiségére alapozva alakítjuk oktató-, nevelő munkánkat. Érdeklődő, kutató, magas színvonalon dolgozó, a természetet, az egészséges környezetet szerető és védő, a sportot kedvelő ifjúság nevelésére törekszünk.

I. 3. 3. Személyi feltételek

1. Az iskola tanulóinak és környezetének jellemzői

Egy iskola nevelési- oktatási elveinek, irányultságának megválasztásakor mindig körültekintően kell eljárni. A település, a kistérség és a régió megismerése után lehet jó döntéseket hozni. Különösen nagy felelősséggel jár új innovációk bevezetése.

a) Ahonnan diákjaink érkeznek

Gárdony város lakossága az országra jellemző népességfogyás ellenére évről évre jelentős mértékben nő.

Diákjaink döntő része ma is Agárdról érkezik, de a 6 évfolyamos gimnáziumi képzés beindításával egyre jelentősebb a kistérség területéről hozzánk járó tanulók száma (Velence, Kápolnásnyék, Pázmánd, Vereb, Zichyújfalu, Baracska, Martonvásár, Székesfehérvár).

b) Iskolánk tanulóiifjúságának főbb jellemzői

Gárdony város önkormányzata kiemelten fontos feladatának tekinti gyermekeink mind jobb körülmények között, mind magasabb színvonalú nevelését, oktatását az óvodában és iskolában egyaránt.

A városban élő tehetősebb lakosok számára rendkívül fontos gyermekeik biztonsága, szilárd erkölcsi elvekre, polgári értékekre alapozott nevelése és magas színvonalú oktatása. Általános igény gyermekeik délutáni tehetség gondozása, sportolása, zenei képzése.

A rossz körülmények között élő családokból érkező gyermekek száma nem jelentős. Fokozottan figyeljük, segítjük őket, de egyre nehezebben biztosítható számukra az esélyegyenlőség.

2. Személyi feltételek

Intézményünk valamennyi dolgozójával szemben elvárás a magas színvonalú szakmai tudás, az általunk közösen meghatározott célokkal való azonosulás és azok megvalósulásáért tenni tudás, a gyermekek megbecsülése és szeretete, településünk szellemi, gazdasági fejlődésének segítése.

A nevelőtestület

Az elmúlt években a jó összetételű tantestülettel sikerült elérnünk, hogy az iskola felnőtt emberek szellemi ambícióit kielégítő, valóságos értelmiségi munkahellyé váljék. Szakos ellátottságunk 100%-os.

A magot az évek óta egyenletesen magas szinten dolgozó pedagógusok alkotják. Bennük az emberi értékek magas szintű szakmai tudással párosulnak. Tudják, hogy az értékek mellett elkötelezett – ugyanakkor mások iránt toleráns – nevelők koordinált együttműködése lehet csak biztosíték a felnövekvő generáció fejlődésének.

A tantestület egészére jellemző a megújulási szándék, a képzés iránti igény.

I. 3. 4. Tárgyi feltételek

1. Az épület

Az 1957-ben készült 4+1+1 tantermes iskolát 1978-ban 4 tanteremmel bővítették. A 10 tantermes iskolában egészen 1994-ig 16 osztályt tanítottunk rendkívül rossz körülmények között. A település népességének növekedésével együtt járó gyermeklétszám-gyapodásától messze elmaradtak az iskola lehetőségei.

Iskolánk bővítésére, átépítésére két ütemben került sor. 1994-ben avattuk fel új főépületünket, s 1999-ben vettük birtokba a „kisházat”.

2001-ben az iskola alagsorában lévő elavult konyhánk és étkezőnk átépítésére került sor. Az új, korszerű konyha és a tágasabb, esztétikusabb étkező kielégíti igényeinket.

2002-ben a többfunkciós pincénk – tánc- és sportoktatás, buli, színház, kerámia és tűzománc műhely – jól felszerelt kondicionáló teremmel gazdagodott, melynek költségeit döntő részben alapítványunk biztosította.

2002-ben kis átalakítással, pályázati pénzeszközök felhasználásával Internet termet alakítottunk ki, melyet tanítványaink délutánonként – felügyelet mellett – azóta is rendszeresen használnak. Még ugyanebben az évben az önkormányzattól kapott 3 millió forintból újra mázoltattuk az iskola faszerkezetét.

2003-ban két gazdasági év megtakarításaiból származó 6 millió forintból modern SOFA ablakokra cseréltettük az 1957-ben készült épületrész elavult ablakait. Iskolánk ezáltal szebb, energiafelhasználásunk kisebb lett.

A tornaterem építése ebben a ciklusban is elmaradt.

A TIOP 1.1.1. pályázat keretében 2011-ben 12 tantermünket szereltük fel digitális táblákkal. A beszerzett számítógépekkel, informatikai normatívából, alapítványi hozzájárulással kialakítottunk egy újabb informatikatermet. Itt az informatikaórák mellett lehetőség nyílik számítógépes idegen nyelvi órák megtartására is.

2011-ben modernizáltuk az iskola fűtési rendszerének egy blokkját: a termálfürdő elvezetett meleg vizével működik a rendszer egyik része.

2013-ban önkormányzati finanszírozással megtörtént tető megrongálódott cserepeinek kicserélése. Ebben az évben alapítványunk hozzájárulással 1.400.000 forintból felújítottuk az iskola egyik szárnyának csatornarendszerét és vizesblokkjait.

2017-ben elkészült iskolánk régen várt tornaterme, a Csuka Csarnok, melyben egyszerre három csoportnak tudunk testnevelés órákat tartani.

2021-től pályázati forrásból telepített napelemrendszer segíti a környezettudatos működésünket.

2. Sportudvar, udvar

Sportudvarunk 200 m-es salakos futópályával, ugró- és dobóhelyeivel, salakos és bitumenes kézilabda- és kosárlabda-játéktereivel, s a szabadtéren felállított tornaszerekkel minden igényt kielégít.

A sportudvar 2002-ben fedett magasugródombbal gazdagodott.

A már meglévő kutunkból a lefektetett vezetékeken át öntözhető az egész udvar. A pályák karbantartása, felújítása sok pénzbe kerül még úgy is, ha döntően helyi munkaerővel – pedagógus, karbantartó, diák – oldjuk meg ezeket a feladatokat. Udvarunk tágas, szépen parkosított, tiszta és gondosan ápolott. A tájra jellemző növények mellett ritkaságok is megtalálhatók itt.

2003-ban az udvar épülettől védett részén szép parkot, pihenőhelyet alakítottunk ki. A sport- és játékuudvar vízelvezetésén folyamatosan dolgoztunk. 2007-ben a korszerűtlen játékok helyén standröplabda-pályát és az uniós szabványoknak megfelelő mászóvárat építettünk.

A főbejárat előtti Iskola utca 2001-ben új aszfaltburkolatot kapott. Szórt burkolatú 50 férőhelyes parkoló és térburkolattal fedett járda készült. A járda és a parkoló közötti részt minden év májusában a gyerekek közreműködésével rendszeresen virágosítjuk. Ezzel egy nagyon szép hagyományt teremtettünk.

2004-ben az iskola Kisdobos utcai szakaszán murvás autóbusz-beállót létesítettünk.

2008-tól egy-egy újabb, EU szabványoknak megfelelő udvari játékot (csúszdás várat, mászófalat, tibeti rezgőhidat) állítottunk fel az iskola játszóudvarán

Az iskola Gárdonyi Géza utca felőli oldalán 2010-ben szülői adományozással és önkormányzati segítséggel jó minőségű járdalappal fedtük le a nagyon rossz állapotú járdát. Ezt követően az iskola főbejárata elé és egy újonnan kialakított kerékpáros járdára is igényes térburkolat került.

2017-ben a Csuka Csarnok megépítéséhez kapcsolódóan sor került az iskola közvetlen környezetének rendezésére is. Ennek köszönhetően valamennyi irányból jó minőségű járdán közelíthető meg az iskola épülete, a tornaterembe átjutást új zebra teszi biztonságossá.

2021-ben sportudvarunk kézilabdapályával gazdagodott a kézilabdaszövetség támogatásának köszönhetően.

I. 3. 5. Kapcsolataink

Fenntartónkkal fennálló kapcsolatunk korrekt, kölcsönös bizalmon, partnerségen alapuló.

Gárdonyi Város Önkormányzata már nem működtetője iskolánknak, de lehetőségei szerint támogatja azt.

Városunk intézményeivel: óvodákkal, könyvtárral, nevelési tanácsadóval jó, a környékbeli iskolákkal változó intenzitású és mélységű a kapcsolatunk.

Több intézménnyel szoros munkakapcsolatban állunk (pl. a kápolnásnyéki Vörösmarty Gimnázium, a Hermann László Zeneiskola, Pedagógiai Szakszolgálat).

Iskolánk alapítványa, az Agárdi Iskoláért Alapítvány. Kuratóriumával rendszeres a kapcsolatunk.

Felvidéki, délvidéki és erdélyi iskolákkal kialakult kapcsolataink 2000-ben, a Millennium évében általunk szervezett „Hazaváró” művészeti táborral kezdődtek, s azóta változó intenzitással folyamatosan tartanak. 2013-óta rendszeresen pályázunk a Határtalanul pályázaton, melynek keretében hetedikeseink felvidéki iskolákkal alakítanak ki kapcsolatokat. Legszorosabb kapcsolatunk az erdélyi Sepsiköröspatak diákjaival együttműködő kezdeményezés. Legfrissebb együttműködésünk lengyel testvérvárosunk, Żary diákjaival kialakított cse-reprogram.

A helyi sportegyesületekkel – Agárdi Teniszkлуб, Gárdonyi VSC – jó, a VVSI-vel pedig egyre gazdagabb együttműködést alakítottunk ki. Szoros szakmai együttműködést alakítottunk ki az Alba-Fehérvár Kosárlabda Kft-vel és a kézilabdás Pázmánd NKSE-vel.

A helyi egyházakkal problémamentes a kapcsolatunk, szoros együttműködésben valósítjuk meg az iskolai hitoktatást.

Iskolánk gimnazista diákjai az önkéntes közösségi szolgálat keretében folyamatosan részt vesznek a város különféle rendezvényein, munkájukkal segítik a rászorulókat. Számos környékbeli intézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást, ezek a partnerek az iskola honlapján megtekinthetők.

I. 3. 6. Az iskola korábbi és jelenlegi eredményei

A 12 évfolyamos iskolánk révén lehetőségeink az oktatás-nevelés terén nőttek, mivel végzős diákjaink döntő részét hosszú időszakon át készíthettük az érettségire. Érettségiző osztályaink tanulói az országos átlagnak megfelelő arányban kerülnek be felsőoktatási intézményekbe.

A közép- és felsőfokú nyelvvizsgák magas száma, az országos tanulmányi versenyeken elért eredményeink, végzős diákjaink neveltsége és megjelenése alapos okot ad arra, hogy elégedettek legyünk. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy elbizakodottságra, elkényelmesedésre semmi okunk, hisz tapasztalataink alkotó felhasználása révén még boldogabb, jobb iskolát teremthetünk.

A 8. évfolyam elvégzése után a tőlünk távozó diákok rendre felvételt nyernek székesfehérvári középiskolákba, s ott megállják helyüket.

Megyei és országos tanulmányi versenyeken német és angol nyelvből, matematikából, történelemből, és természetismeretből különösen szép eredményeket, helyezéseket értünk el.

A megyei középiskolás diáknapokon több művészeti csoportunk ért el arany és ezüst fokozatot. (színjátékszók, táncsoportok, zenekarok, énekesek)

A művészeti alapiskolákkal kialakított jó kapcsolatunk révén iskolánk, pedagógusaink és tanítványaink számos kimagasló eredmény elérésére kaptak lehetőséget.

A sport területén Fejér megye legkiválóbb iskolái közé tartozunk általános és középiskolás szinten is. Évről évre több tanulónk korosztályos válogatott (labdarúgás, evezés).

Alsós sor- és váltóversenyző csoportunk évek óta megyei bajnok, és az ország legjobb csapatai között jegyzik őket.

II. NEVELÉSI PROGRAM

II. 1. Pedagógiai alapelveink

A Chernel István Általános Iskola és Gimnázium pedagógusai nevelő-oktató munkájuk során az alábbi pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni:

1. Szakmai igényesség

A ránk bízott tanulók gyermek- és fiatalkoruk jelentős részét iskolánkban töltik. Így nemcsak értelmi, hanem érzelmi, morális, szociális és testi fejlődésükben is jelentős szerepet játszanak az őket nevelő, oktató pedagógusok. Ezt a rendkívül felelősségteljes feladatot csak a mesterségüket alaposan ismerő, magas szakmai, pedagógiai kultúrával rendelkező tanárok, tanítók tudják ellátni; akiket nemcsak tanítványaikkal, hanem a saját munkájukkal szembeni igényesség, szakmai alázat jellemez.

Hisszük, hogy iskolánknak a hagyományos értékmegőrző, értékátadó funkcióját úgy kell ellátnia, hogy eközben alkalmazkodik a XXI. század új kihívásaihoz. Ez a kettős igénynek való megfelelés a korábbinál is magasabb szintű pedagógiai kultúrát igényel pedagógusainktól.

2. Kiegyensúlyozottság

Az ismeretek, a műveltség, a hagyományok igényes és alapos közvetítése során sem fedkezhetünk meg arról, hogy tanulóink ezekben az években nem a továbbtanulásra vagy az életre készülnek fel elsősorban, hanem élnek; gyermekkorukat élik. Ezt a gyermekkort pedig joguk van boldogan eltölteni. A velük szemben támasztott elvárásoknak tehát mindig összhangban kell állniuk életkorukkal és más egyéni adottságaikkal.

Hisszük, hogy tanulóink értelmi, érzelmi, erkölcsi, szociális és testi fejlesztése csak együttesen, egymással harmóniában valósítható meg.

Egyensúlyteremtésre törekszünk az értékes, bevált hagyományok követése és a modern kihívásokra választ adó újítások között.

3. Együttműködés

Igyekszünk oktató-nevelő munkánkat a tanulókkal együttműködve végezni, szem előtt tartva, hogy növendékeink nemcsak elszenvedői, hanem alakítói is a nevelési-oktatósi folyamatnak. A velük végzett közös munka alapját a személyiségüket tiszteletben tartó, elfogadó légkör és a szeretetteljes személyes kapcsolatok képezik. Ehhez elengedhetetlen a feltétel nélküli elfogadás, melynek lényege, hogy minden tanuló több mint viselkedéseinek összessége. Az ember önmagában érték és tiszteletre méltó.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink egymással együttműködve, egymástól is tanulhassanak az iskolában, képesek legyenek az együttműködésre. Hisszük, hogy a különböző képességű, társadalmi helyzetű gyerekek egyaránt tanulhatnak egymástól valamit.

A szülőkkal is partnerségre törekszünk: elvárásaik, igényeik szerint végezzük munkánkat. Munkánkat alapvetően a tanulók és szüleik számára nyújtott szolgáltatásnak tekintjük.

Hisszük, hogy tanulóink eredményes fejlesztése érdekében pedagógusaink között is folyamatos együttműködésre van szükség.

4. Természetesség és életszerűség

Pedagógiai munkánkban kiemelt szerepet kap a természet, a természetes módszerek. Arra törekszünk, hogy a tanítás és a nevelés a tanulók biológiai fejlődéséhez, egyéni sajátosságaihoz, képességeihez igazodjon. Elutasítjuk a természetellenes, életidegen, erőszakos módszereket.

Kiemelten fontosnak tartjuk a testi és a környezeti nevelést.

Arra törekszünk, hogy a mindennapi életben is hasznosítható tartalmakat és módszereket közvetítsünk tanítványainknak.

5. Törvényesség

Oktató- nevelő munkánkat a vonatkozó törvények betartásával végezzük. Mindenek előtt tiszteletben tartjuk tanulóink emberi jogait, méltóságát; továbbá elítélünk mindenfajta hátrányos megkülönböztetést.

II. 2. Nevelő és oktató munkánk értékei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka azokra az értékekre épül, amelyek Nemzeti Hitvallásunknak (Magyarország Alaptörvénye) is alapját képezik:

1. Felelősségvállalás önmagunkért és másokért, a rászorulókat támogatása.
2. Erkölcsös magatartás, az emberi méltóság tiszteletben tartása.
3. Egyéni szabadság érvényesítése a másokkal való együttműködés keretein belül.
4. A tanulás és a munka.
5. Természetes környezetünk megóvása, tudatos, aktív fellépés a környezetszennyezéssel szemben.
6. Nemzeti kultúránk és anyanyelvünk megőrzése, fejlesztése.

II. 3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai

Feladatok

Iskolánk pedagógiai munkájának feladata, hogy a fenti célok megvalósítását elősegítse. Az egyes nevelési, oktatási célokhoz kapcsolódó feladatokat pedagógiai programunk különböző fejezeteiben fogalmaztuk meg konkrétan.

A célokhoz kapcsolódó feladatok elsősorban a tantárgyi követelményrendszer megvalósításában jelennek meg, ezeket a helyi tanterv tartalmazza. Itt az általános feladatokat tekintjük át.

1. A pedagógusok feladatai
 - a) Iskolánk alapelveinek, céljainak elfogadása, az értékek következetes közvetítése személyes magatartásukkal, példamutatással.
 - b) A tanulók érdekeinek elsődleges szempontként való figyelembe vétele a tanítás-tanulás során.
 - c) A tanulók egyéni sajátosságainak figyelembe vétele a módszerek kiválasztása során.
 - d) A zavartalan, eredményes tanulást lehetővé tevő elfogadó légkör, illetve egyéb körülmények megteremtése.
 - e) Folyamatos önképzés: tanítóinktól, tanárainktól elvárjuk, hogy törekedjenek a pedagógia új módszereinek és szakterületük legújabb eredményeinek megismerésére.
 - f) A tanítási-tanulási folyamat hatékonyságát csökkentő kommunikációs zavarok felismerése, megszüntetése. A kommunikációs kultúra javítása.
 - g) Szükség esetén pedagógiai szolgáltatások (szaktanácsadók és más segítő szakemberek, kollégák segítségének) igénybevétele.
 - h) Folyamatos kapcsolattartás és információcsere a szülőkkel.
 - i) Tanórák, bemutató órák megtartása.
 - j) Szakkörök, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások megtartása.
 - k) Tanulmányi és sportversenyekre való felkészítés.
 - l) Iskolai rendezvények, megemlékezések tervezése, szervezése, lebonyolítása.
 - m) Adminisztráció, adatszolgáltatás, statisztikakészítés, az eredmények megjelenítése az iskola honlapján és a helyi médiában.
 - n) Érettségi és belső vizsgákra való felkészítés.
 - o) Vizsgáztatás.
 - p) A kompetenciamérések lebonyolítása, az eredmények feldolgozása, ennek megfelelő oktatási stratégia kidolgozása.
2. Az igazgató feladatai
 - a) A tantestületet személyi összetételét úgy alakítsa, hogy a kitűzött célok megvalósíthatók legyenek
 - b) Biztosítsa a nevelési-oktatási folyamathoz szükséges fizikai feltételeket (oktatási segédeszközök, tantermek és azok állapota, stb.)
 - c) A pedagógusok terhelését úgy alakítsa, hogy az önképzésre is legyen mód
 - d) Lehetőségeihez mérten a maximális anyagi támogatást biztosítsa a pedagógusoknak

- e) Vezetői tevékenységében a következetesség, kiszámíthatóság érvényesüljön.
3. A tanulókkal és a szülőkkel szemben elvárjuk, hogy
- a) ha iskolánkba jelentkeznek, megismerjék alapelveinket, célkitűzéseinket, és csak ennek elfogadása esetén kérjék a felvételt
 - b) ha úgy érzik, az iskola nem azt nyújtja, amit célkitűzéseiben megfogalmazott, azt azonnal jelezzék.
4. Az 1-4. évfolyamon folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy
- a) a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon
 - b) adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat-és problémamegoldáshoz
 - c) alapozza meg a tanulási szokásokat
 - d) támogassa az egyéni képességek kibontakozását
 - e) működjön közre a tanulási nehézségek leküzdésében
 - f) csökkentse a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadó hátrányokat
 - g) tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket
 - h) erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat
 - i) a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését
5. Az 5-12. évfolyamon folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy
- a) fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek
 - b) a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját
 - c) olyan helyzeteket teremtsünk, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét
 - d) tudatosítsa a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát
 - e) tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban
 - f) a demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra
 - g) a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való nevelés
 - h) fejlessze a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt
 - i) erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére
 - j) fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására

Eszközök, eljárások

Pedagógiai feladataink megvalósítása során arra törekszünk, hogy az ismert módszerek, eljárások és eszközök közül mindig a legmegfelelőbbet válasszuk. Ugyanakkor tisztában vagyunk azzal, hogy a nevelés és az oktatás során a körülményektől függően eltérő mértékben, többféle módszer alkalmazására van szükség. Nem hiszünk a kizárólagosan üdvöztetőnek kikiáltott jelszavaknak, amelyek egy részlet kiemelésével háttérbe szorítanak számos egyebet. Az eljárások kiválasztása során is kiegyensúlyozottságra, harmóniára törekszünk. A megfelelő stratégiák, eszközök kiválasztásához szükségesnek tartjuk:

- minél több módszer és eljárás alapos ismeretét
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését
- a cél, a tanulók egyéni adottságainak (életkor, képesség, érdeklődés, előzetes tudás stb.) a tananyag, az adott körülmények figyelembe vételét
- a pedagógus önismeretét (felkészültség, személyiségjegyek)
- kompetenciaalapú oktatás
- drámapedagógia

Arra törekszünk, hogy alkalmazott módszereink összhangban álljanak alapelveinkkel: jellemezze őket a természetesség, az életszerűség, a kiegyensúlyozottság és az együttműködés. A teljesség igénye nélkül az alábbiakban felsorolunk néhány kiemelten fontosnak tartott oktatási stratégiát:

- felfedezéssel tanulás
- kooperatív tanulás
- adaptív oktatás

A módszerek kiválasztásakor inkább a tanulók aktivitását igénylőket részesítjük előnyben, így a megbeszélést, a vitát, a tanulói kiselőadásokat, a szemléltetést. Természetesen nem mondunk le a tanári magyarázatról sem, ügyelünk azonban rá, hogy ez logikusan felépített, érthető, világos, szemléletes és viszonylag rövid legyen.

A jelenléti oktatást felváltó, ideiglenes tantermen kívüli munkarend esetén online oktatás elsődlegesen a KRÉTA DKT (Webex) felületen, másodlagosan a GOOGLE MEET-en zajlik. A digitális oktatás a Chernel DIGI SULI (Moodle) platformon történik.

Nevelési módszerek

- a) A tevékenység megszervezésének módszerei:
 - megbízás, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, életközeli helyzetek
- b) A magatartásra ható módszerek:
 - ösztönző módszerek: ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, osztályozás, jutalmazás
 - a dicséret iskolánkban használatos módjai:
 - szóbeli dicséret: osztályfőnöki órán, osztályközösség előtt,
 - iskolai összejöveteleken (nagyüznetben, tanévzáró ünnepélyen),
 - írásbeli dicséret: osztályfőnöki dicséret, igazgatói dicséret, nevelőtestületi dicséret (ellenőrzőbe, osztálynaplóba),

- oklevél, kitüntetés, országos szintű elismerések,
- c) A jutalmazás iskolánkban használatos módjai:
- a jutalmazás alapja: hosszabb ideig tanúsított példamutató magatartás, szorgalmas, folyamatos közösségi munka, rendkívüli teljesítmények,
 - a jutalmazás formái: szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalom (könyv, különféle tárgyjutalmak, kirándulás)
- d) Kényszerítő módszerek:
- felszólítás, követelés, parancs, büntetés,
 - a büntetés formái iskolánkban:
 - szóbeli figyelmeztetés,
 - szaktanári, illetve nevelői figyelmeztetés,
 - osztályfőnöki figyelmeztetés, intés,
 - igazgatói figyelmeztetés, intés,
 - áthelyezés párhuzamos osztályba,
 - áthelyezés másik iskolába

Szociális technikák

- a) ön- és emberismeret fejlesztéséhez
fejlesztő interjú,
fejlesztő beszélgetés
- b) szociális készségfejlesztő technikák
minta- és modellnyújtás
megerősítés (buzdítás, dicséret, jutalmazás)
szerepjáték
dramatizáló tevékenység

II. 4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

A pedagógus:

- napi rendszerességgel megbeszéli a legfontosabb feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- feladata a tanulás megszerettetése, a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;

- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységének kialakítására;
- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja;
- a kötelező házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- az iskolavezetés jóváhagyásával, a tantárgyfelosztás alapján a lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet lehetőséget biztosítva a javításra;
- foglalkozásain optimálisan felhasználja a rendelkezésére álló szemléltető eszközöket;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik

II. 5. Az osztályfőnöki munka nevelési tartalmai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi, és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe. A tanulók közvetlen megismerése és az osztályközösség arculatának formálása kiváló lehetőségeket kínálnak az iskolai és iskolán kívüli programok: szakkörök, klubdelutánok, sportfoglalkozások, rendezvények, diákgyűlések, utazások, kirándulások, színház-, és múzeumlátogatások stb.

Az osztályfőnöki munka eredményessége érdekében a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleivel, erősíti a családból származó pozitív nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyermekhez. Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.

Az osztályfőnök nevelő munkájának szerves része a közvetlen nevelőmunka.

Az osztályfőnöki órákon sajátos rendszerező, szintetizáló módszerrel kerül sor a tanulók nevelésében szerepet játszó nevelési tartalmak, témakörök feldolgozására. Jellemezze az osztályfőnöki órákat a mai fiatalokhoz közel álló tartalom és forma! Az osztályfőnöki óra a helyes vitakultúra kialakításának nélkülözhetetlen gyakorlóterepe.

Célunk, hogy a tanulók fejében megfogalmazódott kérdések ne haljanak el. Gondolkodjanak, kérdezzenek, vitatkozzanak ők és az osztályfőnök is. A válaszokat ne a tanár fogalmazza meg, ő csak a saját véleményét mondja el, de társ legyen a megoldáskeresésben. Sokszor egy-egy problémát alternatív módon lehet csak kezelni és megoldani, ebben segíthet a szülő is. Lényeges, hogy az osztályfőnök - akinek célja a diákok sokoldalú megismerése és fejlesztése - élvezze ezt a szabadságot adó együttléteket. Serkentő környezetet teremtsen, bátorítsa a gyermekek autonóm törekvéseit, fogadja el fantáziavilágukat. Biztonságos hátteret adjon a gyermekeknek, a fejlesztő szándék mellett is elfogadva őket olyannak amilyenek, hiszen élettapasztalatukat, társadalmi - emberi mintáikat és személyes élményeiket saját környezetükből, életterükből hozzák.

Az osztályfőnöki órákon törekedni kell olyan légkör kialakítására, amely feloldja a tanulóknak lévő gátlásokat, segíti a tanulókat abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg a "kényes" témákban is. A feloldódáshoz más környezet kell, mint a hagyományosan merev tantermi berendezés, az egymás hátát látó gyerekekkel.

Az osztályfőnök közvetlen pedagógiai tevékenységének jellemzői

- Az 5-12. évfolyamon kötelező osztályfőnöki órák nevelési témái lehetnek: kötöttek, szabadon választhatók és aktuális eseményekhez kapcsolódóak.
- Az osztályfőnöki óra egyszerre szolgálja az általános műveltség gyarapítását, a világszemlélet és az erkölcsi értékrend alakulását. Fejleszti az önismeretet, felkészíti a tanulókat a kulturált társas kapcsolatok építésére és fenntartására. Hozzájárul a differenciált emberkép és identitástudat alakulásához.
- A tanulókat tudományosan megalapozott ismeretekhez juttatja a természeti- és társadalmi környezetről, az emberről, és megismerteti őket a magatartási szabályokkal és etikai normákkal.
- Szükség van azonban arra, hogy a javasolt osztályfőnöki program koncentrikusan bővülő ismeretrendszere már 5. osztálytól járuljon hozzá a fiatalok önismeretének,

önfejlesztő stratégiájának és erkölcsiségének alakításához (egészséges életmód, konstruktív életvezetés, magatartás kultúra, erkölcsismeret, vallásismeret).

- Az életkornak megfelelő ember-, és társadalomismeretek nyújtásával segítse elő a tanuló szocializálódási folyamatát, természeti és társadalmi környezetébe való beilleszkedését.
- Segítse a tanulót kapcsolat-, és viszonyrendszereinek felismerésében, nevelje értékes és hasznos kapcsolatok kialakítására és ápolására.
- Fejlessze a tanuló szociális érzékenységét, toleranciáját, valamint empátiás képességét az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.

II. 6. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség fejlődése két folyamatrendszer eredménye. Az egyik az emberben előrehaladó biológiai, illetve bio-pszichológiai érés folyamata, a másik az élethelyzetek és személyközi kapcsolatok befolyására történő tanulás folyamata. A tanulást kezdetben a szoktatás, a gyakoroltatás, a későbbiekben a szereptanulás, az utánzásos modellkövetés és a kognitív tanulás jelenti.

A személyiség működésének alapvető feltétele az egyéni tudat (a személyes világtudat és az éntudat) kialakulása. Feladatunknak tekintjük a tanulók környezetükhöz és önmagukhoz való helyes viszonyának kialakítását. Fontos a saját személyiség kibontakozásának igénye, az önbizalomra, önbecsülésre nevelés.

Fontos a kulcskompetenciák, tudások és képességek, az egész életen át tartó tanuláshoz tartozó motívumok kialakítása.

A nevelés feladatai nem köthetők konkrét időponthoz, tanévhez. Az egyéni tudat sokéves fejlődés eredménye. Nevelési szempontból csak a gyermekek (1-6. évfolyam) és a serdülők, fiatalok (7-12. évfolyam) között célszerű különbséget tennünk. A gyermekkorban a döntő hatások a szülőktől, a családtagoktól, a nevelőktől indulnak ki, a serdülőkorban a legjelentősebb tere a kortárskapcsolatok, párkapcsolatok. Minden megélt és megoldott probléma fejlesztőleg hat, s akit az élet ilyen nehézségektől megkímél, az a fejlődésben elmarad.

A személyiségfejlesztés legfontosabb feltétele, hogy ne hagyjuk a gyermekeket, fiatalokat unatkozni. A semmittevés, az iskolából kilépők munkanélkülisége a legfenyegetőbb személyiségrombolás.

Az iskola feladata és felelőssége, hogy a szülővel, a helyi társadalom szervezeteivel, az iskolán kívüli intézményekkel együttműködve kínáljunk, működtessünk változatos és fejlesztő hatású tevékenységeket, ahol mindenki talál kedvére valót. Más a helyzet a tanítási-tanulási feladatoknál. Itt az a dolgunk, hogy kikeressük a tantárgyunk anyagából azokat a tartalmakat, amelyek alkalmasak arra, hogy a tanulók maguk végezzenek analízist, és ezeket a tartalmakat a tanulók által szívesen végzett feladatokká alakítsuk át.

Az iskolai személyiségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

Az iskolai körülmények együtteséből adódó fejlesztési lehetőségek

1. Az iskola térszerkezete

Iskolánk épülete az organikus építészet jegyeit viseli, fő jellemzője a természetesség. A falakat a gyerekek munkái díszítik, az emeleten egymást váltják a különféle kiállítások. A folyosók, a termek belső faburkolata meleg, bensőséges hangulatú. A saját osztály a személyiségfejlesztés alapvető feltétele, mint „stabil otthon”, biztonságérzet. Az osztályokban a padok, székek modern formájúak, firkálás mentesek. Az iskola formájával igyekszünk kialakítani tanulóinkban a szép iránti igényt, s arra neveljük őket, hogy vigyázzanak rá, őrizzék meg azt.

2. Az iskola belső szabályrendszere

Az iskola házirendje az iskolánk belső életét szervezi, kialakítja tanulóközösségünk mindennapi életritmusát, meghatározza az iskolánkon belüli és kívüli viselkedési normáit. Az itt lefektetett szabályrendszer visszatükrözi pedagógusközösségünk fel-fogását, életszemléletét s a tanulóközösség neveltségét, életkori sajátosságait.

3. A pedagógusközösség mint modell

A pedagógusközösség viszonyrendszerében a tanuló példát láthat arra, hogy felnőtt emberek formális csoportja hogyan képes építő módon együttműködni. Mi, pedagógusok igyekszünk példát mutatni tanulóinknak arra, hogyan kell egy közösségben közös célért együttműködni, hogyan kell egymást tiszteletben tartani. Ezt tükrözi több közös szabadidős programunk, iskolai rendezvényünk.

4. A pedagógus mint modell

Ez a pedagógusszerep a tanuló életkori sajátosságából fakad. Az általános iskolás tanuló számára a pedagógus személyisége a megfigyelés, utánzás és azonosulás tárgya. A középiskolás tanuló számára karizmatikus egyénisége, illetve a tantárggyal összefüggő szakmai személyisége miatt lehet modell a pedagógus. Hangsúlyos szerep jut saját személyiségünknek, saját értékrendünknek, s a tanulók szemében való hitelességért vállalunk kell önmagunkat, útkereséseink sikereit és kudarcait is.

A tanulók személyiségének fejlesztésénél szükségünk van pedagógusi empátiára, érzekelnünk és értenünk kell a tanulók verbális és non verbális jelzéseit, törekednünk kell a tanulók viselkedése mögött rejlő mozgatóerő megértésére, segítenünk kell őket a konfliktusok kezelésében.

A tanórákhoz kötődő fejlesztési lehetőségek

1. Reáltárgyak

A különféle mennyiségi és minőségi viszonyok megfigyelése, elemzése, ok-okozati kapcsolatok, események logikai láncolata, megfogalmazható és kikövetkeztethető feltevések, következmények és levonható következtetések nemcsak műveleti, hanem világlátási fejlődést eredményeznek. Hangsúlyt kell helyezni az értelmi képességek fejlesztésénél a következőkre: a megismerés vágya (ingerszükséglet, kíváncsiság, érdeklődés), a felfedezés vágya (felismerés, megfigyelés, értelmezés), a játékszeretet, az alkotásvágy, a tanulási sikervágy és kudarcfélelem, a tanulási elismerés-vágy, a kötelességtudat, az igény szint, az ambíció motivációi. Fontos feladat: az elsajátított ismeretek átvitele a mindennapi élethelyzetekre.

2. Informatika

Az oktatásban a számítógépes ismereteket ki kell egészíteni az információs rendszerekről szóló ismeretekkel, foglalkoznunk kell a kommunikáció bővített lehetőségeivel, s az információs kultúrával. Az internet használata olyan tömeges információ-áradatot jelent, amelynek következtében megváltoznak a tudásátadás módszerei, technológiái. Fel kell készítenünk tanulóinkat arra, hogy személyes tudásukat egész életükön át tovább kell gyarapítaniuk. Meg kell tanítanunk tanulóinkat arra, hogy a sokféle információból a számukra legfontosabbakat tudják kiválasztani, s ne váljanak a világháló oldalait kezükben tartó érdekcsoportok által manipulált, személyiségük vesztett emberré. Feladatunk, hogy olyan morális tartást, erkölcsi nevelést ad-

junk tanulóinknak, ami lehetővé teszi számukra az értékek közötti helyes választást. Az informatika tantárgy oktatása során kiemelt figyelmet kell fordítanunk a tanulók digitális készségeinek fejlesztésére: lehetővé kell tennünk az IKT-eszközök készség-szintű használatát, fel kell készítenünk őket a digitális tananyag- illetve feladatban-kok önálló használatára.

3. Természettudományi tárgyak

A természettudományi tantárgyak oktatása során arra törekszünk, hogy tanulóink legyenek képesek önálló méréseket, kísérleteket végezni. Tudjanak ábrákat, grafikonokat, táblázatokat elemezni. Lássák át a tudományágak közötti összefüggéseket. Tapasztalataikat tudják összegezni és ezek alapján legyen önálló véleményük. Legyenek kritikusak az áltudományos megnyilvánulásokkal szemben. Az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatára neveljük őket. A tanulóink spontán természettudományos érdeklődése, rácsodálkozása e tárgyakra a kiindulópontunk, a végső célunk pedig a természet szeretete, tisztelete, óvása, a fogyasztói beállítódás helyett a természeti értékeket megbecsülő, kímélő és teremtő magatartás kialakítása. Természetismeret-, biológia-, kémia-, földrajz- és fizikaórán arra neveljük tanulóinkat, hogy lakóhelyük, a Velencei-tó természeti környezetét megismerve, majd látókörüket tágítva a Föld természeti értékeit felismerve, védjék és óvják a természetet. Sajátítsanak el olyan környezetbarát technikákat, amellyel megpróbálhatják elkerülni a környezetszennyezést.

A természetismeret tantárgy keretében a pedagógus felkészíti a gyerekeket, hogy önálló életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni az egészséges életvitel, környezettudatos, - kímélő magatartás; a közvetlen és tágabb környezet megismerése terén.

4. Társadalomtudományi tárgyak

A társadalomtudományok tanulása során annak megértésére neveljük tanulóinkat, hogy személyes életük mindig egy tágabbi társadalmi-szociális összefüggésben létezik, s ez az egyén teljes személyiségét alakítja. Példák során mutatjuk meg azokat a viselkedésformákat, amelyek az emberiséget előbbre vitték vagy gátolták a fejlődésben. Tanulmányaik során találkoznak tanulóink az érték, a hagyomány, az ünnep fogalmával, ami a személyiség fejlődésükhöz nélkülözhetetlen.

A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségeikkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai állampolgárrá.

Ismereteiket, személyes tapasztalataikat gazdagítva találják meg helyüket az európai nyitott társadalmakban. Fontos, hogy megismerjék az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Fontos, hogy nyitottá és megértővé váljanak a különböző vallások, kultúrák, életmódok, a másság iránt. Növekedjék érzékenységük az emberiség globális problémái iránt.

Törekedni kell a nemzetközi kapcsolatok ápolására. Az ehhez szükséges ismeretek és képességek, a megfelelő beállítottság és motiváltság fejlesztése fontos feladat. Mindezekhez az iskolai tanulás teljes folyamata teremt lehetőséget.

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, ezért az iskolai nevelés során kellő figyelmet kell fordítani a gazdálkodással és pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére; a személyiségnevelés fontos része az okos gazdálkodása képességének kialakítása.

A természetismeret tantárgy keretében alapvető társadalmi ismeretek elsajátítása is folyik.

5. Irodalom és nyelvtanítás

Fontos feladat a verbális kommunikáció terén a hangos és írott beszéd fejlesztése, az érvelés és a meggyőzés képessége, a beszélgetés és vitakultúra kialakítása; a non-verbális kommunikáció terén pedig a metakommunikáció eszközeinek tudatosítása, fejlesztése. Fontos, hogy a tanulók képesek legyenek megkülönböztetni és felhasználni különféle típusú szövegeket; megkeresni, összegyűjteni és feldolgozni információkat; különböző segédeszközöket használni; saját szóbeli és írásbeli érveiket a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni.

Az irodalomórák és nyelvórák személyiségfejlesztő hatása abban nyilvánul meg, hogy tanításuk során fejlesztjük az emlékezetet, a képzeletet, a gondolkodási folyamatokat, a főhős és antihős alakjával az érzelmi-motivációs bázist, s kitűnő alkalmat adunk az empátia és az esztétikai érzék nevelésére.

Olyan képességek és készségek tartoznak ide, mint a művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpontok összevetése mások véleményével. Fontos a művészi kifejezés sokszínűsége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztése.

6. Idegen nyelvek

Az idegen nyelvek tanítása értelemszerűen fejleszti a tanulók idegen nyelvi alapképességét.

Az idegennyelvi kommunikáció feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

Az idegen nyelvi kommunikációhoz szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést, és – alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Az anyanyelvi kommunikáció célja, hogy a 6-10 éves gyermek tudjon szóban és írásban megfelelően kommunikálni, információkat feldolgozni, segédeszközöket használni. Ehhez segítség a metakommunikáció felhasználása a dramatikus és kooperatív játékok során, amelyekben pozitív és negatív élethelyzetek átélésével jut el a gyermek önkifejezése fejlődéséhez.

7. Művészeti tárgyak

A rajz, a zene, a tánc, mint művészi kifejezésformák a személyiségfejlesztés (önkifejezés, önfejlesztés) eszköze. Tanításuk alatt fejlesztjük az intuíciót, a különböző gondolkodást, a kreativitást, s a nagyobb erőfeszítést, gondolkodási fegyelmet igénylő tárgyak órái után ellazítjuk őket. A rajzórák jó alkalmat adnak a finom mozgások, a geometriai látás, az esztétikai érzék fejlesztésére, az önbemutatásra, önkifejezésre.

A zene és a tánc nagy személyiségformáló hatással bíró terület. Az énekórákon folyó közös éneklésben, táncolásban az egyén beleolvad a közösségbe, az együttes él-

ménybe, s erősítjük ezáltal tanulóink az önbizalmát, mások iránti bizalmát és egymás megbecsülését. A néptánc és a népzene mindig a hagyományokhoz vezet vissza, és oktatásukkal sokat tehetünk a társas viselkedésformák fejlesztéséért is.

A művészetek iránti nyitottságra nevelés, a kulturális életben való részvételre ösztönzést kiemelt feladatnak tekintjük.

8. Testnevelés

Életkoruknak megfelelően fejlesztjük tanulóink fizikai állapotát, kialakítjuk igényüket a jó fizikai állapot megtartására, az egészség megóvására. Célunk az egész életen át tartó mozgásigény kialakítása.

A személyiségfejlesztésben a sport, a játék kapcsán nagyon fontos a mozgásöröm és a mozgás motiváció kialakítása, a mozgásos önbizalom és önértékelés kifejlesztése, a nemi és életkori szerepek kommunikációs gyakorlása. Testnevelési órákon tanáraink figyelnek azokra a gyerekekre, akik mozgásos gátlásokkal, kudarckerüléssel, visszahúzódással, elkerülő megoldásokkal, szerepzavarokkal küzdenek, s indirekt módon foglalkoznak a fejlesztésükkel. Igyekszünk a tanulóinknál játékos formában serkenteni az érzelmkifejező viselkedést, növeljük az önbizalmukat, az önfogadásukat, fejlesztjük a csapatszellemet, a felelősségvállalást, az áldozatkészséget.

A tanórán kívüli, de az iskola intézményéhez kötött fejlesztési lehetőség

1. Szakkörök, szakmai műhelyek

Az iskolánkban működő szakköreink – szaktárgyi, művészi, technikai, közös érdeklődési kör - az oktató-nevelő munka kötetlenebb gyakorlását biztosítják, s mind tanulóink, mind pedagógusaink egyéni érdeklődési területéhez szorosan kapcsolódnak. A szakköri foglalkozásokon fejlesztjük a tanulók egyéni képességeit, kreativitását, s önálló munkára biztatva önbizalmukat növeljük.

2. Osztálykirándulások

Kirándulásainkon a nevelés színtere már nem az iskola, hanem a mindennapok valósága. Tanárainknak az ismeretátadás mellett lehetőségük van a tanulók érzelmi és szociális képességeinek fejlesztésére, az érték- és viszonyulási rendszerük alakítására, serkentik az osztály társasági életét, s a kirándulás során felmerülő konfliktusok kezelésének és megoldásának is nevelő hatása van.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink

1. Értelmi nevelés, a tanulás tanítása

Feladatunk: Kialakítani tanulóinkban a tudásvágy, az önművelés igényét, az önálló tanulás képességét, felkészítjük őket arra, hogy e gyorsan fejlődő, állandóan új információkkal teli világban életük során folyamatosan tanulni, képezni kell magukat. Ehhez alapvető cél az önmegismerés és az önkontroll kialakítása. Imerje meg a tanuló saját képességeit, és alakítsa ki saját tanulási stratégiáját. Felismert szükségletei alapján legyen képes saját tanulását megszervezni.

2. Érzelmi nevelés

Feladatunk: Kialakítani tanulóinkban a helyes életszemléletet, a toleranciát mások iránt, az empatikus magatartást, s hogy mindez társas kapcsolatainkban jelenjen meg. Ismerje fel a sokféleséget, fogadja el a különböző nézőpontokat, törekedjen az együttműködésre. Az értékorientációk fejlődéséhez az iskolai élet teljes folyamata teremthet lehetőséget.

3. Közösségi nevelés, aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

Feladatunk: Az emberi együttélés szabályainak a megismertetése, társas kapcsolatainkban az együttműködési képesség kialakítása, a kommunikációs képességük fejlesztése, azaz a helyes magatartás elsajátítása.

Neveljük a tanulókat az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelésére. Tanulják meg kezelni a konfliktusokat, nyújtsanak segítséget, vállaljanak felelősséget tetteikért.

4. Akarati nevelés, énkép, önismeret

Feladatunk: Tanulóink nevelése során olyan személyiség kialakítása, aki felelősséget érez önmaga iránt, kellő önismerettel és önbizalommal rendelkezik, s akinek igénye van arra, hogy tudása gyarapításával személyiségét fejlessze.

Tanulóink váljanak részeseivé az értékek megnevezésének, ismerjék meg a tudás, a készségek felhasználhatóságát. Érezzék magukat kompetensnek sorsuk alakításában.

5. Nemzeti nevelés, hon- és népismeret

Feladatunk: Lakóhelyünk - Agárd és a Velencei-tó – és hazánk múltjának és jelenének a megismertetése, a szülőföldre való ragaszkodás megalapozása, a hazaszeretetre nevelés. Megismertetjük tanulóinkkal nemzeti értékeinket, hagyományainkat, emlékhelyeinket, s ápolásukra, megbecsülésükre neveljük őket.

Tanulóink gyakoroljanak olyan közösségi tevékenységeket, amelyek a haza és más népek értékeinek megbecsüléséhez vezetnek.

6. Munkára nevelés, felkészülés a felnőttléti szerepeire

Feladatunk: Tudatosítani az emberek által végzett munka fontosságát, legyen az akár szellemi, akár fizikai munka; arra nevelni a diákokat, hogy az általuk végzett munkánál legyenek igényesek önmagukkal és környezetükkel szemben.

Fontos, hogy fejlesszük a diákok egyéni adottságain alapuló önismeretét. Lehetőséget kell nyújtani, hogy a diákok minél több tevékenységben kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az őket érdeklő területeken.

7. Tudatos fogyasztói magatartásra nevelés

Feladatunk: Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe az is, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, és az iskolai nevelés során arra is figyelniük kell, hogy a gazdálkodással, pénzügyekkel kapcsolatos képességek kialakítására több figyelmet fordítsunk. A személyiségnevelés fontos részének tekintjük az okos gazdálkodás képességének kialakítását.

8. Egészségre nevelés, testi és lelki egészség

Feladatunk: Az iskolát olyan munkahellyé tenni, ahová tanuló és tanár egyaránt minél kevesebb szorongással lép be, ahol a tanuló az életkori sajátosságainak, egyéni adottságaiknak megfelelő elvárásokkal találkozik. Megismertetjük tanulóinkat azzal, hogy testi és lelki egészségüket hogyan őrizzék meg, s a mozgás iránti igényük kiala-

kításával, helyes életvezetési stratégiákkal igyekszünk őket egészséges életre nevelni. Meg kell tanítani a diákoknak, hogy a teljes, harmonikus életet értéként tiszteljék.

9. Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Feladatunk: A tanulóknak olyan ismeretek nyújtás az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről, amelyek birtokában diákként és felnőttként élni tudnak a megnövekedett lehetőségekkel. Fontos az is, hogy magyarságukat megőrizve, európai identitásuk megerősödésével nyitottak és elfogadóak legyenek az Európán kívüli kultúrák iránt is.

Olyan külföldi cserekapcsolatok ápolására törekszünk, melyek segítségével tanulóink megismerhetik más népek kultúráját, és gyakorolhatják a nemzetközi kapcsolatok működtetéséhez szükséges idegen nyelveket.

10. Környezettudatosságra nevelés

Feladatunk: A tanulók olyan életvitelének megalapozása, mellyel képesek lesznek a környezetmegóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

Ehhez kiemelten szükséges a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztése. A környezeti nevelés során meg kell ismertetnünk azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon kell bemutatnunk a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében. Meg kell értetnünk a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

El kell érniük, hogy tanulóink bekapcsolódjanak közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

11. Gazdasági nevelés

Feladatunk: Hozzásegíteni tanulóinkat, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való gazdálkodásra, beleértve a pénzzel való bánni tudást is. Kiemelt feladatunk, hogy kialakítsuk tanítványainkban az igényt, hogy tudatos fogyasztókká váljanak. Meg kell alapoznunk azokat a képességeket, amelyek birtokában képesek lesznek a döntésekkel járó kockázatok mérlegelésére, a hosszabb és rövidebb távú előnyök közötti egyensúly megtalálására.

II. 7. **Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok**

Életünk minden jelentős eseménye társas kapcsolatokból szerveződő szociális térben zajlik. Valamennyien számos közösséghez tartozunk egyidejűleg (család, iskola, barátok, stb.), amelyekhez érzelmileg különbözőképpen kötődünk.

Az iskolában a tanulók személyiségének a fejlesztése nem választható el a közösségfejlesztési feladatoktól, mivel a közösségfejlesztés egyben személyiségfejlesztés is. Az iskola a különböző korú tanulók közösségéből tevődik össze, ahol a legkisebb közösség, csoport az osztály, s ennek vezetője az osztályfőnök. Az iskolai élet nevelési szinterei a tanítási órák, a tanórán kívüli tevékenységek, ahol az iskolai közösségek differenciálódnak, új szervezeti egységeket alkotnak.

Az iskolai közösségeknek olyan gyakorlótereppe kell válnia, ahol a tanulók el tudják sajátítani azt, hogy miközben nem adják fel kritikai gondolkodásukat, a közösséggel mégis azonosulni tudjanak.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

1. A közösségek szervezése, működtetése

A szociális és állampolgári kompetenciák figyelembe vételével tudatosítani a gyerekekben a saját és mentális egészségére vonatkozó ismereteket. A sikeres kapcsolatok érdekében különböző viselkedési és az átlagosan elfogadott magatartási szabályokat megismertetni, betartatni. Fontos az egyénnek a csoporttal (osztállyal) kapcsolatos alapvető értékek ismerete.

Feladatunk: Kialakítani azokat a közösségeket, amelyek az iskolai élet egy-egy területéhez tartoznak (tanórához vagy tanórán kívüli tevékenységhez), s ezeket a közösségeket tudatos nevelői ráhatással, az életkori sajátosságokat figyelembe véve fejleszteni.

2. Az önkormányzás képességének a kialakítása

Az alsó tagozat végére elérni, hogy kialakuljanak a közéletiség csírái.

Feladatunk: Kialakítani tanulóinkban a közéletben való részvétel igényét, azt a képességet, hogy a közösségekben tudjanak maguk elé célokat kitűzni, s a célok eléréseért tudjanak a társaikkal összehangolt munkát végezni, az elvégzett munkát értékelni.

Alapvető feladatunk olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a *tanulók aktív állampolgárrá válását*

3. Az együttműködés, a kooperatív tanulás, a tanulás tanulása

A hatékony, önálló tanulás érdekében fontos, hogy a gyermek képes legyen kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, hiszen a szociális kompetencia fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel és a kooperatív viselkedéssel kapcsolatos magatartásformák kialakítása ezzel is fejleszti saját személyiségüket, valamint az esztétikai- művészeti tudatosságot és kifejezőképességet. Megismertetni gyerekeinkkel településünk hagyományait, jellegzetességeit.

Feladatunk: A tanulói közösségek tevékenységének tudatos tervezése, szervezése, kialakítani azt a tanulóknak, hogy egymástól, a másik tanulóval együttműködve is

tanulhatnak; - akár osztálykeretben, ahol különböző képességű és társadalmi helyzetű gyermek van egy közösségben, vagy akár egyéb tevékenységi formákban, ahol több különböző életkorú, de azonos érdeklődésű gyermek alkot egy közösséget.

Fontos fejlesztési feladat, hogy tanulóink képesek legyenek a következő képességek elsajátítására: az egyenlő bánásmódhoz való jog felismerése, a konfliktuskezelés, a humanitárius segítségnyújtás, az együttműködés, az értékorientációk, beállítódások (pl. felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés), valamint az egyéni bánásmódot igénylő társak elfogadása és támogatása.

4. Hagyományok teremtése, ápolása

Feladatunk: A közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolni a tanulóinkat, arra nevelni őket, hogy a közösségi rendezvényeken aktívan vegyenek részt, ezzel is fejlesztve saját személyiségüket. Iskolánkknak rendkívül gazdag, több évre visszanyúló hagyományai vannak, amelyek ápolása tanulóink közösségi nevelését szolgálja, s egyben azt is, hogy büszkéek legyenek iskolájukra.

5. Bekapcsolódás a település közösségi életébe, aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

Feladatunk: Arra nevelni tanulóinkat, hogy lakóhelyük életébe aktívan kapcsolódjanak bele, vegyenek részt olyan foglalkozásokon, szakkörökön, rendezvényeken, amelyeket lakóhelyünk kulturális intézményei, közösségei, sportkörei szerveznek.

Az osztályfőnök feladata a közösségi nevelésben

Kiemelt fejlesztési feladatok:

- Énkép, önismeret
- Hon- és népismeret
- Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra
- Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Gazdasági nevelés
- Környezettudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Testi és lelki egészség
- Felkészülés a felnőttlét szerepeire

Az iskolai osztályok zárt csoportok. Meghatározott ideig ugyanazokkal a tagokkal működnek, az év folyamán minimális a mozgás, általában megőrzik a kezdetben kialakított tagságot. A rendszeres együttlét alatt felmerülő pozitív és negatív problémákat, feszültségeket együtt kell levezetni, szabályozni, feldolgozni.

Az iskola nevelői hatása közül a legmeghatározóbb szerepe az osztályfőnöknek van, mert az ő kommunikációja teremti meg az osztály számára a kommunikáció alapsémáját, ő határozza meg az osztály értékrendjét, ő dominálja az osztályon belüli viszonyokat, magatartásokat, amelyektől eltérhet az osztályban végül kialakult rend, de a viszonyítási alap mégis ő lesz, mert ő az, aki direkt és indirekt irányításával a közösséget formálja. Az osztályfőnöknek kell az iskola és a család nevelési elveit összehangolni, a tanuló szociokulturális hátterét, kortársi kapcsolatait, az osztályon belüli helyzet felderíteni.

- Feladata, hogy a tanuló személyiségét hatékonyan fejlessze, s személyiségének olyannak kell lenni, hogy a tanulók, az osztály iskolai pályafutását, közérzetét, érzelmi és szellemi fejlődését döntően tudja meghatározni.
- Tekintse egyenrangúnak az osztály tanulóit, ahol minden tanuló és a tanulók véleménye egyformán fontos.
- Határozott magatartási normákat kell elvárni a tanulóktól, s ezek érvényesüléséért mindent el kell követnie. A különösen deviáns magatartásokat súlyuk és erkölcsi tartalmuk szerint kell elbírálnia.
- Feladata, hogy az osztályát olyan közösségi élmények ériék, ahol a tanuló megtapasztalja, hogy jó közösségben élni.
- Bízson sok olyan feladatot, munkát az osztályára, amelyeket az osztály képes ön maga megszervezni, végrehajtani.
- Konfliktusok megoldásánál ne az osztály helyett oldja meg a problémát, hanem javasoljon konfliktusmegoldó technikákat, segítsen a megoldásban.

A közösségfejlesztés megvalósítását szolgáló tevékenységek

1. A tanórákhoz kötött fejlesztés

A tanítási-tanulási folyamat során igyekezünk a tanulókat motiválni, tanulási kedvüket fenntartani, aktivizálni és tevékenykedtetni őket, egyéni képességeiket figyelembe véve differenciálunk az órákon, egyéni és csoportos munkákat végeztetünk velük.

2. Tanórán kívüli fejlesztés

- a) hagyományaink
- b) diákönkormányzat
- c) napközi otthon, tanulószoba
- d) szakkörök, tehetséggondozás
- e) sportkör
- f) versenyek, vetélkedők
- g) tanulmányi kirándulások
- h) külföldi cserekapcsolatok
- i) szabadidős foglalkozások

II. 8. A pszichés fejlődési zavar csoportjába tartozó tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A „pszichés fejlődési zavar” gyűjtőfogalom alá soroltak azok a tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarok, amelyek háttérben részképesség-zavarok, iskolai teljesítmények fejlődési zavara, hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar, vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn. E fogyatékosági csoportban nem határozhatók meg egységes jellemző jegyek. Az egyes állapotok a tünetek/tünet- együttesek komplexitásától függően a funkciógyengeségtől a komplex személyiség-, illetve általános tanulási zavarig terjedhetnek.

A pszichés fejlődési zavaros tanulók integráltan, a többi tanulóval együtt teljesítik tankötelezettségüket. Sajátos nevelési igényeiket az iskola figyelembe veszi, a pedagógiai szakszolgálat utazó logopédusa, gyógypedagógusa közreműködésével biztosítja a rehabilitációs, rehabilitációs tanórákat és az egész napos befogadó légkört.

Részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók iskolai fejlesztésének elvei

1. A részképesség-zavar tüneteit, a kóros hiperaktivitást, figyelemzavart mutató tanuló
A részképesség-zavarok körébe az iskolai teljesítményeknek – elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) – elsajátításának és képességének deficitje valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét sorolják E fogyatékoság differenciál-diagnosztikai jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik, valamint teljesítményszóródás mutatható ki az intelligenciafaktorok, a mozgáskoordináció és a beszéd szintje között.
Ide tartoznak azok a tanulók is, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenségük, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt a tanulási szituációba beilleszkedni nem tudnak, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorúlnak. A hiperaktivitás, a figyelemzavar jellemzője, hogy a tanuló sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel, rövidebb ideig tud feladathelyzetben megmaradni.
Míg a részképesség-zavarok gyakran ép érzékszervek esetén is az érzékszervi fogyatékoság (gyengénlátás, enyhe nagyothallás) látszatát kelthetik, addig az utóbbiak általánosan gyenge képességűnek, értelmi fogyatékosnak tűnhetnek.
A részképesség-zavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással (a kieső részképességgel) tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki. A tanuló ön maga is kompenzálni kezdi a sikertelenséget: jó esetben más, a számára könnyebb tantárgyi tevékenységgel, kedvezőtlen esetben extrém magatartással, beilleszkedési zavarral.
A tanulási nehézség másodlagosan okozhat magatartási, illetve magatartási probléma eredményezhet tanulási zavart – a tünetek tehát egymásba átmehetnek, illetve halmozódhatnak.
Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési meglassúbbodásának tudhatók be a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulónál az alábbiak is:
- általában érzékenyebb a meteorológiai változásokra,

- fáradékonyabb az átlagnál, nehezen tűri a zajokat, nehezen viseli el a várakozási feszültséget,
- gyakrabban van szüksége pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- fokozottabban igényli az életét, tevékenységét meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat,
- nyugtalanság, túlmozgások jellemzik.

Mindaz kóreredet szempontjából idegrendszeri anomáliák, funkcionális vagy organikus sérülés következménye. A percepció bázis többdimenziós érintettsége miatt az olvasás, írás, számolás elsajátításában különböző súlyosságú akadályt jelent, az enyhe zavartól egészen a funkcióképtelenségig.

2. A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók iskolai fejlesztése

a) Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől.

b) A fejlesztés kiemelt feladatai

▪ Diszlexia, diszgráfia esetén

Az olvasás-, írászavarok javításának célja az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkoros osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze a gyermek kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

Fontos cél továbbá, hogy megismertesse a tanulókat a kompenzatorikus lehetőségekkel. A legsúlyosabb esetekben kompenzálja az olvasás-képtelenséget szövegek auditív tolmácsolásával, az írást segítse gépirással, szövegszerkesztő használatával, a helyesírást pedig a szövegszerkesztő helyesírás-ellenőrző funkciójának működtetésével, illetve a speciális, e célból összeállított fejlesztő programokkal.

A feladatok részben levezethetők a főbb tünetekből:

Diszlexia esetén gyakran tapasztalható az általános beszédgyengeség tünete együttese vagy a beszédjavítás utáni maradványtünete. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, a gyermek egész testével ír. Az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért is fáradékonyabbak a diszgráfias gyermekek.

Az írás külalakjában megjelenő tünetek: tájékozódási nehézség a vonalrendszerben, a leírt betűk nagysága egy szón belül is erősen változó, a betűk dőlésszöge következetlen, a betűformák szabálytalanok, gyakori az átírás, áthúzás, összefirkálás, a zárójel. Hiányoznak vagy torzulnak a betűkapcsolások. Gyakori a nyomtatott és írott betűk tévesztése, diktálás után betű, szótag, szó ki- és elhagyása fordul elő. A tanuló a szöveget módosítja, esetleg értelmetlen monda-

tokat ír. Végül jellemző a helyesírási készség általános gyengesége. Feltűnőek a tükörírásos elemek, a fölösleges betűelemek, a betű-, szótag-, szókihagyások. A diszgráfias gyermek kapcsolási nehézségekkel küzd, írásban is téveszti a szó- és mondatstruktúrát, és végül, más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Kiemelt feladatok a diszlexiás, diszgráfias tanulók iskolai fejlesztése során:

- a pontos diagnózis és a fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) hangoztató – jellemző, vagy diszlexia prevenciók módszerrel,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az értékelés, minősítés legyen méltányos,
- segítő környezet folyamatosan álljon a tanuló rendelkezésére.

Az olvasásgyengeség – a nem valódi diszlexia – a fenti tünetek enyhébb megjelenése. Az olvasásgyenge tanulók általában lassabban sajátítják el az olvasást. Hibáik kijavítása azonban nem igényel teljes újratanítást, a szükséges gyógypedagógiai közreműködés éppen ezért általában tünetcentrikus. A korrekció folyamata tartalmazza azokat a feladatsorozatokat, amelyek a vizuális, az akusztikus és a motoros funkciókat támogatják.

▪ Diszkalkulia esetén

A diszkalkulia a számolási, matematikai képességnek a tanuló intelligenciájához mért gyengesége. Hátterében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés–észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

E tanulócsoporthoz általában hiányzik a „matematikai érdeklődés”, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. A tanulás folyamán nehezen ismerik fel a számjegyeket, nem képesek azokat a mennyiséggel egyeztetni, vagy számjegy és mennyiség helyes egyeztetésekor a számjegy nevét nem tudják. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A kiemelt speciális teendők a teljesség igénye nélkül mindenekelőtt a

- testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- számfogalmak kialakítása és bővítése,
- az érzékelés–észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,

- az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

- A részképesség-zavar és/vagy fogyatékoságok együttes, halmozott tüneteit mutató tanulók

Több részképesség-zavar együttes előfordulása „halmozott fejlődési zavart” okoz. Ez a beszéd/nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába és általában akadályozza az anyanyelv tanulásának, az olvasás-írás-számolás elsajátításának.

Az ilyen típusú, speciális fejlesztésre szoruló tanulók logopédiai-pedagógiai ellátásának lényege, hogy a percepció minden részterületét fejleszteni kell: a vizuális, az akusztikus, a taktilis és mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességeket és állandóan a beszéd- és nyelvi készséget.

- A fejlesztés elvei

- A részképesség-zavar tüneteit mutató sajátos nevelési igényű tanulók különleges figyelmet igényelnek gyógypedagógus közreműködésével. A gyógypedagógus utazó tanárként tanácsot ad a pedagógus számára, szupervízió konzultáció keretében, szükség esetén pszichológus bevonásával.

- A tanulók számára a gyógypedagógus egyéni fejlesztési tervet készít.

- A részképesség-zavarok jellegétől függően az iskolai oktatásban érvényesíteni szükséges a méltányos számonkérési, értékelési, esetleg az intenzív terápia idejére szóló átmeneti felmentési lehetőségeket. Mindez azonban elsődlegesen a tanuló távlati érdekeinek figyelembevételével történjen.

- A rehabilitációs időkeretek rugalmasságát az iskolákban (osztályokban) fenn kell tartani. Csak így biztosítható a tanulók egyéni szükségleteihez való igazodás.

- A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók oktatásának preferált formája az integrált oktatás.

3. A NAT alkalmazása

A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók sajátos fejlesztésének elvei nem indokolják a NAT követelményeinek módosítását. A tanulók e csoportja ugyanis képes a követelmények minimum- vagy annál magasabb szinten történő elsajátítására, tanulási zavarai a közoktatási törvény adta lehetőségeken belül – kiegészítő speciális egyéni terápia esetén – kezelhetők.

a) Közös követelmények

A NAT közös követelményei közül elsősorban a kommunikációs kultúra kap kiemelt hangsúlyt, mivel ezen a területen koncentrálnak a diszlexiás, diszgráfias tanulók speciális nevelési szükségletei.

b) Általános követelmények

A pszichés fejlődési zavarral élő sajátos nevelési igényű tanulók e csoportjától kellő segítség és kompenzatorikus eszközök igénybevétele mellett elvárható az általános követelmények teljesítése.

c) Műveltségi területek és részletes követelmények

Módosul(hat)nak a következők:

Diszlexiás, diszgráfiás tanulók oktatása terén:

Anyanyelv és irodalom műveltségi területen belül az első tanévében iskolánkban beiktatjuk a következőket a tananyagba: testséma fejlesztése, vizuomotoros koordináció fejlesztése, grafomotoros fejlesztés, a helyes ejtés, a fonémahallás fejlesztése, hang–betű egyeztetési gyakorlatok, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, memoriterek.

Az élő idegen nyelv tanítása a pszichés fejlődési zavarral élő sajátos nevelési igényű tanulók esetében sem hagyható el. A felmentés helyett a nyelvoktatás auditív módszereit alkalmazzuk szűkített programmal, méltányos értékelési rendszerrel a helyi tantervekben.

A művészetek műveltségi területet kiegészítjük a komplex művészeti terápiával. Testnevelés és sport műveltségi területen ugyancsak az első tanévben gyógytestnevelést, valamint logopédiai fejlesztést alkalmazunk.

Diszkalkuliás tanulók oktatása terén:

A matematika műveltségterület minimális követelményeinek teljesítésére kompenzációs lehetőségeket, speciális módszereket, meghosszabbított tanítási időt, gyógypedagógiai segítséget vezettünk be.

4. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

- A pszichés fejlődési zavarral élő sajátos nevelési igényű tanulók habilitációja, rehabilitációja a szakértői véleményben foglalt, a fogyatékoság jellegének, tüneteinek és a diagnózisnak megfelelő pedagógiai eljárás.

Egészségügyi szempontból fontos a gyermekneurológiai, az audiológiai, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az orvosi beavatkozás.

Az egészségügyi rehabilitáció ajánlott körébe tartozik még a gyógytorna, a gyógyúszás, és bizonyos sportok, elsősorban a labdajátékok.

- A pedagógiai rehabilitáció a műveltségi területeknél a funkcionális képesség- fejlesztő programok külön gyakoroltatásával, elmélyítésével szolgálja az eredményes oktatást. A terápiás egyéni fejlesztő programok mellett lehetőséget (időt) tartalékolunk a betegségek utáni felzárkóztatásra, esetleges tantárgyi anyagrészek elmélyítésére.

Különösen az anyanyelvet és a matematikát kiemelten gyakoroltatjuk.

A pedagógiai rehabilitáció keretében lehetőséget biztosítunk bizonyos kompenzáló eszközök használatának megtanítására, gyakorlására (gépírás, szövegszerkesztés, helyesírás ellenőrzése, rajzprogramok kezelése, számológép használata) is, mivel ezek az eszközök optimálisan egyéni vagy kiscsoportos keretekben használhatók.

A szociális hátrányokat enyhítő, az esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységeink

1. Pedagógiai tevékenységek

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolata
- b) Az egyéni adottságokat figyelembe vevő tanulás megszervezése
- c) Kooperatív tanulás megszervezése
- d) Differenciált házi feladatok adása
- e) Felzárkóztató és tehetséggondozó programok szervezése
- f) Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
- g) Internetterem, könyvtárhasználat szorgalmazása
- h) Színházlátogatások, kirándulások, táborok szervezése

2. Anyagi támogatások
 - a) Tankönyvvásárláshoz nyújtott segély
 - b) Étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segély
 - c) A tanulmányi kirándulások részvételi díjához nyújtott anyagi támogatás
 - d) Kulturális rendezvényeken való részvétel anyagi támogatása
 - e) Nyelvvizsga megszerzéséhez szükséges anyagi támogatás
 - f) Ösztöndíjak, pályázatok

3. Egyéb intézkedések
 - a) Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon
 - b) Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről
 - c) Az iskola alapítványának segítő tevékenysége pl. délutáni foglalkozások, adománygyűjtések
 - d) Mentorprogram működtetése
 - e) Jótékonyági bál, karitatív akciók, gyűjtések szervezése
 - f) Drog- és bűnmegelőzési programok szervezése
 - g) Mentálhigiénés programok szervezése
 - h) Pályaorientációs tevékenység
 - i) Családi életre felkészítő programok

II. 9. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az iskola, mely szocializációs rendszerként működik, alkalmazkodást követel meg az általa „előírt” norma-és szabályrendszerhez és beilleszkedést a csoport illetve osztályközösségbe. Ahhoz, hogy a gyermek jól tudjon alkalmazkodni, és képes legyen megfelelő társas kapcsolatok kialakítására, egy-egy életkori szakaszban a szocializáltság bizonyos fokát el kell érnie. Azok a gyermekek, akiknek szocializációja sérül, (azaz a közösségbe való beilleszkedésüket valamely tényező akadályozza), konfliktusba kerülhetnek az intézményi szabályrendszerrel, társas viszonyaikban zavarok mutatkozhatnak. Ha ezek mértéke meghaladja a pedagógus, a gyermektársak, illetve más szülők által tolerálható szintet, a gyermek problémássá válik az intézmény, a közösség számára. Egy olyan fejlődésmenet indulhat el, melynek során rögzül és elmélyül a konfliktusa a környezetével, a személyiségfejlődés irányát negatívan befolyásolja, magatartása deviánssá válhat.

A magatartási és beilleszkedési nehézségek hátterében nem egy, hanem több egymással összefüggő személyi és környezeti tényezővel kell számolnunk.

Minden egyes tanulónk személyiségfejlődését, szociális környezetét folyamatosan nyomon követjük.

A devianciára hajló „mátság” kezelése, a gyermekek „furcsa” viselkedése, az okok felismerése nehéz feladattal állít szembe minden pedagógust.

A nehezen nevelhetőségekre utaló személyiségjegyek a következők:

- nyughatatlanság, nyüzsgés
- agresszivitás
- konokság
- csipkelődő hajlam
- túlzott gátlásosság
- arisztokratikusság
- befelé fordulás, álmodozás
- állandó büntudattal való küzdés
- túlzott igényesség
- eltúlzott önértékelés
- érzelmi tompultság

Az itt felsorolt személyiségjegyek valamelyikének megléte természetesen nem jelent még feltétlenül magatartási gondot, hiszen lehetséges, hogy csak átmeneti kamaszkori problémával állunk szemben. Ha viszont azt tapasztaljuk, hogy különböző élet-és konfliktushelyzetekre a tanuló rendszeresen inadekvát válaszokat ad (kompenzáció, regresszió, agresszió, stb.), valamint fent felsorolt jegyek közül egy vagy több tartósan is jellemző, akkor a magatartási zavar egyértelműen megállapítható. Ha kétségek merülnek fel, a pedagógusok pszichológiai ismeretei nem elegendőek, úgy szakember segítségét is igényeljük.

A mi feladatunk a probléma felismerése után a hatékony segítségnyújtás megtervezése, kivitelezése.

Ha a személyiségzavar és az ebből fakadó magatartási és beilleszkedési nehézség bizonyítást nyer, akkor a tanulóval szemben egyéni bánásmódot alakítunk ki. Első lépésként a személyiségzavar okát próbáljuk feltárni és ha lehetséges, (környezeti tényezők esetén) megszüntetni, akár az illetékes szervek, hatóságok (gyámügy, önkormányzat) bevonásával is. Amennyiben az ok felszámolása nem oldható meg, úgy a tüneteket kell kezelnünk. Ha ez a pedagógusok számára szakmailag megoldhatatlan feladat, akkor szakember segítségét vesszük igénybe a szülővel egyetértésben.

Beilleszkedési, magatartási gondok esetén a szülővel vagy gondviselővel rendszeresen tartja a kapcsolatot az osztályfőnök vagy a gyermekvédelmi felelős.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység lehetséges lépései:

szűrés, diagnosztizálás

együtműködés a segítő szakemberekkel

együtműködés kortárs csoportokkal

speciális programok meghatározása, kialakítása: pályaorientációs, drog- és alkohol prevenciós foglalkozások.

Tanórai kereteken belül:

Figyelembe vesszük az alábbi segítő nevelési szempontokat:

Az ültetés: mind a motiváció, mind a figyelem fenntartásában fontos szerepe van.

A figyelem huzamosabb fenntartása: a figyelmet felkeltő, fenntartó módszerek gyakoribb alkalmazása segíti az érdeklődés és motiváció fenntartását, viselkedésszerű tünetek csökkentését.

Követelmények: elengedhetetlen a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének megismerése

Alkalmazkodás segítése: ahhoz, hogy tudjuk miként avatkozhatunk be, meg kell ismerünk a gyermek viselkedését konfliktus helyzetekben, szituációkban.

Szabályok kialakítása: a közösen hozott szabályok és azok megszegésének, következményeinek ismerete részben biztonságot is jelent a gyermek számára mert egyértelművé válik számára, hogy milyen magatartásformákat vár, illetve tűr el még az iskola, s melyeket nem.

Reális énkép kialakítása

Sikerélmény: egyéni motivációs bázisuk megismerésére építve igyekszünk sikerélményhez juttatni tanulóinkat

Felzárkóztatás: pótló foglalkozások szervezésével szükség esetén tanulás módszertani, tanulástechnikai segítség nyújtásával biztosítjuk az előrehaladásban elmaradt tanulók felzárkóztatását.

Személyiségfejlesztés: speciális osztályfőnöki órákon személyiségfejlesztő tréningeken fejlesztjük önértékelési, önismereti képességeiket a reális énkép kialakításához.

Tanórán kívüli tevékenységek:

Tájékoztatást tartunk a szülőknek a nevelési problémákról, a devianciák veszélyeiről, a megelőzés fontosságáról

Szoros kapcsolatot tartunk a helyi oktatási intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti, családsegítő szolgálattal

A napközis foglalkozások, tanulószoba keretén belül igyekszünk pótolni a tantárgyi hiányosságokat, illetve lehetőséget biztosítunk a szabadidő hasznos eltöltésére.

Sportolási, testedzési lehetőséget biztosítunk:(DSK, futball, természetjáró szakkör, karate, tánc)

Szakköreink: sakk, matematika, ügyes kezek

Internetterem

Kirándulások

Iskolánk minden egyes pedagógusa együttműködő partner abban, hogy a speciális szükséglettel rendelkező gyermekek megsegítése eredményes legyen, hiszen tudjuk, hogy alkalmazkodási képességük zavara bármelyik fázisban megállítható, korrigálható vagy kompenzálható akkor, ha akár a pedagógus vagy az iskola az ártalmakat legalább részben ellensúlyozni tudja.

II. 10. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A magatartási és beilleszkedési nehézség illetve a tanulási kudarc nagyon gyakran összefonódik. Az alkalmazkodási nehézséget jelző magatartási zavar mellett megjelenik az alulteljesítés is, mint másodlagos probléma. Vagy éppen a tanulás terén megélt kudarcok miatt megjelenhetnek viselkedési zavarok.

Tanulási kudarcnak tekintjük azt, ha a tanulónak a tanulási folyamatban egyáltalán nincs sikerélménye, illetve tartósan több kudarc, mint sikerélmény éri. Nem tanulási, hanem pedagógiai kudarcnak tekintjük azt, ha a tanuló nem tud képességeinek megfelelően teljesíteni, de ezt csak a pedagógus éli meg kudarcként, a tanuló pedig nem. Természetes, hogy ebben az esetben is megpróbáljuk a tanulót motiválni, hogy jobb eredményeket érjen el.

Célunk az, hogy a tanulási kudarcot a minimumra csökkentsük, illetve megelőzzük. A gyermekek speciális szükségleteinek korai felismerése és kezelése az eredményes iskolai pályafutás biztosítása érdekében elengedhetetlen.

1. A helyi óvodai intézményekkel és a nevelési tanácsadóval szorosan együttműködve már a beiskolázáskor igyekszünk kiszűrni azokat a gyermekeket, akiket a tanulási kudarc szempontjából veszélyeztetettnek érzünk. Számukra hívta létre iskolánk a kis létszámú osztályát, melyet már az előző témában is említettünk.
2. Ha tanulási kudarcot tapasztalunk, első lépésként a kudarc okát keressük, majd a következő lépésben ezt próbáljuk megszüntetni. Ahhoz, hogy a hiányosságokra fény derüljön az első órákon szükség van a tanulók felmérésére. A felmérések kifejezetten ezt a célt szolgáló standardizált feladatlapokkal és módszerekkel történik.
3. Ha a tanuló előképzettsége elmarad az átlagostól és emiatt nem képes a többiekkel lépést tartani, valamint a követelményeknek megfelelni, akkor felzárkóztató foglalkozásra kerül sor. Felzárkóztatáson a szociális, szociokulturális jellemzők, környezeti hatások eredményeként teljesítménydeficitet mutató tanuló osztályközösségen belüli, kiscsoportban vagy egyéni formában program szerinti felzárkóztatását értjük a többségi normához. A felzárkóztatás mindig célirányos, a fennálló hiányosság megszüntetésére törekszik.
4. A következő tevékenység mely segítségével szolgálhat, az a korrepetálás, melynek elsődleges célja a hiányos, téves vagy fel nem dolgozott ismeretek kialakítása, a cselekvés a tevékenység célirányos fejlesztése a tanítás és tanulás folyamatában
5. A tanulási kudarcok megelőzése érdekében minden tanulót próbálunk sikerélményhez juttatni a vele szemben támasztott elvárások személyre szabott kialakításával, a pozitív értékeléssel, melyek egyébként a motiváció hathatós eszközei is.
6. A tanulási kudarcok fakadhatnak a családból, illetve a pedagógusból is. Ez akkor fordul elő, ha egy vagy több tantárgyból olyan teljesítményt vár el a család, esetleg a pedagógus, melyet a tanuló önhibáján kívül nem tud teljesíteni. Iskolán belül a pedagógiai megbeszélésen a probléma felvethető, a pedagógusok csökkentik vagy átalakítják elvárásaikat. Nehezebb feladat a szülőt meggyőzni arról, hogy gyermeke az adott területen vagy összességében nem tud jobban teljesíteni.

7. Tanulási kudarc oka lehet a tanuló túlzott elvárása önmagával szemben. Azoknál a tanulóknál fordul elő, akik mindenből maximálisan szeretnének teljesíteni, de adottságaik, képességeik alapján ezt nem tudják elérni. Nagyon sok időt fordítanak tanulásra, keveset pihennek, kialvatlanok, fáradtak, ezáltal eredményük még gyengébb lesz, mint amit egyébként elérhetnének. Ilyenkor meg kell keresnünk azt a személyt, aki a legközelebb áll a tanulóhoz, akiben a tanuló feltétlenül megbízik, véleménye fontos számára és el is fogadja azt. Vele konzultálva, rajta keresztül próbáljuk a tanulási stratégiát megváltoztatni, illetve az önértékelést reális irányba terelni.
8. A tanulási kudarcoknak szintén gyakori oka, ha az értékelés negatívan motivál, a számonkérések során a feleletek, dolgozatok hibáit emeljük csak ki. Célszerűnek tartjuk, hogy az értékelésben a tanuló teljesítményének pozitív vonásait hangsúlyozzuk, inkább dicsérjünk, mint elmarasztaljunk. A tanulónak éreznie kell, hogy a legkisebb teljesítményt, erőfeszítést is észreveszik a pedagógusok (nemcsak a tanulásban, hanem az egyéb teljesítményekben is) és ezt értékelik. Fontosnak tartjuk a szóveges értékelést, mert az osztályzat önmagában keveset jelent.
9. Funkcionális motoros vagy idegrendszeri zavar is okozhat tanulási kudarcot. Ebbe a körbe soroljuk azokat a tanulókat, akik valamilyen rendellenesség miatt nem tudnak megfelelni a tantervi követelményeknek. Ha a rendellenesség mértéke befolyásolható (diszlexia, diszkalkulia, diszgráfia) akkor, ha módunkban áll iskolán belül, ha szakmai kompetenciánkat meghaladja, akkor iskolán kívül fejlesztő foglalkozásra irányítjuk a tanulót, szorosan együttműködve a nevelési tanácsadó szakembereivel, természetesen a szülő beleegyezésével. Ha a tanuló nehezen fejleszthető, nem korrigálható rendellenességben szenved, úgy élünk a jogszabályban biztosított lehetőséggel, és a szakértői bizottság véleménye alapján az adott tantárgyból nem osztályozzuk, illetve a számonkérés módját a tanulóhoz igazítjuk.

Közismert, hogy az iskola követelményeinek nem mindenki képes egyformán megfelelni. Ezért az oktatás és a nevelés eredményei egyre inkább attól függnék, hogy mi, pedagógusok felismerjük-e a tanulók közötti különbségeket és rendelkezünk-e olyan pedagógiai eszközökkel és módszerekkel melyek a tanulók adottságainak figyelembevételével elfogadható eredményre vezetnek a nevelésben és az oktatásban.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- napközi otthon, tanulószoba
- felzárkóztató foglalkozások, korrepetálás
- sportolási, testedzési lehetőség
- szakkörök
- internetterem
- a továbbtanulás irányítása, segítése

II. 11. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

1. A tehetség kibontakoztatásának tágabb értelmezése

A tehetség és a képesség kibontakoztatása bizonyos értelemben ugyanazt a pedagógiai tevékenységet jelenti: minden tanuló valamennyi képességének maximális fejlesztésére kell törekednünk. Az átlagos és az átlagon aluli képességeket éppúgy fejlesztenünk kell, mint a kiemelkedőket. Minden tanulónk egyéni sajátosságait alaposan meg kell ismernünk, hogy azután a neki megfelelő módszerekkel a lehető legnagyobb teljesítményig juttassuk el. Mivel a tehetség sok esetben csak viszonylag későn nyilvánul meg, mindenkinél a lehető legtöbb képesség intenzív fejlesztése szükséges.

A tágabb értelemben vett tehetségfejlesztés tehát nem csak a tanulók egy szűk rétegét érintő feladat, bizonyos értelemben valamennyi tanuló egyéni bánásmódot igényel.

2. Mit értünk tehetségen?

„Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos területén az átlagot messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.” (Harsányi István)

A tehetséghez három tényező egybeesése szükséges: átlag feletti képesség, a feladat iránti elkötelezettség és a kreativitás. Ezekon kívül a környezet – beleértve főként az iskolát – is felelős azért, hogy kibontakozhasson a tehetség. (Renzulli–Mönks)

Mivel a képesség csak a neki megfelelő tevékenység során alakul ki, **az iskola egyik legfontosabb feladata, hogy a tevékenységekhez lehetőséget, feltételeket teremtsen; valamint, hogy irányítsa, ellenőrizze, értékelje ezeket a tevékenységeket.**

3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységeink, feladataink

- A valós egyéni sajátosságok (képességek, előzetes ismeretek, motiváltság, szociális háttér) megismerése minden tanulónál.
- A tehetség felismerése; az ehhez szükséges tulajdonságlisták ismerete.
- Az iskolai tananyaghoz, tantárgyakhoz nem szorosan kapcsolódó tehetség felismerése, ennek érdekében minél szélesebb körű tevékenységrendszer biztosítása.
- Az egyéni sajátosságokat figyelembe vevő ugyanakkor egységes fejlesztés a tanórákon. (differenciált ill. adaptív fejlesztés)
- Bizonyos tantárgyakból nívócsoportok kialakítása.
- Fakultáció és nyelvi évfolyam indítása az igények és a lehetőségek szerint.
- Tanórán kívüli tehetséggondozó, szakköri (tudományos, művészeti, sport) foglalkozások, verseny- és felvételi-előkészítők szervezése.
- Tantárgyi versenyeken (pl. OKTV) pályázatokon való részvétel.
- Ösztöndíjak alapítása, felkutatása.
- Szükség esetén kapcsolatfelvétel tehetséggondozó szakemberekkel, intézményekkel.
- A gyorsítás, léptetés lehetőségének biztosítása. (Egy tanév alatt több osztály anyagának elvégzése)
- Szükség esetén a tehetséges tanulók szociális beilleszkedésének segítése.
- A pedagógusok módszertani felkészítése a tehetséggondozó munkára.

II. 12. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Gyermekvédelem

Az iskolai gyermekvédelem sokrétű tevékenység: számtalan területen preventív (megelőző) szerepe van, (pl.: napközi, otthoni nevelés, családlátogatás, szülői értekezletek, stb.) de kiterjed azoknak az egészségügyi, jogi, szociális, pszichológiai és pedagógiai tennivalóknak az ellátására is, amelyek a gyermek eltartását, gondozását, nevelését, érdekvédelmét, a veszélyeztető körülmények felszámolását szolgálják, illetve biztosítják.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység a tantestület valamennyi tagjának, de elsősorban az osztályfőnököknek a feladata, akiket az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse és az igazgatóhelyettes segít.

A veszélyeztetettség megelőzésének, enyhítésének, megszüntetésének iskolai stratégiája

1. Preventív gyermekvédelem:

Elsődleges és meghatározó tennivalónk a megelőzés, prevenció

a) Általános

- Folyamatos, szoros együttműködés minden gyerekkel, a családdal
- A kortárs csoportok ismerete (az osztályban, az iskolai osztályon kívül)
- A diáknak általában kapcsolata a felnőttekkel
- A gyermek érzelmi állapotának folyamatos nyomon követése
- Környezeti ártalmak megszüntetése
- Önismeret, önbizalom fejlesztése
- Szilárd erkölcsi értékrend kialakítása
- Helyes életvezetési stratégiák bemutatása

b) Speciális prevenció

- Egy-egy gyereket érintő károsító hatás (bűnöző szülők, brutális bánásmód otthon stb. esetén) egyéni stratégia kidolgozása

c) Drogmegelőzési terv

A megelőzési és felvilágosító programjaink főbb témakörei:

- drog
- alkohol
- dohányzás

Az egészségvédő- és drogstratégiát – a rendelkezésre álló és megismert programok figyelembevételével – a nevelőtestület közösen választja és alakítja ki – míg az előadó meghívásáról a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és szabadidő szervező gondoskodik.

2. Feltárás

A veszélyeztetettség megszüntetésének legfontosabb lépése a probléma felismerése. A veszélyeztetettség és a hátrányos helyzet gyakran kapcsolódik egymáshoz, ezért időben fel kell tárni a gyermekek életkörülményeiben tapasztalható veszélyeket, fejlődésükben észlelhető rendellenességeket, és meg kell találni a segítségnyújtás módját, hogy a gyermekek problémáit minél hatékonyabban tudjuk kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- a) Jelezni kell a felmerült problémákat a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek

- b) Szükség esetén hatósági intézkedés kezdeményezése
- c) A tanulmányi eredmény romlása, magatartási zavarok, feltűnően sok hiányzás stb. esetén a problémák okainak feltárása
- d) Ennek eszköze lehet: beszélgetés a tanulóval, játékos foglalkozás, családlátogatás, beszélgetés a kortárs csoporttal

3. Megszüntetés

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- a) nevelési tanácsadóval
- b) gyermekjóléti szolgálattal
- c) családsegítő szolgálattal
- d) polgármesteri hivattal
- e) gyermekorvossal
- f) a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal

A veszélyeztetettség feltárását, felderítését követően meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, amelyeknek nem elsősorban a tüneti gócek megszüntetésére, hanem az előidéző okok megváltoztatására kell irányulnia.

A pedagógusoknak mindenekelőtt a család, a szülők meggyőzését, a nevelő munkába történő bevonását kell megoldania. Ennek leghatékonyabb eszköze a rendszeres találkozás, beszélgetés (családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt tanítási nap stb. Sajnos gyakran előfordul, hogy a szülővel szemben kell a gyermek érdekeit védeni, jogait képviselni. Ilyenkor elkerülhetetlen a hatósági beavatkozás, a védő-óvó intézkedések megtétele.

4. Segítő gyermekvédelem (Amikor már tetten értünk egy tünetet)

- a) A gyermek megnyerése
- b) Pozitív kortárskapcsolat keresése, kialakítása
- c) A családi környezet (szülők, rokonok) megnyerése

5. Pótló nevelés

Az adott életkor szintjének elmaradása esetén a hiányok pótlása (tantárgyi, viselkedési stb.)

6. Korrigáló- és helyettesítő nevelés

A személyiség már ténylegesen károsodott

- Osztálytevékenységbe bevonás

Az iskolai gyermekvédelem alapvető pedagógiai elvei között első helyen kell megemlíteni a gyermek személyiségének megismerését. (A beszélgetések, az őszinte érdeklődés, a diszkreció, a pedagógiai intuíció, a megértés mind hozzájárul a személyiségzavarok leküzdéséhez. Pedagógiai eszköztárunkból nem hiányozhat az iskolai élet vonzóvá tétele sem, amelyet a tevékenységek kiszélesítésével érhetünk el.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:

- Korrepetálások, speciális foglalkozások
- Napközis és tanulószobai foglalkozások keretében a tantárgyi hiányosságok pótlása

- Sportolási- és testedzési lehetőségek (DSK, tömegsport, osztályok közötti bajnokságok, stb.)
- A tanulók szabadidejének szervezése (színház, mozi, kiállítások látogatása, játszóházak, táborok stb.)
- Hagyományok ápolása (Kiszézés, Gergely-járás, Betlehemezés)
- Szakkörök
- Tehetséggondozó foglalkozások
- Differenciált oktatás és képességfejlesztés
- A pályaválasztás segítése
- A személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek)
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
- A családi életre történő nevelés
- Egészségügyi szűrővizsgálatok
- A tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, természetbeni támogatás, iskolai étkezési lehetőségek stb.)
- A szülőkkel való együttműködés
- Tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatai

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. Alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül:

- a) Legfontosabb feladata a problémák időben való felismerése a gyors, hatékony segítségnyújtás
- b) A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak
- c) Különös figyelemmel fordulás a veszély- és krízishelyzetben lévő tanulók felé
- d) Családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében
- e) A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, ha kell, az illetékes szakellátási intézménnyel, szervezettel felveszi a kapcsolatot
- f) A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi
- g) Tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról
- h) Az iskolaorvos és a védőnők bevonásával egészségügyi felvilágosító programot tart
- i) A rendőrök közreműködésével bűnmegelőzési oktatást szervez
- j) Megkülönböztetett figyelmet fordít a drogveszély társadalmi méretű problémájára
- k) Felajánlja a szülőknek felvilágosító beszélgetések, előadások szervezését az egészséget károsító szerekről
- l) A szenvedélybeteg, drogfüggő tanulót, (ha azt a tanuló vagy a szülő igényli) tájékoztatja az anonim szaktanácsadás lehetőségeiről
- m) Ha szükséges, a veszélyeztetettség enyhítésére a jog, illetve a hatóság segítségét is igénybe veszi

II. 13. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociális hátrányok okai

Szociálisan hátrányos helyzetűnek tekintjük egyfelől azokat a tanulókat, akiknek **anyagi (pénzügyi)** helyzete jelentősen elmarad az átlagtól, illetve a család anyagi helyzete olyan, hogy a tanuló alapvető fizikai és szellemi szükségletei nem elégíthetők ki. Az ilyen tanulók anyagi támogatása egyrészt a jogszabályokban meghatározottak szerint történik (kedvezményes étkezés, tankönyvtámogatás, stb.), másrészt megpróbálunk támogatást szerezni olyan karitatív szervezetektől, alapítványoktól, amelyeknek célja az anyagi nehézségek enyhítése.

Önhibáján kívül mind több gyermek kerül olyan anyagi helyzetbe, mely egészséges testi fejlődését, zavartalan tanulását hátráltathatja. Az ilyen helyzetbe került tanuló inkább eltilkolni igyekszik körülményeit, ezért körültekintő, tapintatos pedagógiai feladat a veszélyeztetett és hátrányos szociális családi helyzetek felderítése és a megoldási lehetőségek számbavétele.

Az iskolának fontos szerepe van az esélyek kiegyenlítésében, a hátrányok csökkentésében, a társadalmi egyenlőtlenségek hatásainak enyhítésében. A segítségre szorulóknak elsősorban az alacsony jövedelműek, a munkanélküliek, valamint a szociális ellátásban részesülők köréből kerültek ki.

Másfelől szociálisan hátrányos helyzetűnek tekintjük azokat a tanulókat, akiknek **kulturális háttere** olyan alacsony szintű, hogy másokkal szemben eleve esélytelenül indulnak a életcéljaik megvalósításában.

A szociális hátrányokkal küzdők feltérképezésének, problémáik megismerésének módjai

- Családlátogatások, beszélgetések, közös programok a szülőkkel.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatal szociális szakembereivel.
- Rendszeres információcsere a FÓKUSZ Gyermekjóléti Szolgálattal és a Humán Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősének tevékenysége.
- A tanulók problémáinak feltárása dramatikus játékokkal, fogalmazásokkal, beszélgetésekkel.

A szociális hátrányokat enyhítő tevékenységeink

1. Pedagógiai tevékenységek

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolata
- b) Az egyéni adottságokat figyelembevevő tanulás megszervezése
- c) Kooperatív tanulás megszervezése
- d) Differenciált házi feladatok adása
- e) Felzárkóztató és tehetséggondozó programok szervezése
- f) Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
- g) Internetterem, könyvtárhasználat szorgalmazása
- h) Színházlátogatások, kirándulások, táborok szervezése

2. Szociális intézkedések
 - a) Tankönyvvásárláshoz nyújtott segély
 - b) Étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segély
 - c) A tanulmányi kirándulások részvételi díjához nyújtott anyagi támogatás
 - d) Kulturális rendezvényeken való részvétel anyagi támogatása
 - e) Ösztöndíjak

3. Egyéb intézkedések
 - a) Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon
 - b) Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről
 - c) Jótékonyági bál, karitatív akciók, gyűjtések szervezése
 - d) Drog- és bűnmegelőzési programok szervezése
 - e) Mentálhigiénés programok szervezése
 - f) Pályaorientációs tevékenység

II. 14. Nevelési-oktatási céljainkat szolgáló tanórán kívüli tevékenységek

1. Szakkörök

Iskolánk fontosnak tarja a tehetséggondozást, ezért a tanulók érdeklődési körének megfelelően minden tanév elején többféle szakkört hirdetünk meg. Ezek vezetését olyan pedagógusok vállalták, akiknek ideje és képessége ezt lehetővé teszi. Az indítható szakkörök számát az iskola tanítási időkerete határozza meg.

2. Személyiségfejlesztés a napköziben

Iskolánkban a napközi keretein belül 8 csoport működik: első évfolyamon 2 csoport; második évfolyamon 2 csoport; harmadik évfolyamon 2 csoport; negyedik évfolyamon 2 csoport; továbbá egy tanulószobai csoport 5-8-osok számára.

A napközis foglalkozások célja:

- a) Részben (napközben) pótolja az otthont, a családot, biztosítsa a védelmet, figyelmességet. Ezért sokkal oldottabb a hangulata, közvetlenebb a szervezése. A szülők manapság igen elfoglaltak, ezért az itt dolgozó nevelőknek tájékozottnak kell lenniük az élet hétköznapi dolgaiban éppúgy, mint a természet ismeretében, egészségünk megőrzésének lehetőségeiben, vagy környezetünk ápolásában.
- b) Segítséget nyújtunk a tanulásban azoknak, akik igénylik.
 - Ötleteket vagy konkrét utat mutatunk a házi feladat megoldásához, szorgalmi feladatok, gyűjtőmunka megvalósításához.
 - Nem halogatjuk a munkát, mindig megtanuljuk az aznap feladott leckét.
 - Először a szóbeli anyag kerül sorra, hisz annak alkalmazása kell legyen az írásbeli feladat.
 - Ezt követi a gyűjtőmunka, külön feladat.
 - Segítjük őket, hogy felső tagozatos, illetve felnőtt korokra önálló ismeretszerzésre is képesek legyenek.
- c) Segítséget tudunk nyújtani a szabadidő hasznos eltöltésében.

Mindezek érdekében feladatul tűztük ki, hogy akik ebben a munkakörben dolgoznak:

 - még több figyelmet fordítsanak szakmai fejlődésükre;
 - tájékozottságukat, érdeklődésüket szinten tartva sokat olvassanak, új filmeket nézzenek, színházba, hangversenyre eljussanak, figyelemmel kövessék az aktuális sporteseményeket és a világ változásait.
- d) Hátrányos helyzetűek felzárkóztatása.

Az együttműködés keretében naprakészen tartjuk a kapcsolatot a gyerekeket tanító osztályfőnökökkel, szaktanárokkal és a kisiskolásokat tekintve a szülőkkel is, ugyanis talán mi töltjük a legtöbb időt ezzel a gyerekcsoporttal. Így egyetlen tanuló sem marad magára problémájával.

Nagy jelentősége van a diszkréciónak, tapintatnak, hogy érezzék bármikor segítséget, megértést, vagy okos bírálatot kaphatnak, de mindez ne váljon tolatkodóvá, kellemetlen számukra.

Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a szép magyar beszéd használatára, a csúnya szavak kerülésére. Próbáljuk elérni, hogy a gyerekek igazuk érvényesítése érdekében ne erőfőlényüket alkalmazzák.

Sok-sok közös játékkal, sétával, a hagyományok ápolásával próbáljuk alakítani, formálni a ránk bízott gyerekek személyiségét a tőlünk telhető legjobban.

3. Versenyek

Iskolánk tanulói a következő versenyeken vesznek részt:

- a) szaktárgyi versenyek általános iskolásoknak és középiskolásoknak
 - matematika (a megye és a környék által szervezett versenyek)
 - magyar (a megye által szervezett helyesírási, vers- és prózamondó versenyek)
 - idegen nyelv (a megye és a környék által szervezett versenyek)
 - történelem (a Fejér Megyei Honismereti Egyesület által szervezett)
 - országos természetismeret, biológia, földrajz, kémia, környezetvédelmi
- b) megyei és országos természetjáró és tájékozódási versenyeken, országos találkozón való részvétel
- c) Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyek
- d) megyei és országos sportversenyek

4. Kirándulás

Iskolánk az alábbi alapelvek figyelembe vételével szervezi a tanulmányi kirándulásokat:

- Egy-egy tanév során három tanítási nap fordítható tanulmányi kirándulások szervezésére: egy nap szeptemberben, két nap pedig júniusban. Kivétel ez alól a 5., a 6. és az egyik gimnáziumi évfolyam (9-12. osztály).
- A kirándulások pontos időpontjáról a munkaterv összeállításakor, minden tanév elején dönt a tantestület.
- Az „ott alvós” kirándulások szervezéséről az osztályfőnök dönt az alábbiak figyelembe vételével:
 - az osztályközösség magatartása
 - az egyes tanulók magatartása (a problémás magatartású tanuló részvétele)
 - a tanulók legalább 65%-os részvételi szándéka (ennél kisebb részvételi szándék esetén nem szervezhető ott alvós kirándulás)

<i>Évfolyam</i>	<i>Helyszín</i>	<i>Időtartam (nap)</i>	<i>várható maximális tanulói létszám</i>
1.	Agárd és környéke	1 + 2 × 1	2 × 32
2.	Agárd és környéke	1 + 2 × 1	2 × 32
3.		1 + 4	2 × 32
4.	Erdei iskola jellegű	1 + 2 × 1	2 × 32
5.	Úszótábor	1 + 2 × 1	2 × 32
6.	Sítábor	1 + 5	2 × 32
7-8.	Belföldi kirándulás	1 + 2 × 1	2 × 32

9-12.	Belföldi kirándulás *	1 + 2 × 1	32
-------	-----------------------	-----------	----

* Külföldi kirándulás valamelyik évfolyamon.

5. Sport

Iskolánkban a testnevelés a kiemelt tantárgyak között szerepel. Az iskola programjában több évfolyam kirándulása köthető a testneveléshez (erdei iskola, úszótábor, téli sítábor), ahol a szervezésben, lebonyolításban aktív szerepet játszanak a testnevelő tanárok.

Az iskola diáksportkörében a következő sportcsoportok indulnak évről évre:

- játékos sportversenyek alsós tanulóknak
- labdarúgás, kosárlabda

Programjaink:

Szeptember:	NAP körzeti atlétika versenyek
Október:	NAP körzeti váltóverseny
Január:	Játékos sportverseny körzeti és megyei döntői Iskolai osztályok teremfoci bajnoksága
Február:	Chernel-kupa teremlabdarúgó-torna diákok és szülők között Sítábor Chernel István örökségét ápolandó – iskolánk a már síelni tudó tanulóknak évente egy alkalommal önköltséges sítábort szervez. A szervezésért az iskola testnevelői felelősek az alábbi alapelvek betartásával: A sítáborban való részvétel feltétele az írásos jelentkezés és az erre vonatkozó szülői nyilatkozat. Az autóbuzsos utazáshoz az érvényes jogszabályok szerint szabad szállító céget választani. A szolgáltatásról írásbeli szerződést kell kötni. Az utazás során be kell tartani az érvényes jogszabályokat (pl. kötelező pihenő idő). A sítábor idejére a tanulóknak felajánljuk a közös balesetbiztosítás lehetőségét. Az utazás előtt a szervezőknek pontos utaslistát és elérhetőséget kell leadniuk az iskola titkárságán.
Március:	Iskolai mezei futóverseny NAP körzeti mezei futóverseny Diákok és szülők játékos sportversenye
Április:	NAP körzeti atlétikai csapatbajnokság
Május:	Megyei kispályás labdarúgó döntők Úszótábor, erdei iskola
Június:	Iskolai sportnap

5-12. osztályos diákjaink szabadidejükben a pincében kialakított konditermet és a ping-pongasztalt előzetes megbeszélés alapján, tanári felügyelettel használhatják.

6. Iskolai ünnepélyek

Az iskolánkban megtartott ünnepélyeknek két fajtája van.

- a) történelmi eseményekhez kapcsolódó ünnepek

- október 6.
A megemlékezés során minden osztály mécseszt gyújt a vértanúk emlékére.
 - október 23.
Gimnazista tanulóink részt vesznek a városi ünnepélyen, vagy iskolai megemlékezést tartunk.
 - február 25.
A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja
 - március 15.
A márciusi eseményeket különböző helyszíneken iskolánk drámacsoportos tanulói megjelenítik, így a többi tanuló a helyszíneket osztályonként végigjárva, az események aktív szereplőivé válva emlékezik meg a régmúlt eseményeiről.
 - április 16.
A holokauszt áldozatainak emléknapja.
- b) az iskola életéhez kapcsolódó ünnepek
- Tanévnitó
Az iskola igazgatója megnyitja az új tanévet, és az első osztályosokat az iskola polgárává fogadja, melyről díszes oklevelet kapnak a gyerekek.
 - Karácsonyi ünnepély
Az iskola alsó tagozatos drámacsoportja betlehemes játékot mutat be, régi karácsonyi dalokat énekel.
 - Szalagavató
Az iskola végzős gimnazistáinak bálja, melyen az alsóbb évfolyamos társaiktól szimbolikus jelentésű sárga szalagot kapnak.
 - Ballagás a 12. osztályosoknak
A végzős diákok ünnepélyesen elbúcsúznak az iskolától és társaiktól, jutalmak kiosztása.
 - Ballagás a 8. osztályosoknak és tanévzáró
A végzős diákok ünnepélyesen elbúcsúznak az iskolától, társaiktól, az év során jól dolgozó tanulók jutalmat kapnak, majd az iskola igazgatója bezárja a tanévet.

7. Hagyományaink

Iskolánkban évről évre a következő programok kerülnek megrendezésre:

- Ünnepélyes tanévnitó (szeptember)
- Megemlékezés a pákozdi csatáról – őszi túra a Velencei-tó környékén (szeptember vége)
- Chernel-kupa körzeti atlétika verseny (szeptember)
- Nemzetközi diáksport nap (szeptember)
- Őszi papírgyűjtés a diákönkormányzat szervezésében (október)
- Őszi termésbáb készítő játszóház alsó tagozatosoknak (október)
- Egészségügyi napok (november)
Testápolással, fogápolással kapcsolatos tudnivalók ismertetése, a szerzett ismeretek alkalmazása játékos vetélkedők keretében 1-6. osztályig, a nagyobb tanulóknak előadások, versenyek
- Chernel-bál (november)
Jótekonysági bál, melyen iskolánk növendékei adnak műsort

- Mikulás ünnepek osztálykeretben (december)
- Karácsonyi játszóház kicsiknek és nagyoknak (december)
ajándéktárgyak, karácsonyfadíszek készítése
- „Ti és Mi” – felső tagozatos lányok és fiúk játékos vetélkedője (december)
- „Csongorok és Tündék” – gimnazista lányok és fiúk játékos vetélkedője (december)
- Játékos sportverseny alsó tagozatosoknak (január)
Körzeti és megyei versenyek megrendezése
- Téli sítáborok (január vagy február)
- Farsangi bál 1-6. és 7-12. osztályos tanulónak a diákönkormányzat szervezésében (február)
- Tavaszi mezei futóverseny a Velencei-tó környéke iskoláinak (március)
- Idegen nyelvi hét
- Chernel-gála (április)
Iskolánk művészeti csoportjainak bemutatkozása: előadások, kiállítások
- Chernel-hét benne a Triáda matematika verseny és Chernel-verseny (április)
Természettudományos előadások, versenyek, pályázatok Chernel István szellemiségének jegyében, Literatúra-nap, idegen nyelvi nap
Chernel-próba pontgyűjtő mozgalom
- Húsvéti tojásfestő játszóház alsó tagozatosoknak (április)
- Ballagás – a 12. osztályosok búcsúja az iskolától (május)
- Kirándulások (június)
- Sport-nap a tanév végén (június)
Madárles, túra, sportversenyek, hajós programok a tavon
- Ballagás – a 8. osztályosok búcsúja az iskolától (június)
- Ünneplés tanévzáró (június)

8. Művészetek

a) Zene

Iskolánkban a Hermann László Zeneiskola tanítja gyerekeinket szolfézásra és hangszeres zenére. A zeneoktatás önköltséges, a tanulók havi tandíjat fizetnek a zeneiskoláknak.

A következő hangszeres tanszakok indulnak az idei évben:

- gitár
- zongora

b) Tánc

Az különféle tánciskolák szervezésében önköltséges alapon lehetőség van balett, jazzbalett, társastánc és néptánc tanulására.

9. Közművelődési intézmények

a) Gimnazista tanulóinkat rendszeresen visszük Budapestre színházlátogatásra.

b) Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001. A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben című projekt keretében, a Színház- és Filmművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszer-

tanát alkalmazzuk a mozgóképkultúra és médiaismeret, vizuális kultúra tantárgyak tanórai tevékenységben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú és az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

- c) Általános iskolás tanulóinknak minden osztályfőnök évente 1 vagy 2 alkalommal színházlátogatást szervez Székesfehérvárra vagy Budapestre.
- d) Az évenkénti kirándulások során rendszeresen látogatják tanulóink az ország különböző múzeumait, nemzeti parkjait.
- e) Különböző kiállítások, tárlatok látogatását igény szerint, évente 2-3 alkalommal, önköltséges alapon szervezzük.
- f) A Literatúra- illetve a Chernel-héten eredményesen szereplő tanulóinknak 1 napos jutalomkirándulást szervezünk évente két alkalommal, az eseményhez kapcsolódó közművelődési intézménybe. A kirándulás költségeit alapítványi pénzből finanszírozzuk.

II. 15. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái

II. 15. 1. A szülőkkel való együttműködés

Iskolánk érdekelt abban, hogy döntéseinket minél szélesebb körű egyeztetés előzze meg. Tudjuk, hogy csak akkor nevelhetünk, oktathatunk hatékonyan, ha jó kapcsolatot alakítunk ki diákjaink szüleivel. Az iskola mint nevelő-oktató intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket is. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése.

Az iskola működésével kapcsolatos döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében a jogszabályban meghatározottak szerint részt vesznek a pedagógusok, a tanulók, a szülők, illetőleg képviselőik. E szerint a részvétel kétféle formában valósulhat meg.

Közvetlenül, valamennyi érdekelt bevonásával és közvetve az érdekeltek képviselőinek bevonásával.

Iskolánkban mindkét tevékenységi formára találunk példákat.

1. A szülőkkel kialakított közvetlen kapcsolat

A közvetlen kapcsolat fenntartására elsősorban az osztályfőnökök hivatottak, de iskolánkban több évfolyam szeptemberi szülői értekezletén az iskola igazgatója tart tájékoztatót az adott tanév osztályra háruló feladatokról. (1., 3., 6., 8., 9., és 12. évfolyam)

A közvetlen kapcsolattartás formái:

- családlátogatás (szükség esetén)
- szülői értekezlet
- fogadóóra
- nyílt tanítási nap
- írásbeli tájékoztató
- közös rendezvények

Az együttműködés formáit az előzetesen már vázolt pedagógiai feladatokra építettük, és az alábbi két témakör köré rendeztük:

- a) A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:
 - aktív részvétel az iskolai rendezvényeken
 - őszinte véleménynyilvánítás
 - együttműködő magatartás
 - a nevelési problémák őszinte megbeszélése, közös megoldása
 - a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzése
 - érdeklődő-segítő hozzáállás
 - szponzori segítségnyújtás
- b) Iskolánk a gyermek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:
 - nyílt napok, nyílt órák szervezése
 - rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
 - változatos témájú szakkörök indítása, ahol a tanuló gyakorolhatja a helyes viselkedési módokat
 - előre tervezett szülői értekezletek
 - rendkívüli szülői értekezletek

- fogadóórák
- előadások szervezése
- pályaválasztási tanácsadás
- családlátogatás
- közös kirándulások

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- osztály-család közös hétvége
- szülői munkahelyeken üzemlátogatás
- családi játékos vetélkedők
- közös rendezvények szervezése a szülők és a pedagógusok részvételével
- az alapítványunk támogatása a nevelési problémák megoldásának segítésére

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülő kötelessége, hogy

- gondoskodjon gyermeke fejlődéséhez szükséges feltételekről és arról, hogy gyermeke teljesítse kötelességeit, továbbá adjon meg ehhez minden tőle elvárható segítséget, együttműködve az intézménnyel, kísérfje figyelemmel gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét,
- biztosítsa gyermeke tankötelezettségének teljesítését,
- tartsa tiszteletben tartsa az iskola pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait, tanúsítson tiszteletet irántuk.
- A szülő gyermeke számára szabadon választhat iskolát.
- A szülő joga, hogy gyermeke neveléséhez igénybe vegye a pedagógiai szakszolgálat intézményét. A szülő kötelessége, hogy biztosítsa gyermekének a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a tanulóval foglalkozó pedagógusok kezdeményezésére a nevelőtestület erre javaslatot tesz. Ha ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a kormányhivatal kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.

A szülő joga, hogy

- a) megismerje az iskola pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,
- b) gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,
- c) kezdeményezze szülői szervezet, iskolaszék létrehozását, és annak munkájában, továbbá a szülői képviselők megválasztásában mint választó és mint megválasztható személy részt vegyen,
- d) az oktatási jogok biztosához forduljon.

Szülői érdekképviselői szervezetek

- Az iskolában a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre.
- Az iskolában a nevelő és oktató munka segítése, a nevelőtestület, a szülők és a tanulók, az intézményfenntartók, továbbá az intézmény működésében érdekelt

más szervezetek együttműködésének előmozdítására a szülők, a nevelőtestület, az iskolai diákönkormányzat azonos számú képviselőjéből álló iskolaszék alakulhat.

- Az iskolában a helyi közösségek érdekeinek képviselőire a szülők, a tanulók, a nevelőtestület, az intézmény székhelye szerinti települési önkormányzat, egyházi jogi személyek, a helyi gazdasági kamarák azonos számú képviselőjéből és a fenntartó delegáltjából álló intézményi tanács hozható létre.
- Az intézményi tanács az iskola működésének támogatására alapítványt hozhat létre.

II. 15. 2. A tanulókkal való együttműködés

Az iskolánkban folyó nevelő- oktató munkának nélkülözhetetlen feltétele a felnőtt dolgozók és a diákok közötti, egymás kölcsönös megbecsülésén alapuló kapcsolat.

Természetes, hogy az iskola működését meghatározó rendelkezések kialakításában, az intézményi döntések meghozatalában, ezek végrehajtásában és végrehajtásának ellenőrzésében közreműködnek a tanulók, illetőleg érdekképviselői szervezetük. A tanulónak az intézményi folyamatokkal kapcsolatos jogait a köznevelésről szóló törvény – 46. és 48.§ -a szabályozza. A véleménynyilvánítás illetve a részvételi jog gyakorlása történhet egyénileg, közvetlenül, illetve képviselő útján.

1. Közvetlen véleménynyilvánítási formák iskolánkban

A tanulók az udvariassági szabályok megtartásával közvetlenül jogosultak véleménynyilvánításra, jogukban áll kapcsolatot teremteni az iskola pedagógusaival és vezetőivel. Az iskola vezetőjének írásban, email-ben is feltehetnek kérdéseket. A kérdésekre az igazgatónak 15 munkanapon belül kell válaszolnia.

Iskolánkban az éves munkatervben rögzített időpontokban, évente tájékoztató és tájékozódó fórumot, diákgyűlést tartunk. A gyűlés napirendjét a diákönkormányzat és az iskola vezetői együttesen állapítják meg. A témák között rendre szerepel a házirend egy-egy pontjának értelmezése, megvalósulásának értékelése, valamint a tanulói jogok érvényesülésének kérdése.

Esetenként rendkívüli közgyűlés összehívását is kezdeményezheti a diákönkormányzat, vagy az iskola vezetője.

2. A diákönkormányzat működése iskolánkban

A közoktatási törvény megfelelő kereteket ad ahhoz, hogy a tanulók közös tevékenységük megszervezése céljából az iskolában szervezeteket hozzanak létre. A tanulók és a tanuló közösségek, a diákkörök érdekeinek érvényre juttatása céljából diákönkormányzatot alakíthatnak. A diákönkormányzat létrehozása kizárólagosan az érintettek akaratán múlik. Természetesen a pedagógusoknak segítséget kell adniuk e szervezetek megalakulásához, működéséhez.

Iskolánkban az alsó tagozatos diákönkormányzatot segítő pedagógus feladata az önkormányzatiság csíráinak kialakítása, melyre majd a felső és főleg a gimnáziumi tagozatban lehet építeni.

Arról, hogy az iskolánkban milyen felépítésű önkormányzat alakuljon, a diákküldöttek dönthetnek. Maguk alakítják ki működésük rendjét, és döntenek programjaikról. A pedagógusoktól tanácsot, segítséget kérhetnek.

A diákönkormányzatok munkáját segítő tanárokat a diákság véleményének kikérése után iskolánk vezetője bízza meg a feladat ellátásával.

A diákönkormányzat joga, hogy döntsön:

- saját működésének szabályairól
- a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról
- a tanév során egy tanítási nap programjáról.

A diákönkormányzat joga, hogy véleményezze mielőtt elfogadják:

- az iskola házirendjét,
- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseit

II. 16. Egészségnevelési program

1. Általános célok, értékek
 - a testi-lelki egészség megőrzése
2. Hosszú távú pedagógiai célok
 - az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
 - az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
 - az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
 - ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
 - létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
 - a családi életre nevelés fejlesztése
 - az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése
3. Konkrét célok és feladatok
 - legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
 - a szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
 - az egészséges táplálkozás és a testi higiénia iránti igény kialakítása
 - az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőinek megismertetése
 - mindennapi testedzés:
 - testnevelésórák,
 - napközis szabadidő, uszodai programok, korcsolyázás, DSK programok, mint lehetőség
4. Tanórai keretek
 - tantárgyakba beépítve
 - osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
 - sportnap
 - testnevelés
5. A tantárgyak lehetőségei

A tantárgyak közül a honismeret, a környezetismeret, a természetismeret, a fizika, a kémia, a biológia, a testnevelés és a technika órák keretében van lehetőség egészségnevelésre.

A tanulók

- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök)
- Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit
- alakuljon ki bennük az egészséges életmód iránti igény
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- segítse bennük az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását
- tudatosítsa bennük az egészség és a környezet komplexitását

6. Tanórán kívüli foglalkozások

Évente egy alkalommal egészségvédelmi hetet tartunk, amely során az osztályfőnöki, a környezetismeret, a természetismeret és a biológia órákon az iskola védőnője tart foglalkozásokat. Ilyen foglalkozásokra egész évben van lehetőség az osztályfőnöki órák keretében az osztályfőnökök kérésére.

Az iskola védőnője heti rendszerességgel fogadóórát tart az érdeklődő tanulóknak.

Az egészségügyi miniszter által előírt védőoltások és szűrővizsgálatok megtörténnek.

7. Testedzési program

Iskolánkban a testnevelés a kiemelt tantárgyak közé tartozik. Hiszünk abban a görög mondásban mely szerint ép testben lakozik ép lélek, ezért törekszünk arra, hogy tanulóink a testnevelés órák keretében megfelelő fizikai terhelést kapjanak. Ezen kívül megismerik és elsajátítják a legfontosabb játékok alapmozgásait, szabályait. Képesek lesznek azokat önállóan is játszani.

Tanulóink rendszeres résztvevői a megyei sportversenyeknek, ahol nagyon eredményesen szerepelnek. Az alsósok évek óta országos döntősök a Játékos sor-és váltóversenyeken. Felsőseink elsősorban az alapsportágnak számító atlétikában szerepelnek kiemelkedően. Csapataink általában dobogósok, szinte minden évben van országos döntőbe jutott tanulóink is.

A tantervhez kapcsolódóan 3. évfolyamos diákjainknak féléves oktatás után, a tanév végén úszótábor szervezünk, ahol a gyerekeket két úszásnemben eljuttatjuk a biztonságos úszás fokára. Az 5. évfolyamon már úszástudás birtokában valamennyi tanulóink egy fél éven keresztül fejleszheti tovább úszástechnikáját.

A téli sportok időszakában a 6. évfolyamosok lehetőséget kapnak egyhetes sítáborozásra, síoktatásra. A felsőbb évfolyamos tanulóknak is igény és megfelelő létszám esetén szervezünk sítáborot.

Iskolánkban jól felszerelt konditerem áll a délutáni időszakban a testedzés e módját kedvelő gimnazista diákjaink rendelkezésére.

Intézményünk jó kapcsolatokat tart fenn a városunkban működő sportegyesületekkel. Tanulóink részt vesznek a VVSI evezős, vitorlás és kajak-kenu szakosztályainak edzésein, versenyein. Szereplésük főleg az evezésben kiemelkedő.

A labdarúgást szerető fiúknak a Gárdonyi VSC korosztályos csapataiban van még lehetőségük kedvenc sportáguk művelésére.

Iskolánk testnevelés szakos tanárai között van gyógytestnevelő, így a gyógytestneveléssel kapcsolatos feladatokat délutáni foglalkozások keretében meg tudjuk oldani. Speciális esetekben a gyógyfürdő szolgáltatásai állnak diákjaink rendelkezésére.

Tanulóink közül néhányan különböző egészségügyi probléma miatt könnyített testnevelésben részesülnek. A szakorvosoktól kapott információk alapján a testnevelés órákon differenciálunk és a számukra nem engedélyezett feladatok helyett speciális feladatokat végzetünk.

8. Az iskolai drogprevenció

A környezeti nevelés általános elveihez igazodva egészségneveléshez kapcsolódik. Cél a tudatos, egészséges életet élő generáció kialakítása. Az egészség mentális és pszichés hangsúlyú fejlesztésének része a legális és illegális drogok fogyasztásának megelőzése. Az elsődleges prevenció a drogot még nem fogyasztók felé irányul. A megelőzés célja, hogy a fiatalok eleve ne nyúljanak drogokhoz. Az elsődleges prevenció színtere az óvodától kezdve az általános iskola alsó tagozata, ahol a drogról szó sem esik, helyesebb tehát az egészségfejlesztés elnevezés, mely sokkal jobban kifejezi az elsődleges prevenció lényegét, sokkal összetettebb cselekvést igényel a célok elérése érdekében. A másodlagos prevenció a kipróbáló, de a drogot rendszeresen még nem fogyasztókat kívánja megszólaltatni. Ők a tizenévesek, akik már nem mentesek a drogok ismeretétől, esetleg használatától. Az általános iskolák felső tagozataiban e két szint egymást kiegészítve jelenik meg, melynek célja, hogy megtanítsa a gyermekeket a számukra káros hatások elutasítására. A harmadlagos prevenció a drogfüggők társadalmi visszahelyezését, beilleszkedését segíti. A prevenció egyik leggyakoribb és legalkalmasabb színtere az iskola. A tankötelezettség révén az iskolába járó gyerekekkel éveken keresztül sajátos és intenzív kommunikációs helyzetben vagyunk. Mondhatjuk, hogy az idő legnagyobb részét a pedagógus együtt tölti neveltjeivel.

A prevenció olyan munka kell legyen, amely azokra a kérdésekre ad valódi, hiteles és használható választ, amelyek a drogfogyasztást kiváltják. Szem előtt kell tartanunk, hogy a drog, illetve annak fogyasztása mindig csak tünet: tünete egy nagyobb problémakötegnak.

Megvalósítás módjai:

- Együttműködő szülők, védőnői, iskolaorvosi, gyermekvédelmi szolgálati háttérrel
- Szabadidős programok támogatásával a sokszínűség jegyében
- Alternatívák kínálatával az egyéni hetirendhez rendszeres szakköreink, délutáni foglalkozásaink alkalomszerű programjaink: osztálykirándulások és kirándulások, hangverseny és színházlátogatás, sportversenyek

Hosszú távú cél

Fontos, hogy az iskolai megelőző munka hosszú távú, objektív, a diákok életkori sajátosságaihoz igazított, megfelelő megközelítésű és szakmailag is magas szintű legyen.

Hitelesen valósítható meg célját, az egészséges, pozitív életvezetést, melynek része a drogmentesség, úgy, hogy a drog elutasítása belső igény legyen.

A cél mindenképpen az, hogy utat találjunk azokhoz a fiatalokhoz, akik közé készülünk. Ne csak azt mondjuk el, hogy mit nem szabad tenniük, hanem azt is, hogy mit tegyenek helyette. Az iskolai programok között ezért sokkal hatékonyabbak a hosszú távú, valamint az egymásra épülő, komplex megközelítésű programok. Nem beszélhetünk önállóan csak drogfogyasztási problémáról, hanem életvezetési problémákkal is foglalkoznunk kell, nem kerülve a tabukat sem (szexualitás, öngyilkosság stb.).

A drogprevenció tehát az egészségfejlesztés tágabb gondolati rendszerében kell kezelnünk, melynek a drogprevenció a részét képezi.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, melynek során az emberek fokozódó kontrollt nyernek saját életük, saját lelki állapotuk felett, annak érdekében, hogy egészségük jobb legyen. Míg a prevencióban az egészség elérése a cél, addig az egészségfejlesztésben az eszköz. A drogmentességet is csak az egészséges életrészeként képzelhetjük el.

Nem válhat elfogadhatóvá a droghasználat társadalmi szinten. Egészségstratégiánk átfogó életvezetési és életviteli mintákat közvetítsen a probléma megoldás kérdését erősítve.

Mentálhigiéniai és személyiségfejlesztő tréningek tapasztalatait építse be a nevelés eszközei közé. A szaktárgyakban rejlő egészségnevelési vonatkozásokat tudatosan használja fel. Az együttműködési szervekkel, szervezetekkel fűzze szorosabbra kapcsolatát és testületünk segítségével alakítsa ki azt a „védőháló”, amely a gyermekekben valósul meg a drogokkal szemben.

Egészségnevelési munkánk akkor válik igazán eredményessé, ha olyan komplex programokat alkalmazunk, melyek felölelik az egészségnevelés teljes tárgykörét. A gyerekek megismerkednek a különböző egészségkárosító magatartásformákkal, párhuzamosan követendő cselekvésmintákat kapnak. Olyan készségeket és jártasságot fejlesztenek ki magukban, melyek segítik őket egy egészséges életvitel kialakításában, egészségükkel kapcsolatos pozitív döntések meghozatalában, felelőssé válva közben életük, életmódjuk, sorsuk alakításáért.

Konkrét céljaink:

- egészségmegőrző környezet biztosítása az iskolában
- az egészség iránti egyéni, családi és közösségi felelősség fejlesztése
- vonzó alternatívát kínálva bátorítani az egészséges életmód választását
- a jó diák-diák, tanár-diák kapcsolatrendszer kialakításának elősegítése
- a közösség, mint erőforrás felhasználása
- az egészségügyi szolgáltatások széles skálájának felhasználása

9. Segítő kapcsolatok

- Szülők, szülői munkaközösségek: A szülői munkaközösségek hidat jelentenek az iskola és a tanulók szülei között. Ezen szervezetek segítségével lehet a szülőket bevonni az iskola programjaiba. A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. Megfelelő tájékoztatás és információátadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programjait.
- Iskolaorvos, védőnő: Feladatuk a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követése és az érzékszervi vizsgálatok elvégzése, valamint az egészségnevelésben való részvétel. Adott esetben a tanulókat elsősegélyben részesítik.
- ÁNTSZ: Iskolánkban elsősorban felügyeleti szervként működik.
- Rendőrség: Előadások megtartásával tudnak segítséget nyújtani.

10. Elsősegélynyújtási alapismeretek

Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

- a tanév elején minden osztályfőnök ismerteti a tanulókkal az iskolában érvényes balesetvédelmi elvárásokat.
- az egyes szaktanárok (fizika, kémia, biológia, testnevelés, technika) felhívják a tanulók figyelmét az órákon adódó balesetveszélyes helyzetekre és megismertetik az abból kialakuló sérülések helyes ellátását.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- a hirtelen egészségkárosodás megállapítása vagy feltartóztatása
- alapvető elsősegély-nyújtási módok elsajátítása
- az időben és jól felismert elsősegélynyújtással megállítani a sérülés további romlását

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái

- tanítási órák
- egészségnap rendezvényei
- az iskolaorvos, védőnő előadásai, bemutatói

Nyilatkozat

Az agárdi Chernel István Általános Iskola és Gimnázium Egészségnevelési programját megismertem és az abban foglaltakat megfelelőnek tartom.

Agárd, 2008. június 12.

.....

iskolaorvos

II. 17. Teljes körű egészségfejlesztési program

1. Célja

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Együttműködés kialakítása pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek (Fejér Megyei pedagógiai Szakszolgálat, Iskolaorvos, Védőnő), szülők, pedagógusok, diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.

Alakuljon ki a tanulóknak a saját egészségükkel kapcsolatos felelősségérzet.

A tanulók ismerjék az egészség szempontjából leginkább kritikus területeket: a táplálkozást, az alkohol-és kábítószer-fogyasztást, a dohányzást, a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, az aktív életmódot, a személyes higiénét, és szexuális fejlődést.

Ismerjék a társas kapcsolatok egészségi-és etikai kérdéseit. Ezen értékek birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, betegségek megelőzésére, egészséges személyiség és helyes magatartás kialakítására.

A tanulók rendelkezzenek a korszerű ismeretekkel, és az ahhoz szükséges képességekkel, jártasságokkal az egészségük védelme érdekében.

Az iskola feladata, hogy minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését.

A személyi, tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak és szokásoknak a kialakítását, amelyek a gyermek, ifjak egészségi állapotát javítják.

Fejleszteni kell a tanulók elfogadó és segítőkész magatartását a beteg, sérült, és fogyatékos embertársai iránt.

Legyenek ismereteik a prevenciók eljárásainak fő formáiról.

Álljon az egészség, mint életvezetési érték a tanórán belül és azon kívüli szabadidős programok középpontjában.

2. Területei

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné
- g) egészséges kortárskapcsolatok és szexualitás kialakítása,
- h) családi élet jelentőségének kihangsúlyozása,
- i) törekvés a helyes napirend és a szabadidő megfelelő kialakítására

3. Keretrendszere

A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

4. A megvalósítás formái

- a tanórákon megvalósuló mindennapos testnevelés (relaxáció, tartásjavítás, úszásoktatás)

- A tanulók életkoruknak megfelelően foglalkoznak egészségük megőrzésével a következő tanórákon: természetismeret, biológia, testnevelés, osztályfőnöki, kémia, fizika, etika, erkölcsstan
- egészségfejlesztő iskolai programok (gyógytorna, sportkörök, kampányprogramok)
- komplex intézményi mozgásprogramok és egészségfejlesztési programok (az egészség hetének alprogramjai, családi egészségnap, szűrések)
- szabadidős közösségi mozgásprogramok iskolán kívüli szereplők bevonásával (tánc, aerobik, evezés, stb)

5. Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhygiéna.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.
- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.

6. Egészségügyi prevenció az iskolában

Az iskolai prevenció és a Védőnői Szolgálat által végzett szűrővizsgálatok az intézmény egészségügyi ellátási munkatervében szerepel részletesen. Az egészségnevelés szakmai programja az éves munkatervben megtalálható. Állandó programok: Egészségvédelmi témahét, Chernel-hét.

7. Komplex intézményi mozgásprogram

1. Iskolai sport- és életmódprogramjainkba egészséges életmód-tréningeket építünk be.
2. A napközis és tanulószobai foglalkozásokba az időjárástól függően 60 illetve 120 perc szabadban megvalósított testmozgást iktatunk.
3. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – törekszünk minél vonzóbb mozgásos programokat kínálni pl: strandröplabda, aerobik, body art, görkorcsolya, túrázás stb.
4. Az éves munkatervben negyedévente – az évszak sajátosságainak megfelelően – egy-egy kiemelt mozgásos tevékenységet tervezünk pl. ősszel túrázás, kenuzás; télen korcsolyázás, síelés; tavasszal kerékpározás, görkorcsolyázás, túrázás; nyár elején úszás, kerékpározás

5. Az intézmény kapcsolatrendszerének keretében a településen működő sport-egyesületekkel és más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal stratégiai együttműködést alakítunk ki az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
6. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programokat úgy alakítjuk, hogy azoknak egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
7. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program szerint propagáljuk a testmozgást, illetve életvezetési tanácsokat is adunk a tanulóknak.
8. Iskolánk pedagógusai igyekeznek saját életvitelükkel is példát mutatni diákjaiknak, a legkülönbözőbb szabadidős sportokat űzve (futás, kerékpározás, nordic walking, body art, aerobic, spinning, síelés, görkorcsolyázás, túrázás) propagáljuk számukra a mozgás, a sport fontosságát.
9. A tanítási szünetekben különféle sporttáborokat szervezünk pl. futball, kerékpáros
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára minden tanévben javaslatot készítünk.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkatervben kidolgozásra.

II. 18. Környezeti nevelési program

1. Általános célok, értékek
 - Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
 - a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
 - a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
2. Hosszú távú pedagógiai célok
 - az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
 - az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
 - rendszerszemléletre nevelés
 - fenntarthatóságra nevelés
 - a környezetetika hatékony fejlesztése
 - érzelmi és értelmi környezeti nevelés
 - tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
 - tolerancia kialakítása
 - a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
 - az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
 - az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
 - az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
 - helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések
 - problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
 - globális összefüggések megértése
 - létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
 - a családi életre nevelés fejlesztése
3. Konkrét célok és feladatok
 - természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
 - helyi értékek és problémák feltérképezése
 - lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
 - a szülőkkal, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
4. Tanórai keretek
 - tantárgyakba beépítve
 - tanulmányi kirándulás
 - osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
5. A tantárgyak lehetőségei

Magyar nyelv és irodalom

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat! (meséket, mondákat, népdalokat és verseket)
- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatok kialakulását
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján problémafelvetésekre, vitára, véleményalkotásra, érvelésre
- erősödjön esztétikai, erkölcsi érzékenységük
- tudatosan készüljenek az anyanyelv védelmére, a „nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére
- sajátítsák el a médiumok elemzésének technikáit

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében

Hon és népismeret

A tanulók

- ismerjék meg a természet közelben élő, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihasználó paraszti életmód értékeit
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök)

Idegen nyelv

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével
 - legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit
 - tudják más népek ilyen irányú tevékenységeit
 - legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
 - állampolgári felelősségtudatuk fejlődjön
- A tanulóknál
- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
 - fejlődjön az idegen nyelvi kommunikáció képessége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják

- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és a lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- Legyenek képesek reális becslésekre
- Tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket

Környezetismeret

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében

Természetismeret

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére
- a megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll)
- természettudományos gondolkodás kialakításához megfelelő képességek kialakítása;
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése
- ökológiai szemlélet fejlesztése
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése
- értékrend alakítása
- környezettudat fejlesztése
- felelősségérzet fejlesztése
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő, és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni

- ismereteik birtokában váljanak tetteik következményeit látó, előregondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére
- ismerjék a környezetüket legjobban szennyező anyagokat, törekedjenek ezek használatának csökkentésére
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatásait, tartózkodjanak ezek kipróbálásától
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a népek eltérő természeti és gazdasági körülményei, hagyományai meghatározzák gondolkodásmódjukat, világszemléletüket
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknál

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat

A tanulóknál

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód

- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő és az élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapi életben egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék meg a természet sokszínűségét, formagazdagságát
- ismerjék fel a természeti és a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére
- Tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni, melyek a természetről szólnak
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket

Tánc és dráma

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképben és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtüz, stb.)
- természethez való érzelmi kötődése erősödjön a drámajátékon keresztül
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket

Technika és életvitel

A tanulók

- ismerjék meg az emberi alkotásokban megtestesülő használati, esztétikai, formai és etikai értékeket
- ismerjék meg a technika okozta környezeti károsodásokat és azok megelőzésének módjait
- ismerjék meg a problémák rendszerét és a lényegét átlátó környezetgazdálkodást
- sajátítsák el az alapvető biokertészeti ismereteket
- ismerjék meg az egészséges táplálkozás alapelemeit

- ismerjék meg a komposztálás folyamatát és hasznát
- ismerjék meg a felhasznált természetes anyagok, az épített környezet jellemzőit
- sajátítsák el az egészséges táplálkozás, kertészeti alapismeretek, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés alapvető ismérveit

A tanulóknban

- alakuljon ki az egészséges életmód iránti igény
- a civilizáció társadalmi és környezeti vonatkozásainak feltárása révén erősödjön a felelős, környezettudatos beállítottság

Informatika (számítástechnika és könyvtárhasználat)

A tanulók

- legyenek képesek az interneten illetve a szakirodalomban információkat keresni, konkrét, a valós életből vett példákat értelmezni, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek a számítógép segítségével megszerezhető tudás szűrésére, váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjék meg az informatikában (pl. az internet-használatban) rejlő környezetvédelmi lehetőségeket
- használják a világhálót kutatómunkára, ismeretszerzésre

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják, egészséges testi fejlődésüket
- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásairól a különböző szervrendszerek működését tekintve
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az életmódszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat

A tanulóknban

- tudatosítsa az egészség és a környezet komplexitását
- alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására
- segítse az egészséges napi-heti-évszakos életritmus kialakulását

6. Tanórán kívüli foglalkozások

Évente egy alkalommal természetvédelmi hetet szervezünk, amely során elsősorban a közvetlen környezetünkkel foglalkozunk. A hét során lehetőség van különböző látogatásokra (pl. szennyvíztisztító telep), előadásokra.

A tanulmányi kirándulások keretében a második osztályosok erdei iskolában, a harmadik osztályosok úszó táborban, a hatodikosok sí táborban vesznek részt. A negyedik osztályosok kerékpártúrúrára indulnak a Velencei-tó körül.

A környezet- és természetvédelmi jeles napokról tanórai keretekben emlékezünk meg.

Az iskolában működik a „Vándor-ló” természetjáró szakkör, a Természetjárók Országos Szövetségének tagja. A résztvevők a természetjáráson kívül széleskörű ismeretekre tesznek szert a turisztatérképek használatáról, a természetben való viselkedésről, a különböző növé-

nyekről és állatokról, Magyarország jelentősebb természetvédelmi területeiről. A szakkör tagjai rendszeresen részt vesznek a Szövetség által szervezett versenyeken. Nyáron vándortábort tartanak a szakkör vezetői a tanulóknak. Az érdeklődő tanulókat szakköri foglalkozásokon készítjük fel különböző környezetvédelmi és természetismereti versenyekre (pl. Curie verseny).

Az iskola épületének adottságait kihasználva gyakran tartunk kiállításokat. Elsősorban a szűkebb környezetünk művészeinek, alkotóinak műveit mutatjuk be.

Iskolánk udvarán miniarborétumot alakítottunk ki, ahol tanulóink tájékoztató táblák segítségével ismerhetik meg a különböző fajokat.

7. Segítő kapcsolatok

- **Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények:** Az iskola számára a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok látogatásai fontosak. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Az iskola a Velencei-tó partján van, ezért kiemelkedő szerepet játszik az iskolai környezeti nevelésben a Duna-Ipoly Nemzeti Park helyi intézménye.
- **Civil szervezetek:** A környezeti nevelésben szerepet játszó civil szervezetekkel (pl. MME, MKNE) egyéni tagságon keresztül tarjuk a kapcsolatot.
- **Helyi szolgáltatók:** Ezek közül elsősorban a helyi szennyvíztisztító teleppel van kapcsolatunk, a természetvédelmi hét keretében kerül sor a látogatására.

II. 19. Fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelemről szóló törvénynek, valamint az EU jogharmonizációs követelményeknek is eleget téve a 2003. évi LXI. törvénnyel módosított Köznevelési törvényben (1993. évi LXXIX. törvény) is megjelenik a fogyasztóvédelem oktatása.

A Kormány 243/2003. (XII. 17.) számú rendeletével kiadott Nemzeti alaptanterv (Nat) értelmében a helytanterveknek biztosítani kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a Nat-ban a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.” (Nat)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogokat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése (Nat).

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamasz korban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, uta-

zásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból, hogy mennyire akarnak vagy tudnak megtakarítani.

E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt, sokoldalú tájékoztatás és információáramlás.

Az iskola programjában a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend alakítására fektetjük a hangsúlyt. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása
- a természeti értékek védelme

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége
- a döntési helyzet felismerése
- a döntésre való felkészülés

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, és a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok értsék, a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, amelyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítás technológiája, mind pedig fogyasztásunk mennyisége, összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: Kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei és egészsége ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait, és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az iskolában

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak:

technika: áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései,
 matematika: banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások,
 fizika: mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany-, gáz-, vízmérőórák),
 földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások,
 magyar: reklámnyelv, feliratok, a reklám kommunikációs csapdái,
 biológia: génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás,
 kémia: élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk,
 informatika: elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia,
 történelem: EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.,
 médiaismeret: a reklám képi nyelve és hatásai, tárgyközi projektek (pl. Hogyan készül a reklám? A zsebpénz?).
 Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvénye).
 Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása).
 Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).
 Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

Módszertani elemek

Valószínűleg akkor járunk a legjobban, ha az amúgy is zsúfolt iskolai tantervbe nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatásból préselünk bele még többet, hanem bizonyos készségek fejlesztésével a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és a társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása, projektprogramok indítása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának, a kritikus, független gondolkodás fejlesztésének.

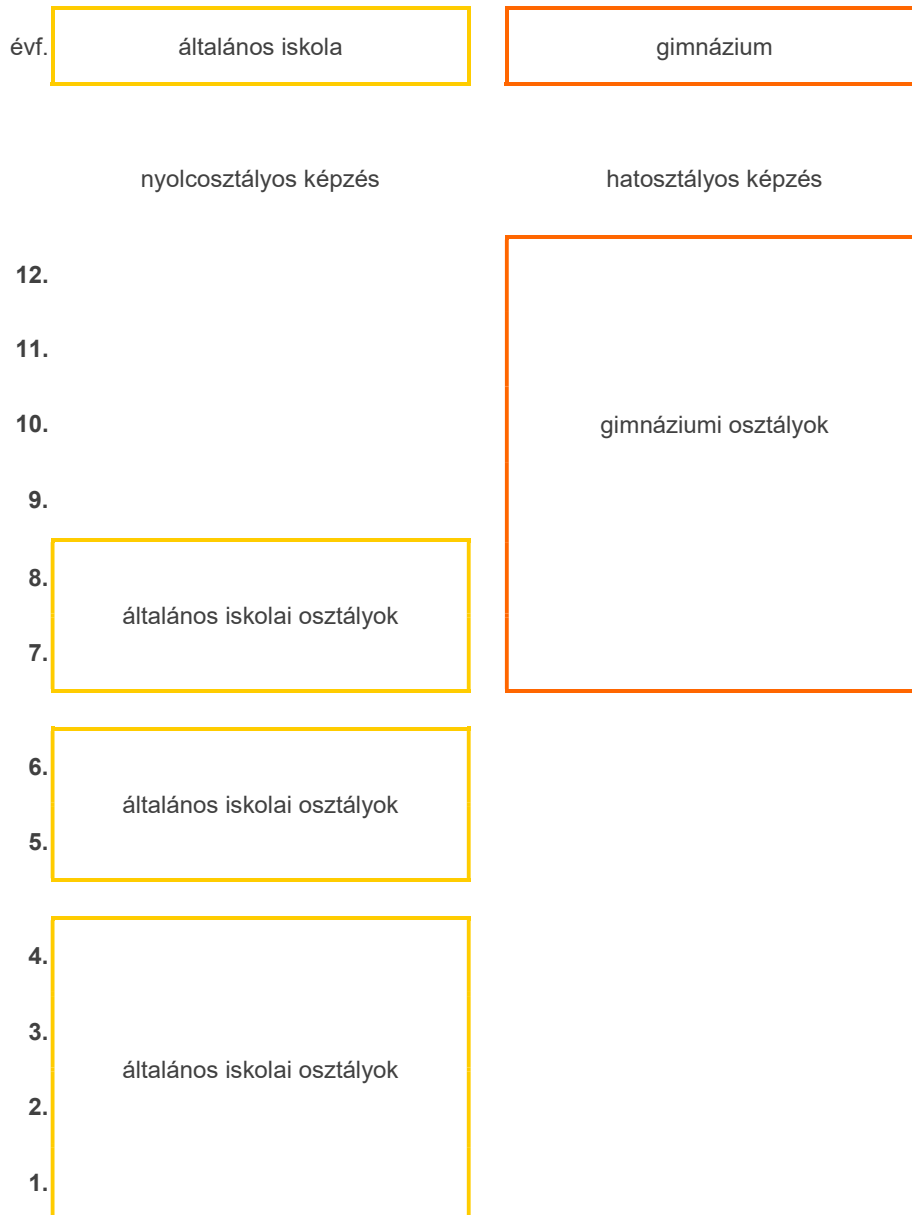
Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák a napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés, reklámkritika

- Szimulációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése)
- Érvelési technikai gyakorlatok (hatékony érdekvényesítés)

II. 20. A képzés szerkezete

II. 20. 1. Szerkezet és képzési idő a székhelyintézményben

II. 20. 2. Szakaszok

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve az alábbi szakaszokra tagolódik:

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza – 1-8. évfolyam

Középfokú nevelés-oktatás szakasza – 9-12. évfolyam

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza két részre tagolódik:

a) alsó tagozat – 1-4. évfolyam

b) felső tagozat – 5-8. évfolyam

Megjegyzések:

A 6. évfolyam végén sikeres felvételi vizsgát téve léphet a tanuló a hatosztályos gimnáziumba, ennek következtében a 7. tanévben kettéválik az oktatásunk általános iskolai és egy gimnáziumi osztályra.

A hatosztályos gimnáziumba a Velencei-tó közvetlen és tágabb környezetéből is várjuk a jól tanuló általános iskolásokat.

A 8. általános iskolai osztály elvégzése után diákjaink más középfokú intézményben folytatják tanulmányukat.

A 12. tanév végén rendes érettségi vizsgát tesznek a diákok és főiskolákon, egyetemeken folytathatják tanulmányaikat, illetve munkába állhatnak.

II. 20. 3. Az oktatás szervezeti formái

A nevelő-oktató munkánk hatékonysága érdekében fontos feladat az iskolába járó tanulók itteni munkájának megszervezése. Nevelő-oktató munkánkban a hagyományos osztály-, tantárgy és tanórarendszer dominál.

Tanulóinkat életkoruknak és tudásuknak megfelelően 1-12. évfolyamon **osztályokba** csoportosítjuk.

A tanárok által közvetített ismeretanyagot **tantárgyakba** (esetenként modulokba) rendszerezve túlnyomórészt **tanórák** egymás utáni sorrendjében dolgozzuk fel diákjainkkal.

A tanulói órakeret terhére csoportbontásban tanítunk egyes tantárgyakat. A csoportbontás lehetősége minden tanévben a rendelkezésre álló órakerettől illetve a pedagógusok óraszámától függ és az évfolyamok létszámától. A csoportbontások megszervezésénél az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

- az idegen nyelvi csoport létszáma lehetőleg ne haladja meg a 15 főt
- 30 fős osztálylétszám felett a irodalom, a magyar nyelv illetve a matematika tantárgyakat, ha van rá lehetőség, csoportbontásban tanítjuk

- a végzős évfolyamokon (8. illetve 12.), ha van rá lehetőség, csoportbontásban tanítjuk a irodalom, a magyar nyelv illetve a matematika tantárgyakat

Iskolánkban a fent említetteken kívül az alábbi szervezeti formákat alkalmazzuk:

- szakkörök
- tanulmányi kirándulások
- korrepetálások
- napközi otthon és tanulószoba

III. HELYI TANTERV

III. 1. Tantárgyszerkezet évfolyamonként

Felmenő rendszerben a 2020. szeptemberi bevezetésével (az általános iskola első és ötödik évfolyamán valamint a gimnázium hetedik évfolyamán).

Tantárgy	Általános iskola								Gimnázium					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom														
Magyar nyelv														
Irodalom														
Idegen nyelv														
2. Idegen nyelv														
Matematika														
Történelem														
Állampolgári ismeretek														
Hon- és népismeret														
Természettudomány														
Kémia														
Fizika														
Biológia														
Földrajz														
Környezetismeret														
Etika/hit- és erkölcsstan														
Ének-zene														
Művészetek														
Vizuális kultúra														
Mozgóképkultúra és médiaismeret														
Dráma és színház														
Technika és tervezés														
Testnevelés														
Digitális kultúra														
Osztályfőnöki														

III. 2. Kötelező és választható tanórai foglalkozások és óraszámok

Az alábbi kerettantervi óraszámok 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben kerültek bevezetésre. (Az első évben az általános iskola első és ötödik évfolyamán, illetve a hatosztályos gimnázium hetedik évfolyamán.)

Általános iskola 1-4. évfolyam:

Órakeretek típusai:	1.		2.		3.		4.	
	K	Sz	K	Sz	K	Sz	K	Sz
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1				
Magyar nyelv					2	0,5	2	0,5
Irodalom					3	0,5	3	0,5
Idegen nyelv (első)							2	1
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	
Etika/Hit- és erkölcstan	1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Vizuális kultúra	2		2		2		1	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Digitális kultúra					1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki								
A kötelező tanulói óraszám:	22 + 2		22 + 2		22 + 2		23 + 2	

K – kötelező alapóraszám, Sz – szabadon tervezhető óra

Általános iskola 5-8. évfolyam:

Évfolyam: Órakeretek típusai:	5.		6.		7.		8.	
	K	Sz	K	Sz	K	Sz	K	Sz

Irodalom	2		2	0,5	2		2	
Magyar nyelv	2		2	0,5	1	0,5	1	0,5
Történelem	2		2		2		2	
Hon- és népismeret		1						
Állampolgári ismeretek							1	
Idegen nyelv (első)	3		3	0,5	3	1	3	
Matematika	4		4		3	0,5	3	0,5
Etika/Hit- és erkölcstan	1		1		1		1	

Természettudomány	2		2	0,5				
Biológia					1,5		1,5	
Fizika					1,5		1,5	
Kémia					1,5		1,5	
Földrajz					1,5		1,5	

Ének-zene	2		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Dráma és színház								1
Technika és tervezés	1		1		1			
Digitális kultúra	1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	

A kötelező tanulói óraszám:	27 + 1	26 + 2	28 + 2	28 + 2
-----------------------------	--------	--------	--------	--------

K – kötelező alapóraszám, Sz – szabadon tervezhető óra

Gimnázium 7-12. évfolyam:*

Évfolyam: Órakeretek típusai:	7.		8.	
	K	Sz	K	Sz

Irodalom	2		2	
Magyar nyelv	1	0,5	1	1
Történelem	2		2	
Állampolgári ismeretek			1	
Idegen nyelv (első)	3	2	3	2
Matematika	3	0,5	3	0,5
Etika/Hit- és erkölcstan	1		1	

Biológia	1,5		1,5	
Fizika	1,5		1,5	
Kémia	1,5		1,5	
Földrajz	1,5		1,5	

Ének-zene	1		1	
Vizuális kultúra	1		1	
Dráma és színház		1		
Technika és tervezés	1			
Digitális kultúra	1		1	
Testnevelés	5		5	
Osztályfőnöki	1		1	

A kötelező tanulói óraszám:	28 + 4	28 + 3,5
------------------------------------	---------------	-----------------

K – kötelező alapóraszám, Sz – szabadon tervezhető óra

* Emelt szintű idegen nyelv oktatás miatt +2 órával megnövelt órakeret.

Gimnázium 7-12. évfolyam:

Órakeretek típusai:	9.		10.		11.		12.	
	K	Sz	K	Sz	K	Sz	K	Sz

Irodalom	2		3		3		3	
Magyar nyelv	1	0,5	1		1	1	1	1
Történelem	2		2		3		3	
Állampolgári ismeretek							1	
Idegen nyelv (első)	3	2	3	2	4	1	4	1
Idegen nyelv (második)	3	1	3	1	3	1	3	2
Matematika	3	0,5	3	1	3	1	3	1
Fizika	2		3					
Kémia	1,5		2*					
Biológia	3		2					
Földrajz	1,5		1*					
Természettudomány					2			

Ének-zene	1		1					
Vizuális kultúra	1		1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret							1	
Művészetek					1			
Digitális kultúra	2		1		2			
Testnevelés	5		5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1		1	

kötött célú órakeret					4		4	
* 2024-25-ös tanévtől 1,5 - 1,5								

A kötelező tanulói óraszám:	32 + 4	32 + 4	32 + 4	29 + 5
-----------------------------	--------	--------	--------	--------

K – kötelező alapóraszám, Sz – szabadon tervezhető óra

Az alábbi kerettantervi óraszámok 2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben kerültek bevezetésre. (Az első évben az általános iskola első és ötödik évfolyamán, illetve a hatosztályos gimnázium hetedik, a négy osztályos gimnázium kilencedik évfolyamán.)

Gimnázium 7-12. évfolyam:

Évfolyam:	7	8	9			
2011. évi CXC. törvény 6. melléklet	BC		BC		BC	
Órakeretek típusai:	K	Sz	K	Sz	K	Sz
Irodalom	2		2		2	
Magyar nyelv	1	1	2		2	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek						
Idegen nyelv	3	2	3		2	
2. Idegen nyelv						
Matematika	5		5		5	1
Etika/Hit- és erkölcsstan*	1					
Biológia és egészségtan	5		5		5	
Fizika	5		5		5	
Kémia	5		5		5	
Földrajz	1,5		1,5		2	
Ének-zene	1		1		1	
Vizuális kultúra						
Mozgóképkultúra és médiaismeret					1	
Informatika	1		1		1	
Életvitel és gyakorlat	1		1		1	
Testnevelés és sport	5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1	
A kötelező tanulói óraszám:	31		31		35	

Gimnázium 7-12. évfolyam:

2011. évi CXC. törvény 6. melléklet Órakeretek típusai:	Évfolyam: 10		11		12	
	BC		BC		BC	
	K	Sz	K	Sz	K	Sz
Irodalom	3		3		3	
Magyar nyelv	1		1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1		3		3	
1. Idegen nyelv	3	2	3	2	3	2
2. Idegen nyelv	3	1	3	2	3	2
Matematika	3	1	3	1	3	1
Etika			1			
Biológia – egészségtan			2		2	
Fizika			2			
Kémia	2					
Földrajz	2					
Ének-zene	1					
Vizuális kultúra	1					
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1					
Művészetek			2		2	
Informatika	1					
Életvitel és gyakorlat					1	
Testnevelés és sport	5		5		5	
Osztályfőnöki	1		1		1	1
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek						1
A kötelező tanulói óraszám:	36		35		35	

Gimnázium 9-12. évfolyam:

Évfolyam:	9	10	11	12				
2011. évi CXCV. törvény 6. melléklet Órakeretek típusai:	BC		BC		BC		BC	
	K	Sz	K	Sz	K	Sz	K	Sz
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2		2		3		3	
1. Idegen nyelv	3	1	3	1	3	1	3	1
2. Idegen nyelv	3	1	3	1	3	1	3	1
Matematika	3	1	3	1	3	1	3	1
Etika					1			
Biológia – egészségtan			2		2		2	
Fizika	2		2		2		2	
Kémia	2		2		2		2	
Földrajz	2		2		2		2	
Ének-zene	1		1		1		1	
Vizuális kultúra	1		1		1		1	
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1		1		1		1	
Művészetek								
Informatika	1		1		1		1	
Életvitel és gyakorlat							1	
Testnevelés és sport	3		3		3		3	
Osztályfőnöki	4		4		4		4	
Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek								1
Sporttörténelmi ismeretek						1		??
Sportetika								?
A kötelező tanulói óraszám:	35		36		35		35	

III. 3. Tananyag, követelmény

Iskolánk az első négy évfolyamon a Nemzeti Tankönyvkiadó Műhely kerettantervet alkalmazza, melyet a kecskeméti Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola, Gimnázium, Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola dolgozott ki.

A felső tagozaton az OM kerettanterveit (angol nyelv, biológia, ének, etika, fizika, földrajz, informatika, irodalom, magyar nyelv, mozgókép és médiaismeret, matematika, rajz és vizuális kultúra, technika és életvitel, természetismeret, történelem, osztályfőnöki), a Nemzeti Tankönyvkiadó kerettanterveit (német nyelv, testnevelés és sport) és a Nyíregyházi Tantervcsalád kerettanterveit (kémia, egészségtan), gimnáziumban pedig a középfokú nevelés-oktatás kerettanterveit használjuk.

III. 4. A tantárgyválasztás szabályai

A tanulókat az iskola április 15-ig értesíti a választható tantárgyakról, és az azokat várhatóan tanító pedagógusokról. A tanulók az iskolától kapott jelentkezési lapon jelentkeznek a választott tantárgyakra. Aláírásukkal igazolják választásukat, továbbá annak tudomásulvételét, hogy a választott tantárgy óráin a tanév végéig kötelesek részt venni, valamint, hogy az értékelés félévente érdemjeggyel történik. Kiskorú tanuló esetén a jelentkezési lapot a szülőnek is alá kell írnia.

III. 5. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

1. A második-tizenkettedik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-tizenkettedik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
3. Ha a tanuló a második-tizenkettedik évfolyamon a tanév végén valamilyen tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
4. A második-tizenkettedik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:
 - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;

- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
- egyéni tanrend szerint tanul.

Az osztályozó vizsga követelményei a kiadott kerettantervekben a fejlesztési követelmények illetve a fejlesztés tartalma című bekezdésekben meghatározottak.

III. 6. A tankönykválasztás elvei

Az iskola feladata, hogy:

- minden tanévben a végleges tankönyvrendelés előtt tájékoztassa a szülőket a következő tanév kiadásairól, a várható tankönyvárakról,
- minden év január 10-éig felmérje hány tanulónak kell és lehet ingyenes tankönyvet biztosítani az iskolai könyvtárból.
- minden év január 25-ig tájékoztatást adjon az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- az iskolai könyvtárban tartós tankönyveket, atlaszokat, térképeket, szótárakat, lexikonokat, szöveggyűjteményeket helyezzen el, amelyeket a jogosult tanulók ingyenesen kölcsönözhetnek.

A tanuló illetve a szülő feladata, hogy:

- a könyvtárból kölcsönzött ingyenes tankönyvet a tanév végén megóvott állapotban visszaszolgáltassa.

A tankönyvek, tanulási segédanyagok kiválasztásának a szempontjai iskolánkban a következők:

1. Törekszünk arra, hogy olyan tankönyvcsaládot használjunk, ami egy-egy tantárgy esetében egymásra épül az alsó, a felső tagozaton és a gimnáziumban.
2. Olyan tankönyveket választunk, amelyek
 - megfelelnek a tanulók életkori sajátosságainak, esztétikusak, igényesek,
 - tartós kivitelűek, ha a hivatalos tankönyvjegyzéken találhatóak ilyenek,
 - felépítésükben egyensúly van az ismeretközlő és a gyakoroltató részek között,
 - elegendő feladatokat tartalmaznak az önálló gyakorláshoz, a tanulók képességeit, készségeit fejlesztik,
 - tartalmazzanak érdekes feladatokat, irodalmi értékű szövegeket,
 - ára ne legyen túlzottan megterhelő a szülők számára.
3. A tankönyveket minden évben tanévkezdéskor megkapják a tanulók, a megvásárolt tankönyveket év közben nem változtatjuk meg, nem rendelünk újabbakat.

III. 7. A tanulók tanulmányi teljesítményének, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

A tanulók teljesítményének értékelése során elsődlegesen azt vizsgáljuk, hogy mely célokat milyen szinten sikerült elérniük, továbbá saját munkánk eredményességéről is meggyőződünk.

Iskolánkban a tanulók teljesítményének értékelése az alábbi funkciókat látja el:

1. Minősítés.
2. Motiváció.
3. A személyiségfejlesztés szabályozása.
4. A pályaválasztás orientálása.
5. Visszacsatolás a tanítási-tanulási folyamat eredményességéről.

Iskolánk pedagógusai funkciótól függően háromféle értékelést alkalmaznak:

Diagnosztikus, helyzetfeltáró értékeléssel annak érdekében gyűjtünk információkat, hogy egyénre és csoportra szabott nevelési-oktatási stratégiákat alakíthassunk ki. A diagnosztikus értékelés osztályzatait nem használjuk fel az év végi osztályzat meghatározásában.

A **formatív, fejlesztő** értékeléssel a tanulási folyamatot irányítjuk, segítjük. Célja nem a minősítés, hanem a sikerek megerősítése és a hibák kijavítása. Ezt a fajta értékelést a tévedés szabadságának biztosításával együtt alkalmazzuk.

A **szummatív** értékelés célja a minősítés: a tanuló teljesítményének összehasonlítása a követelményekkel. Mivel ez az értékelés szelektáló hatású, bizonyos szint alatt a tanuló nem léphet tovább, nagyon fontos az objektivitás.

Az oktatás hatékonysága érdekében nagyon fontos, hogy a háromféle értékelést egymást kiegészítve alkalmazzuk, illetve hogy a különböző funkciók ne keveredjenek össze.

A tanulók teljesítményének értékelése során a következő alapelvek betartására törekszünk:

1. A teljesítményt értékeljük, nem a tanulót.
2. Az értékelés az iskola követelményrendszerére épül.
3. Az értékelésnek személyre szólónak, objektívnek és fejlesztőnek kell lennie.
4. Az értékelés félelemmentes légkörben történjen.
5. Az értékelés nem lehet megtorló, fegyelmező jellegű.
6. Az értékelés során alakuljon ki a szóbeli és az írásbeli értékelés helyes aránya.
7. Az értékelés formája igazodjon a funkcióhoz, a különféle funkciók ne keveredjenek össze.
8. Az értékelés típusáról a tanulókat és a szülőket is tájékoztatni kell: adott esetben a tanulók teljesítményét önmagukhoz vagy az iskolai követelményekhez viszonyítjuk-e.

III. 7. 1. A magatartás és szorgalom értékelése

A magatartás értékelésének szempontjai

Magatartás	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Rossz (2)
Tanórai aktivitása	személyiségének megfelelően aktív	általában aktív	aktivitása gyenge	negatív vagy romboló
Tanórai viselkedése	viselkedése ellen nincs kifogás	viselkedése ellen általában nincs kifogás	viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekezik javulni	viselkedésével szemben kifogás merül fel, hibáit nem látja be, rossz példát mutat
Törődés társaival	segítőkész	ingadozó	közömbös	gátló
Házirend betartása	betartja	betartja	többször kell figyelmeztetni	sokat vét, ismételt figyelmeztetés ellenére sem követi a szabályokat
Viselkedése, hangneme	tisztelettudó, udvarias	megfelelő, tiszteltudó, udvarias	kifogásolható, többször udvariatlan, tiszteletlen	durván beszél, goromba, udvariatlan
Fegyelmeztettsége	nagyfokú fegyelmeztetés	megfelelő, általában megbízható, legfeljebb osztályfőnöki írásbeli fegyelmező intézkedés, de javuló tendenciát mutat.	fegyelme ingadozó, osztályfőnöki intő, legfeljebb igazgatói figyelmeztető	fegyelmezetlen (igazgatói figyelmeztetésnél magasabb fegyelmező intézkedés)

Eljárás igazolatlan hiányzások esetén:

- Első alkalommal: szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés és a szülő értesítése, az értesítésben fel kell hívni a szülő figyelmét az igazolatlan mulasztás következményeire.
- Második alkalommal: írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés és a gyermekjóléti szolgálat közreműködésével a szülő megkeresése
- Harmadik alkalommal: írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés és hivatalos levél a szülők tájékoztatására, valamint a városi családsegítő és gyermekjóléti szolgálat értesítése
- Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a 10 órát, az iskola értesíti az illetékes jegyzőt és a gyermekjóléti szolgálatot. A tanuló igazgatói figyelmeztetést kap.
- Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a 30 órát, az iskola ismételten értesíti gyermekjóléti szolgálatot. A tanuló ellen fegyelmi eljárás indul.
- Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása eléri az 50 órát, az iskola haladéktalanul értesíti a tanuló tényleges tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt.

Eljárás késések esetén:

Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, késik, amit igazolnia kell. A késések ideje - a házirendben foglaltak szerint - összeadható. Amennyiben ez az idő

eléri a tanórai foglalkozás idejét, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Az elkéső tanuló nem zárható ki a tanóráról.

A szorgalom értékelésének szempontjai

<i>Szorgalom</i>	<i>Példás (5)</i>	<i>Jó (4)</i>	<i>Változó (3)</i>	<i>Hanyag (2)</i>
Tanulmányi munkája	igyekvő, figyelmes, képességeihez képest elvégzi munkáját	igyekvő, figyelmes, képességeihez képest általában elvégzi munkáját	ingadozó, rendszertelen	megbízhatatlan, feladatait nem végzi el, hanyag
Tanórai munkája	kötelességét teljesíti, figyel az órákon	kötelességét teljesíti, általában figyel az órákon	időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan	csak utasításra dolgozik
Tanórán kívüli tanulmányi munkája	kifogástalan, mindig felkészül az órákra	többnyire felkészül	házi feladatokat nem mindig készíti el	házi feladatait gyakran nem készíti el.
Önállósága a munkavégzésben	önálló a munkában	ösztönzésre dolgozik	változó	gyenge vagy nem önálló
				valamely tantárgyból javítóvizsgát kell tennie, vagy évet kell ismételnie

Kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkáért a III.7. 2. bekezdés alapján jutalmazható a tanuló.

III. 7. 2. A tanulmányi teljesítmény értékelése, minősítése A tanulók jutalmazásának elvei

1. Az előírt követelmények teljesítését a pedagógusok az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók **szóbeli felelete, írásbeli munkája** vagy **gyakorlati tevékenysége** alapján ellenőrzik.
2. A tanulmányi teljesítmény értékelésénél elsősorban azt vizsgáljuk, hogy a tanuló teljesítménye hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez.
3. Emellett bizonyos esetekben figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló teljesítménye hogyan változott az előző értékeléshez képest. E tényező figyelembe vétele azonban főként az osztályzatokhoz fűzött kiegészítésekben fejeződik ki.

A tanulói teljesítmény értékelésének két formáját alkalmazzuk:

- a) **formatív (alakító) értékelés**
Többnyire kifejtett, szóbeli, szöveges értékelés a félév során folyamatosan.
 - a félév során a tanulók aktivitását, a tevékenységekbe való kapcsolódását, illetve a személyes fejlődés tendenciáit vesszük figyelembe
 - a tanulók ismereteit szóbeli és írásbeli értékelés méri
 - szóbeli, írásbeli beszámoló egy-egy témakörből
 - témazáró dolgozatok

- kiselőadás, írásbeli vagy szóbeli beszámoló a megadott szakirodalom vagy egyéni gyűjtés alapján
- b) szummatív (összegző) értékelés
A félév és a tanév végén az utolsó órák alkalmával folytatott elemző beszélgetéseket követően, írásban az ellenőrzőben illetve a bizonyítványban az alábbi értékelési formákkal:
- kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg
4. A szóbeli és az írásbeli számonkérés arányát a munkaközösség megbeszélése alapján a nevelő határozza meg.
5. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
- a) Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
 - b) A második-tizenkettedik évfolyamon a tanulmányi teljesítményt tanév közben minden tantárgyból érdemjeggyel minősítjük. A második évfolyamon második félévben szintén osztályzattal történik az értékelés.
 - c) Az első évfolyamon félévkor és tanév végén, a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét szöveges minősítéssel értékeljük. (A szöveges értékelés rendszere 2004. szeptember 1-jén lép hatályba az első évfolyamon, majd felmenő rendszerben a további évfolyamokon.) A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

Kiváló:

- A tantárgyi követelményeket folyamatosan, magas szinten teljesíti
- Kreatív
- Esetenként – érdeklődésének megfelelően – a törzsanyagot meghaladó többletmunkát végez

Jól megfelelt:

- A tantárgyi követelményeket folyamatosan jól teljesíti. A rábízott feladatokat elvégzi.

Megfelelt:

- A tantárgyi követelményeket változó színvonalon és intenzitással teljesíti.
- A munkában időnként vonakodva vesz részt, gyakran hibázik

Felzárkóztatásra szorul:

- A tantárgyi követelményeket nem, vagy alacsony színvonalon teljesíti.
- Munkájában állandó segítségre szorul, általában önállóan.
- Gyakran érdektelen

- d) A második-tizenkettedik évfolyamon tanév végén a tanulók teljesítményét osztályzattal minősítjük.
- e) A dráma és színház tantárgy követelményeit a 7. évfolyamon, a művészetek tantárgy követelményeit az utolsó két évfolyamon, valamint az életvitel és gyakorlat és a társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek tantárgy követelményeit a 12. évfolyamon szövegesen értékeljük: megfelelt, nem felelt meg.
A művészetek tantárgy év közbeni, félévi és év végi értékelése szöveges minősítés szerint történik.

Az év közbeni megfelelt minősítés eléréséhez legalább az elégséges szintet el kell érni.

Az ének-zene, illetve a vizuális kultúra tanítási egységben félévente három-három értékelés történik.

A félévi és az év végi megfelelt minősítés eléréséhez az év közbeni megfelelt minősítések számának többnek kell lennie a nem megfelelt minősítések számánál.

6. Arra törekszünk, hogy az érdemjeggyel történő értékelés mellett mindig megjelenjen a szóveges értékelés is.
7. A második-tizenkettedik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatokat a szerzett érdemjegyek átlaga alapján kell számítani. Négy és hat tized közötti átlagnál a pedagógus dönt a felfelé vagy lefelé kerekítésről, mérlegelve a témazárók eredményeit. A gimnáziumi tagozaton 1,7 elérése esetén elégséges az érdemjegy
8. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)
9. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból havonta egy jegyet kell szereznie. A heti két óránál kevesebb óraszámú tantárgyak esetén félévente minimum három jegynek kell lennie ahhoz, hogy megnyugtató módon lehessen az érdemjegyet megállapítani. A szaktanároknak az osztályozó értekezlet előtt 3 munkanappal kell lezárniuk a tanulók érdemjegyeit.
10. Iskolánk magántanulói, illetve azok a tanulók, akik felmentést kaptak a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól félévkor és tanév végén osztályozó vizsgát kötelesek tenni az adott évfolyamon tanult valamennyi tantárgyból. Év végi jegyüket a két vizsgán elért eredményük alapján állapítjuk meg.
11. A pót- és osztályozó vizsgára kötelezett tanulók érdemjegyeinek megállapításánál a tantestület által elfogadott egységes százalékos határok érvényesek (13. pont). Elégtelen érdemjegyű kisvizsga esetén a tanulónak egy alkalommal, tanórán kívüli időben javító vizsgát kell tennie. A kisvizsga jegye 25%-nyi súllyal számítandó be az év végi osztályzatba.
12. A tanulónak joga, hogy az osztálynaplóba bekerülő érdemjegyeiről, a rá vonatkozó bejegyzésekről minden egyes alkalommal értesüljön. A szülők tájékoztatása érdekében az első osztályban a tanító jegyzi be a tanuló előrehaladását a tájékoztató füzetbe, 2-4. évfolyamon az adott pedagógus ír a tájékoztató füzetbe; a felső tagozaton a diák írja be a jegyeket az ellenőrző könyvébe, ő iratja alá a tanárral, az osztályfőnök pedig félévente kétszer összeveti a naplóval. A kilencedik évfolyamtól a diák felelőssége az érdemjegyek nyilvántartása az ellenőrző könyvben.
13. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek írásbeli vizsgafadatainak értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a tantestület döntése alapján az alábbiak szerint végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

	alsós évfolyamok	
5	90≤	≤100
4	75≤	<90
3	49≤	<75
2	36≤	<49
1	0≤	<36

	felsős évfolyamok	
	86≤	≤100
	69≤	<86
	52≤	<69
	35≤	<52
	0≤	<35

	gimnáziumi évfolyamok	
	86≤	≤100
	69≤	<86
	52≤	<69
	35≤	<52
	0≤	<35

14. A második-tizenkettedik évfolyamon (kerettanterv) a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

Általános iskola

- második évfolyamon: *magyar nyelv és irodalom; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; környezetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; technika és tervezés.*
- harmadik évfolyamon: *magyar nyelv; irodalom; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; környezetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; technika és tervezés.*
- negyedik évfolyamon: *magyar nyelv; irodalom; angol/német nyelv; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; környezetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport.*
- ötödik évfolyamon: *magyar nyelv; irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol/német nyelv; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; természettudományismeret; ének-zene; vizuális kultúra; hon- és népismeret; informatika; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport.*
- hatodik évfolyamon: *magyar nyelv; irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol/német nyelv; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; természettudomány; ének-zene; vizuális kultúra; informatika; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport.*
- hetedik évfolyamon: *magyar nyelv; irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol/német nyelv; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; biológia és egészségtan; fizika; kémia; földrajz; ének-zene; vizuális kultúra; informatika; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; dráma és színház.*
- nyolcadik évfolyamon: *magyar nyelv; irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol/német nyelv; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; biológia és egészségtan; fizika; kémia; földrajz; ének-zene; vizuális kultúra; informatika; testnevelés és sport.*

Gimnázium

- hetedik évfolyamon (G): *magyar nyelv; irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol/német nyelv; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; biológia - egészségtan; fizika; kémia; földrajz; ének-zene; vizuális kultúra; digitális kultúra; technika és tervezés; dráma és színház; testnevelés és sport.*
- nyolcadik évfolyamon (G): *magyar nyelv; irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol/német nyelv; matematika; etika/hit- és erkölcsstan; biológia - egészségtan; fizika; kémia; földrajz; ének-zene; vizuális kultúra; digitális kultúra; testnevelés és sport.*
- kilencedik évfolyamon (G): *magyar nyelv; irodalom; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol nyelv; német nyelv; matematika; fizika; kémia; földrajz; ének-zene; vizuális kultúra; mozgóképkultúra és médiaismeret; informatika; testnevelés és sport.*

- tizedik évfolyamon (G): *irodalom; magyar nyelv; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol nyelv; német nyelv; matematika; biológia - egészségtan; fizika; kémia; földrajz; ének-zene; vizuális kultúra; informatika; testnevelés és sport.*
- tizenegyedik évfolyamon (G): *irodalom; magyar nyelv; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol nyelv; német nyelv; matematika; etika; biológia – egészségtan; fizika; művészetek; testnevelés és sport.*
- tizenkettedik évfolyamon (G): *irodalom; magyar nyelv; történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; angol nyelv; német nyelv; matematika; biológia – egészségtan; művészetek; életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport; társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek; fakultációs tárgyak.*

15. Az írásbeli beszámoltatás formái, korlátai:

<i>Formái</i>	<i>Az értékelésben betöltött szerepe</i>	<i>Korlátozás</i>	<i>Bejelentési kötelezettség</i>
Írásbeli felelet	szóbeli felelettel egyenértékű	korlátlan	nincs
Témazáró	súlyozottabb	napi kettő	egy héttel előbb
Félévi, év végi felmérő	súlyozottabb	napi kettő	egy héttel előbb
Írásbeli vizsga "Kis érettség"	év végi jegyet befolyásolja	napi egy	tanév elején
Osztályozó és javítóvizsga	év végi jegyet meghatározza	napi három írásbeli/szóbeli	minimum két héttel korábban
Beadandó munka	a szóbeli felelettel egyenértékű	napi kettő	minimum egy héttel korábban
Portfólió	a szóbeli felelettel egyenértékű		minimum három héttel korábban

16. Tanulóink kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkáját, sportteljesítményét többféle módon ismerjük el. A jutalmazás módja lehet: szaktárgyi **ötös érdemjegy**, szaktanári dicséret, osztályfőnöki dicséret, igazgatói **dicséret**, szóbeli dicséret az iskola tanulóinak közössége előtt, tanév végi osztályfőnöki illetve igazgatói dicséret.

Az iskola tantestületének szavazati alapján kétféle díj adományozható tanulóinknak:

Az év tanulója illetve a **Chernel-díj**.

Kiemelkedő versenyeredményekért, tantárgyi, művészeti pályázatokon elért eredményért jutalomkiránduláson vehetnek részt a tanulók.

a jutalmazás formája	a jutalmazott tevékenység
szaktárgyi ötös érdemjegy	iskolai, megyei országos versenyeken való helyezés
szaktanári dicséret	iskolai, megyei országos versenyeken való helyezés
osztályfőnöki dicséret	az osztály közösségét vagy az iskola egy kisebb közösségét érintő tanulói tevékenység (szervezői munka, lebonyolítás)
igazgatói dicséret	megyei versenyen 1-6 helyezés, országos versenyen 1-15. helyezés, az iskola nagyobb közösségére kiterjedő tevékenység

a jutalmazás formája	a jutalmazott tevékenység
tanév végi osztályfőnöki dicséret	alsó tagozaton: maximum 1 négyes osztályzat felső tagozaton: maximum 2 négyes osztályzat gimnáziumi tagozaton: maximum 3 négyes osztályzat a bizonyítványban, illetve az osztály közösségét vagy az iskola egy kisebb közösségét érintő tanulói tevékenység
tanév végi igazgatói dicséret	kitűnő bizonyítvány illetve az iskola nagyobb közösségére kiterjedő tevékenység
Az év tanulója díj	kitűnő (vagy 4,8-nél nem rosszabb átlagú) bizonyítvány és kiemelkedő országos tanulmányi versenyeredmény (1-15. hely)
Chernel-díj	több éven át elért kiemelkedő országos tanulmányi versenyeredmény és legalább 4,8 átlagú bizonyítvány (a díj csak 8. vagy 12. évfolyamos tanulónak adományozható)

17. Tantermen kívüli munkarend esetén a tanulmányi teljesítmény értékelése és a számonkérés módja megegyezik a jelenléti oktatásra vonatkozókkal.

III. 7. 3. A belső vizsgarendszer

Kötelező vizsgák

Évfolyam	Tantárgy	A vizsgázás módja	Megjegyzések
11. G	irodalom, magyar nyelv	írásbeli és szóbeli vizsga	„kis érettségi” időpontja: április
12. G	irodalom, magyar nyelv, történelem, matematika, idegen nyelv, választott tantárgy	írásbeli és szóbeli vizsga	rendes érettségi időpontja: május

A fent felsorolt vizsgák teljesítése minden tanuló számára kötelező. Elégtelen eredmény esetén pótvizsgát kell tenni.

A vizsgákon számon kért tananyag tartalma, követelményei megegyeznek a középszintű érettségi követelményeivel. Ezeket a szaktanár témakör vagy tétel formájában a tanév első hónapjának végéig nyilvánossá teszi. A vizsgán csak olyan tananyag kérhető számon, amelyet a tanórák során már elsajátítottak a tanulók.

A szóbeli vizsga háromtagú vizsgabizottság előtt zajlik, melynek vezetője a vizsgabizottság elnöke. A tanulók teljesítményének értékelése a középszintű érettségi vizsgának megfelelő módon történik (pl. ha az egyik magyar vizsgarész teljesítése nem éri el minimum szintet, akkor új tétel húzására kerül sor mind a két vizsgarészből, irodalomból és magyar nyelvből is.).

Az írásbeli vizsga ponthatárai az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelőek.

A több részből álló vizsga érdemjegye az egyes vizsgarészek osztályzataiból tevődik össze, mely súlyozottan beleszámít az év végi érdemjegybe. (25%-nyi súllyal)

Osztályozó vizsgák

Iskolánkban a tanulónak az alábbi esetekben kell osztályozóvizsgát tennie:

1. Ha a tanuló teljesítménye a félév során folyamatos hiányzások miatt nem volt értékelhető, azaz tantárgyanként félévente nem szerzett legalább 4 érdemjegyet (heti egyórás tantárgy esetén 3 érdemjegyet) illetve nem írta meg a témazáró dolgozatok legalább 75 %-át.
2. Ha tanulót kérésére az iskola igazgatója mentesítette a tanóra látogatása alól.
3. Ha a tanuló előrehozott érettségi vizsgát szeretne tenni, akkor a vizsga megkezdése előtt a még be nem fejezett évfolyam(ok) tananyagából osztályozóvizsgát kell tennie.
4. Iskolánk egyéni tanrendes tanulói, illetve azok a tanulók, akik felmentést kaptak a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól félévkor illetve tanév végén tesznek osztályozóvizsgát. Méltányossági alapon az iskola igazgatója engedélyezheti, hogy a tanuló év végén vizsgázzon mindkét félév anyagából.

Az osztályozóvizsgák évfolyamonkénti, tantárgyi követelménye az iskola helyi tantervéhez igazodik. A sikeres vizsgához a pedagógiai programban elfogadott, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket kell teljesíteni.

Osztályozóvizsgát az iskola a félévet, valamint a tanév végét megelőző egy hónapban szervez. Rendkívüli esetben (pl. külföldi tartózkodás) előzetes egyeztetés alapján ettől eltérő időpontban is. A vizsgára az iskola igazgatójához benyújtott kérelemmel lehet jelentkezni.

Osztályozó vizsgát az iskola a következő időszakokban szervez:

a vizsgaidőszak neve	a vizsga várható ideje	a szervezett vizsgák jellege
őszi	október első hete	előrehozott érettségi céljából – idegennyelvből
félévi	január 2. és 3. hete	egyéni tanrendesek és 250 óránál többet hiányzók osztályozó vizsgái
tavaszi	február utolsó két hete	előrehozott érettségi céljából – idegennyelvből
évvégi	május vége, június első hete	egyéni tanrendesek és 250 óránál többet hiányzók osztályozó vizsgái
augusztusi	augusztus utolsó hete	javító, pótló és különbözeti vizsgák

A vizsga háromtagú vizsgabizottság előtt zajlik, melynek vezetője a vizsgabizottság elnöke.

Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon lehet dolgozni. Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteteti nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni. A vizsgázónak az írásbeli

feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc, magyar nyelv és irodalom vizsgatantárgy esetén hatvan perc. Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.

Ha a vizsgáztató tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, a vizsgázó feladatlapján rögzíti az észlelt szabálytalanságot, annak pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató tanár a szabálytalanság tényét jelenti az igazgatónak. Az igazgató az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy a vizsgázó pótló vizsgát tegyen. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgáról neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az adott vizsgatantárgyból javítóvizsgát tehet az igazgató által meghatározott időben.

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat. Minden vizsgázónak vizsgatantárgyanként legalább húsz perc gondolkodási időt kell biztosítani a felkészülésre. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet. Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama tíz percnél nem lehet több. Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő tételhúzás előtt, legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztása tekintetében a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. A gyakorlati vizsgarész - a vizsgafeladatok számától függetlenül - egy érdemjeggyel kell értékelni.

A vizsgára kötelezett tanulók érdemjegyeinek megállapításánál a pedagógiai program III. 7. 2. 12. pontjában rögzített egységes százalékos határok érvényesek.

A tanév végi érdemjegy a két félévi vizsgaeredmény átlagából számítandó ki.

III. 7. 4. Az iskolánkba jelentkező tanulók felvételének rendje

1. Iskolánk az általános iskolai tagozatra a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.
2. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte.
3. Körzeten kívüli tanuló akkor vehető fel, ha az iskola teljesítette felvételi kötelezettségét. Ilyen esetben először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét kell teljesíteni. További felvételi kérelmek elbírálásánál előnyt jelent, ha a tanuló:
 - szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő vagy
 - testvére iskolánk tanulója vagy
 - szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
 - az iskola lakóhelyétől, tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.Ha az iskola az összes felvételi kérelmet helyhiány nem tudja teljesíteni, sorsolással dönt a felvételről. A halmozottan hátrányos helyzetű, az SNI és a fenti előnyöket élvező tanulók sorsolás nélkül is felvehetőek.

4. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.
5. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
 - a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, lakcímkártyáját;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - a gyermek felvételét javasló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
 - a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);
 - a gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;
 - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
6. A második-tizenkettedik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
 - a tanuló anyakönyvi kivonatát és lakcímkártyáját;
 - a szülő személyi igazolványát;
 - az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
 - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
7. A gimnázium hetedik-tizenkettedik évfolyamára átjelentkezni kívánó tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt. Amennyiben lehetőséget lát az átvételre, az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – különbözeti vizsgát kell tennie matematikából, irodalomból, magyar nyelvből, történelemből, idegen nyelvből. A vizsga eredményeinek figyelembevételével az igazgató dönt felvételtől. Azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában a jelentkező – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult legkésőbb a tanév végén osztályozóvizsgát kell tennie.
8. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.
9. Ha a körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-tizenkettedik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.
10. A hatodik osztályos tanulók gimnáziumi felvétele az ötödik osztályban szerzett év végi és a hatodik osztályban szerzett félévi osztályzatokból számított pontszámok alapján történik. A beszámítandó tantárgyak a következők: magyar nyelvtan, irodalom, idegen nyelv, történelem, matematika, természettudomány. Az elérhető összpontszám 60.
A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók azonos pontszám esetén a rangsoroláskor előnyt élveznek.
Azonos pontszám esetén előnyt élveznek azok a tanulók, akik választott idegen nyelvként a kisebb létszámú csoportban tanult idegen nyelvet választották.
Továbbá azonos pontszám esetén a beszámított tantárgyak közül az idegennyelv és a matematika számít súlyozottan.

III. 8. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánk alapelveit, köztük a kiegyensúlyozottságot, a házi feladatok meghatározásakor is szem előtt tartjuk. Fontosnak véljük, hogy tanulóink rendszeresen kapjanak házi feladatot, de ennek mennyisége és tartalma egyéni képességeiknek megfelelő legyen. Jelszavunk: **minőség a mennyiség helyett!** A házi feladatok nem vehetik el a gyerekkort tanulóinktól. A túl sok (és nem differenciált) házi feladat, azért sem fogadható el, mert tovább növeli a tanulók közötti különbségeket.

Egységességre, harmóniára törekszünk az iskolai és a házi feladatok összehangolásakor is. **Az otthoni és a tanórai munkának egységes folyamatot kell alkotnia.**

Az életszerűség elvének kell érvényesülnie a házi feladatokkal kapcsolatban is. Fontosnak tartjuk, hogy az otthoni feladatok **a mindennapi életben használható tartalmak és eljárások elsajátítását tegyék lehetővé.**

A fentiek érdekében iskolánk pedagógusai a házi feladatok meghatározásában a következő alapelveket igyekeznek érvényesíteni:

1. Az otthoni felkészülés szolgálja az életszerűséget, a használhatóságot!
 - a) A feladatok legyenek megoldhatóak: vegyék figyelembe a tényleges előzetes tudást, ne haladják meg az egyes tanulók egyéni képességeit.
 - b) Ennek érdekében a feladatok lehetőség szerint legyenek differenciáltak.
 - c) A kijelöléskor tegyük világossá, mi az értelme az adott feladatnak, miért érdemes megoldani.
 - d) Az otthoni munka is adjon sikerélményt.
 - e) A házi feladatok legyenek változatosak, igazodjanak az életkori sajátosságokhoz. (pl. gimnazisták esetében a házi feladatok nagyobb mértékben szolgálják a megismerést)
 - f) A rögzítést szolgáló feladatok sem jelenthetik a tankönyv szövegének folyamatos „bemagolását”. Bevésés helyett igyekszünk gondolkodással rögzíttetni az ismereteket.
2. Az otthoni felkészülés szolgálja a hatékony, önálló tanulást!
 - a) Az otthoni hatékony tanuláshoz szükséges tanulási technikákat megismertetjük tanulóinkkal, különösen az idővel való hatékony gazdálkodást.
 - b) A házi feladatok elkészítése során a tanulók életkoruknak megfelelő szinten gyakorolják az információk gyűjtését, feldolgozását és kritikus alkalmazását.
 - c) Olyan házi feladatokat is adunk, melyek a közös munkára készítik fel tanulóinkat.
3. A házi feladat álljon összhangban az órai munkával!
 - a) Csak megtanított tananyag alkalmazását követeljük meg.
 - b) A kollektív órai tanítás és az egyéni otthoni tanulás ellentmondását igyekszünk a tanórai egyéni tanulás lehetőségének megteremtésével feloldani.
 - c) Továbbá a tanórákon is nagyobb teret szentelünk az egyéni alkotó alkalmazásnak.
4. A pedagógus egész hozzáállásával, következetességével fejezze ki a feladat jelentőségét!

- a) Az otthoni munkát a tanórán gondosan előkészítjük.
 - b) Kicsengetés után nem adunk fel házi feladatot.
 - c) A házi feladatot következetesen ellenőrizzük, értékeljük.
 - d) A mulasztásokat következetesen kezeljük: a hiányzó házi feladatokat pótoltatjuk, a szaktanár a tanév elején ismertetett módon értékeli, szankcionálja az el nem készített házi feladatokat.
 - e) A tanóra kezdete előtt 10 perccel a szaktanár megtekintésre elkérheti az írásbeli házi feladatot. Ha a tanuló ezt nem teszi meg, az fegyelmi eljárást von maga után.
5. Biztosítjuk a szükséges feltételeket a tanulók otthoni munkájához.
- a) Olyan tankönyvek és segédanyagok kiválasztására törekszünk, amelyek alkalmasak az önálló otthoni tanulásra. (pl. nyelvezetük érthető)
 - b) A tanulók önálló tanulási képességét a tanórán is fejlesztjük.
 - c) A szülők számára is világossá tesszük, mit várunk el tőlük.
 - d) A rászoruló tanulók számára segítséget adunk a házi feladat elkészítéséhez (pl. tanulószoba, internetterem)
6. Kevesebb, de módszertanilag átgondoltabb, hatékonyabb feladatot jelölünk ki.
- a) Hétfélgére és tanítási szünetek idejére sem adunk az átlagosnál több házi feladatot.
 - b) A komolyabb felkészülést igénylő feladatok (pl. fogalmazás, kiselőadás, gyűjtő munka) elkészítésére megfelelő időt biztosítunk.

III. 9. Középszintű érettségi vizsga témakörei

Iskolánkban a gimnáziumi tantervben szereplő tantárgyakból tehetnek középszintű érettségi vizsgát a tanulók. Emelt szintű érettségi vizsgára az alábbi tantárgyakból készítjük fel tanulóinkat: irodalom, magyar nyelv, történelem, idegen nyelv, matematika, fizika, biológia

III. 9. 1. Irodalom

Szerzők, művek

1. Művek a irodalomból I. Kötelező szerzők
Ady Endre; Arany János; Babits Mihály; József Attila; Kosztolányi Dezső; Petőfi Sándor
2. Művek a irodalomból II. Választható szerzők
Balassi Bálint; Berzsenyi Dániel; Csokonai Vitéz Mihály; Illyés Gyula; Jókai Mór; Karinthy Frigyes; Kassák Lajos; Kertész Imre; Kölcsey Ferenc; Krúdy Gyula; Márai Sándor; Mikszáth Kálmán; Móricz Zsigmond; Nagy László; Nemes Nagy Ágnes; Németh László; Ottlik Géza; Örkény István; Pilinszky János; Radnóti Miklós; Szabó Lőrinc; Szilágyi Domokos; Vörösmarty Mihály; Weöres Sándor; Zrínyi Miklós
3. Művek a irodalomból III. Kortárs szerzők
Kortárs műalkotás: a mindenkori vizsga előtti utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás.
4. Művek a világirodalomból
Választható korok és művek a világirodalomból
5. Színház és dráma
Szophoklész egy műve; Shakespeare egy műve; Molière egy műve; Katona József: Bánk bán; Madách Imre: Az ember tragédiája; Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov; Örkény István egy drámája; Egy 20. századi magyar dráma
6. Az irodalom határterületei
Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből.
7. Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom
Egy szerző vagy műalkotás vagy jelenség vagy intézmény bemutatása vagy elemzése a lehetséges témák egyikéből.

Értelmezési szintek, megközelítések

1. Témák, motívumok
2. Műfajok, poétika
3. Korszakok, stílustörténet

III. 9. 2. Magyar nyelv

1. Kommunikáció
A nyelv mint kommunikáció; Pragmatika; Nyelvi és vizuális kommunikáció; A kommunikáció működése; Személyközi kommunikáció; A tömegkommunikáció
2. A magyar nyelv története
A nyelv mint történeti képződmény; A magyar nyelv rokonsága; Nyelvtörténeti korszakok; A magyar nyelv szókészletének alakulása; Nyelvművelés

3. Ember és nyelvhasználat
Ember és nyelv; A jel, a jelrendszer; Általános nyelvészet; Nyelvváltozatok; Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség; Nyelv és társadalom; Nyelv és politika
4. A nyelvi szintek
Hangtan; A helyesírás; Alaktan és szótan; A mondat szintagmatikus szerkezete; Mondattan
5. A szöveg
A szöveg és a kommunikáció; A szöveg szóban és írásban; A szöveg szerkezete és jelentése; Szövegértelmezés; Az intertextualitás; A szövegtípusok; Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában
6. A retorika alapjai
A nyilvános beszéd; Érvelés, megvitátás, vita; A szövegszerkesztés eljárásai
7. Stílus és jelentés
Szóhasználat és stílus; A szójelentés; Stílus eszközök; Stílusréteg, stílusváltozat

III. 9. 3. Történelem

1. Az ókor és kultúrája
Poliszok ókori Hellaszban; Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában; Az európai kultúra alapjai
2. A középkor
Nyugat-Európa a kora középkorban; A középkori egyház; Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában; Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom; A középkor kultúrája
3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
A magyar nép története az államalapításig; Az államalapítás és az Árpád-házi uralkodók kora; Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora; A Hunyadiak
4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)
A nagy földrajzi felfedezések és következményei; Reformáció és katolikus megújulás; Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században; A felvilágosodás kora; Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században
5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)
Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése; Az Erdélyi Fejedelemség virágkora; A törökkiűzése és a Rákóczi-szabadságharc; Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban; Művelődés, egyházak, iskolák
6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)
A francia polgári forradalom eszméi és a napóleoni háborúk; A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában; Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért; Az ipari forradalom hullámai és hatásai
7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)
A reformkor; Forradalom és szabadságharc; A kiegyezés és a dualizmus; Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában
8. A világháborúk kora (1914-1945)
Az első világháború és következményei; Gazdaság, társadalom és életmód; A fasiszmus és a nemzetiszocializmus; A kommunista diktatúra; A második világháború
9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)
Az első világháború és következményei Magyarországon; A Horthy-korszak; Művelődési viszonyok és társadalom; Magyarország a világháborúban
10. A jelenkor (1945-től napjainkig)
A kétpólusú világ kialakulása; A kétpólusú világrend megszűnése; Az európai integráció; A globális világ sajátosságai

11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak; Az 1956-os forradalom és szabadságharc; A Kádár-korszak; A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés; Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság
12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek
Társadalmi tagozódás és felelősségvállalás; Az aktív és felelős állampolgárság alapjai; Alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak, folyamatok. A munkaviszonyhoz kapcsolódó ismeretek

III. 9. 4. Idegen nyelv

Az érettségi vizsga (középszint) tartalmi részét az alább felsorolt témakörök képezik, azaz a feladatok minden vizsgarészben tematikusan erre épülnek.

1. Személyes vonatkozások, család (pl.: személyes teendők, tervek)
2. Ember és társadalom (pl.: jellemzés, baráti kör, ünnepek, vásárlás, szolgáltatások)
3. Környezetünk
(pl.: otthon, lakóhely és környéke, környezetvédelem, város, vidék, időjárás, stb.)
4. Az iskola (pl.: iskolánk, tantárgyak, nyelvtanulás, érdeklődés, stb.)
5. A munka világa (pl.: pályaválasztás, továbbtanulás, foglalkozások, stb.)
6. Életmód (pl.: napirend, testmozgás, étkezés, betegség, egészségvédelem, stb.)
7. Szabadidő, művelődés, szórakozás (pl.: színház, mozi, sport, TV, számítógép, stb.)
8. Utazás, turizmus (pl.: tömegközlekedés előnyei, nyaralás, utazás szervezése, stb.)
9. Tudomány és technika (pl.: népszerű tudományok, ismeretterjesztés, technikai eszközök szerepe a mindennapi életben, stb.)
10. Gazdaság
(pl.: családi gazdálkodás, a pénz szerepe a mindennapokban, vásárlás, szolgáltatások, stb.)

III. 9. 5. Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
2. Számelmélet, algebra
3. Függvények, az analízis elemei
4. Geometria, koordinátageometria, trigonometria
5. Valószínűség-számítás, statisztika

III. 9. 6. Etika (Emberismeret és etika)

1. Az etika megalapozása
2. Az erények és a jellem
3. Társas kapcsolatok
4. Erkölc és társadalom
5. Vallás és erkölcs
6. Korunk erkölcsi kihívásai

III. 9. 7. Biológia

1. Bevezetés a biológiába
2. Egyed alatti szerveződési szint
3. Az egyed szerveződési szintje
4. Az emberi szervezet
5. Egyed feletti szerveződési szintek
6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

III. 9. 8. Fizika

1. Mechanika
Newton törvényei; Pontszerű és merev test egyensúlya; Mozgásfajták; Munka, energia; A speciális relativitáselmélet alapjai; Folyadékok és gázok mechanikája
2. Hőtan, termodinamika
Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly; Hőtágulás; Állapotegyenletek (összefüggés a gázok állapotjelzői között); Az ideális gáz kinetikus modellje; Energiamegmaradás hőtani folyamatokban; A termodinamika I. főtétele; Kalorimetria; Halmazállapot-változások; A termodinamika II. főtétele; A hőterjedés formái
3. Elektromágnesesség
Elektromos mező; Egyenáram; Az időben állandó mágneses mező; Elektromágneses hullámok
4. Optika
A fény mint elektromágneses hullám; A geometriai fénytani leképezés
5. Atomfizika, magfizika
Az anyag szerkezete; Az atom szerkezete; A kvantumfizika elemei; Az atommagban lejátszódó jelenségek; Sugárvédelem; Elemi részek
6. Gravitáció, csillagászat
A gravitációs mező; Csillagászat
7. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek
A fizikatörténet fontosabb személyiségei; Felfedezések, találmányok, elméletek

III. 9. 9. Kémia

1. Általános kémia
Atomszerkezet; Kémiai kötések; Molekulák, összetett ionok; Anyagi halmazok; Kémiai átalakulások
2. Szervetlen kémia
Hidrogén; Nemesgázok; Halogénelemek és vegyületeik; Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik; A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik; A szénsoport elemei és vegyületeik; Fémek
3. Szerves kémia
A szerves vegyületek általános jellemzői; Szénhidrogének; Halogéntartalmú szerves vegyületek; Oxigéntartalmú szerves vegyületek; Nitrogéntartalmú szerves vegyületek; Szénhidrátok; Fehérjék; Nukleinsavak; Műanyagok; Energiagazdálkodás
4. Kémiai számítások
Az anyagmennyiség; Gázok; Oldatok, elegyek, keverékek; Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban; Termokémia; Kémiai egyensúly; Kémhatás; Elektrokémia

III. 9. 10. Földrajz

1. Térképi ismeretek
A térkép; Tájékozódás a térképen és a térképpel; Távérzékelés és térinformatika
2. Kozmikus környezetünk
A csillagászati ismeretek fejlődése - A Világegyetem; A Nap és kísérői; A Föld és mozgásai: tengely körüli forgás, Nap körüli keringés; Űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében
3. A geoszférák földrajza
A kőzetburok; A levegőburok; A vízburok földrajza; A geoszférák kölcsönhatásai
4. A földrajzi övezetesség
A szoláris és a valódi éghajlati övezetek; A vízszintes földrajzi övezetesség; Az egyes övezetek egyedi jellemzői
5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején
A népesség földrajzi jellemzői; Településtípusok, urbanizáció
6. A világgazdaság jellemző folyamatai
A nemzetgazdaságok és a világgazdaság; Integrációs folyamatok; A globaizáció; A monetáris világ
7. Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában
A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajzi sajátosságai; Magyarország természeti adottságai; Magyarország társadalmi jellemzői; A hazai gazdasági fejlődés jellemzői; Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe; A magyarországi régiók földrajzi jellemzői; Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme; Magyarország környezeti állapota; Az országhatárokon átívelő kapcsolatok
8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában
Európa általános természetföldrajzi képe; Európa általános társadalomföldrajzi képe; Az Európai Unió; A területi fejlettség különbségei Európában; Kelet-Európa (Oroszország, Ukrajna)
9. Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői
A kontinensek általános természet- és társadalomföldrajzi képe; Ázsia földrajza; Ausztrália és Óceánia földrajza; A sarkvidék földrajza; Afrika földrajza; Amerika földrajza
10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei
A globálissá váló környezetszennyezés és következményei; A demográfiai és urbanizációs válság; Élelmészeti válság; A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei; A környezet- és a természetvédelem feladatai

III. 9. 11. Ének-zene

I. Reprodukálás

1. Éneklés: a) népzene; b) műzene; c) felismerő kottaolvasás
2. Műelemzés: a) népzene; b) műzene

II. Befogadás

1. Zenetörténet: a) népzene; b) műzene
2. Zenefelismerés: a) népzene (népi hangszerek); b) műzene
3. Zeneelmélet
4. Dallamírás

III. 9. 12. Vizuális kultúra

A) ALKOTÁS

1. Vizuális eszközök
Vizuális nyelv (A vizuális nyelv alapelemei - *Vonal; Sík- és térforma; Tónus, szín; Tér*; A vizuális nyelvi elemek viszonyai - *Kompozíció (konstrukció); Kontraszt, harmónia*; Vizuális nyelv és kontextus);
Technikák (Rajzolás; Festés; Kollázs; Nyomatás; Makettezés modellezés; További technikák)
2. Tevékenységszintek
Ábrázolás, látványértelmezés (Formaértelmezés - *Arány; Forma, alak, karakter; Szerkezet, felépítés, működés; Anyag*; Térértelmezés - *Téri helyzetek; Nézőpont; Térmélység; Térábrázolási konvenciók*; Színértelmezés - *Szín- és fényviszonyok*; Mozgásértelmezés);
Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás (Térviszonyok, Kompozíció; Színhatás; Érzelmek; Folyamat, mozgás, idő; Kép és szöveg; Vizuális információ; Tárgyak és környezet)

B) BEFOGADÁS

1. Vizuális eszközök
Megjelenítés sajátosságai (Vizuális nyelvi elemek; Térábrázolási módok; Vizuális minőségek; Látványértelmezés; Kontraszt, harmónia; Kontextus);
Technikák
2. Tevékenységterületek
Vizuális kommunikáció (Folyamat, mozgás, idő; Kép és szöveg; Vizuális információ; Tömegkommunikáció; Médiakategóriák; Fotó, mozgókép);
Tárgy- és környezetkultúra (Forma- és funkcióelemzés; Tervezési folyamat; Kézműves és ipari tárgykultúra; Népművészet);
Kifejezés és képzőművészet (Művészeti ágak; Műfajok; Művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok; Stílusjegyek; Alkotások és alkotók; Műelemző módszerek; A mű tárgyi és kulturális környezete)

MŰTÁRGYLISTA

A 440 tételből álló jegyzék az érettségi vizsga központi képanyagát tartalmazza.

III. 9. 13. Informatika

1. Információs társadalom
2. Informatikai alapok - hardver
3. Informatikai alapok - szoftver
4. Szövegszerkesztés
5. Táblázatkezelés
6. Adatbázis-kezelés
7. Információs hálózati szolgáltatások
8. Prezentáció és grafika
9. Könyvtárhasználat
10. Algoritmizálás, adatmodellezés
11. A programozás eszközei

III. 9. 14. Testnevelés

A) Elméleti ismeretek

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
2. A harmonikus testi fejlődés
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
5. Gimnasztikai ismeretek
6. Atlétika
7. Torna
8. Zenes-táncos mozgásformák
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

B) Gyakorlati ismeretek

1. Gimnasztika
2. Atlétika
Futások; Ugrások; Dobások
3. Torna
Talajtorna; Szekrényugrás; Felemáskorlát; Gerenda; Ritmikus gimnasztika; Gyűrű; Nyújtó; Korlát
4. Küzdősportok, önvédelem
5. Úszás
6. Testnevelési és sportjátékok
Kézilabda; Kosárlabda; Labdarúgás; Röplabda

III. 10. A tanulók fizikai fittségének mérése

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 81. §-a szerint az iskola tanévenként, országosan egységes mérési módszer és az annak alkalmazásához kifejlesztett eszközök alkalmazásával, a tanév rendjében meghatározott évfolyamokra kiterjedően, a nappali rendszerű iskolai oktatás rendje szerinti tanulók részvételével ellátja a tanulók fizikai állapotának és edzettségének (a továbbiakban együtt: fizikai fittség) mérésével kapcsolatos feladatokat. A tanulók fizikai fittségi mérésének célja a tanulók egészsége megőrzésének, javításának, fenntartásának előmozdítása, és a tanulók egészségi állapotának nyomon követése a tanulók fizikai fittségi szintjének feltárásával.

A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi egy tanuló egészségközpontú fittségi állapotát. Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak. A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fittségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fittségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz.

Mérések:

- Testösszetétel és tápláltsági profil:
 - testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
 - testmagasság mérése
 - BMI – testtömeg és testmagasság alapján számítva
 - testzsírszázalék-mérése
- Vázizomzat fittségi profil:
 - Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
 - Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
 - Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
 - Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
 - Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
- Hajlékonysági profil:
 - Hajlékonysági teszt – térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem
- Aerob fittségi (állóképességi) profil:
 - Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

A mérések értékelése:

A NETFIT® az egészséges fittségi teljesítményértékek mellett (egészségzóna) – tesztől függően – további egy, illetve két zónát (tartományt) tartalmaz („fejlesztés szükséges” és „fokozott fejlesztés szükséges” zóna).

A mérési adatokat osztályonkénti bontásban a vizsgálatot végző tanár kezeli. Az adatokat a meghatározott időszakban feltölti az MDSZ NETFIT rendszerébe.

A kapott eredmények alapján tanulóinak, osztályainak értékelést tart, a fejlődéshez tanácsokat ad.

IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések.

- 1. A pedagógiai program érvényességi ideje**
 - a) Az iskola 2018. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a pedagógiai program alapján.
 - b) A pedagógiai programban található helyi tanterv 2013. szeptember 1. napján lépett életbe felmenő rendszerben az általános iskola első és ötödik, illetve a hatosztályos gimnázium hetedik, a négy osztályos gimnázium kilencedik évfolyamán.

- 2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata**
 - a) A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
 - b) A nevelők munkaközösségei minden tanév végén értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

- 3. A pedagógiai program módosítása**
 - a) A pedagógiai program módosítására: az iskola igazgatója, a nevelőtestület bármely tagja, a nevelők szakmai munkaközösségei, a szülői munkaközösség, az iskola fenntartója tehet javaslatot.
 - b) A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, az iskola igazgatója hagyja jóvá, és amennyiben megvalósítása többletkötelezettséggel jár, a fenntartó egyetértésével válik érvényessé.
 - c) A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzat útján javasolhatják.
 - d) A módosított pedagógiai programot, a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

- 4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala**

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető: az iskola fenntartójánál, az iskola titkárságán, az iskola honlapján.

1. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Chernel István Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai programját a nevelőtestület 2023. augusztus 31. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Agárd, 2023. augusztus 31.

Hegyiné Mihalovics Ilona
munkaközösség-vezető

Hunyár Ferenc
munkaközösség-vezető

Kucsora Ágnes
munkaközösség-vezető

Leinemann Gellért
munkaközösség-vezető

Pintérné Mosolygó Erika
munkaközösség-vezető

Szlahorek Szilvia
munkaközösség-vezető

A Chernel István Általános Iskola és Gimnázium pedagógiai programját az iskola igazgatója 2023. augusztus 31. napján jóváhagyta.

Kelt: Agárd, 2023. augusztus 31.

V. MELLÉKLETEK

V.1. Eszközök és felszerelések jegyzéke

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>	<i>Szükséglet</i>	<i>Jelenlegi mennyiség</i>	<i>Hiányzó mennyiség</i>
1. Tanterem					
tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	életkornak megfelelő méretben	375/750	360/720	15/30
nevelői asztal, szék	tantermenként 1		26	23	3
eszköztároló szekrény	tantermenként 1		26	20	6
tábla	tantermenként 1		26	23	3
ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével		26	26	
szeméttároló	helyiségenként 1		26	26	
sötétítő függöny	ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben	78	42	36
2. Szaktanterem (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)					
a) számítástechnikai terem					
tábla + flipchart	1		1+1	1+1	
számítógépasztal	kettő tanulónként 1		15	15	
számítógépek és tartozékai	kettő tanulónként 1 felszerelés		15	15	
nyomtató	1		1	1	
programok	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint			
lemeztároló doboz	2		2	2	
b) idegen nyelvi, nemzetiségi, etnikai szaktanterem					
nyelvi labor berendezés	tíz-tizenöt tanuló egyidejű foglalkoztatására	ha az oktatás részben vagy egészben nem magyar nyelven folyik; számítógépes nyelvi oktatással kiváltható	nincs		
magnetofon	1				
írásvetítő	1				

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>	<i>Szükséglet</i>	<i>Jelenlegi mennyiség</i>	<i>Hiányzó mennyiség</i>
c) természettudományi szaktanterem vegyszerálló tanulói asztalok (víz, gáz csatlakozással)	három tanulónként 1		17		17
elszívóberendezés	tantermenként 1		1		1
vegyszerálló mosogató	két asztalonként 1		9		9
fali mosogató	tantermenként 1		1		1
poroltó	tantermenként 1		1	1	
mentőláda	tantermenként 1		1		1
eszköz- és vegyszerszekrény	2		2	2	
méregszekrény (zárható)	1	elhelyezése a szertárban	1	1	
eszközz szállító tolokocsi	tantermenként 1		1		1
törpefeszültségű csatlakozások	tanulóasztalonként 1		17		17
d) művészeti nevelés rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	szaktanterem tanulók létszámának figyelembevételével 1 hely		nincs		
tárgyasztal (állítható)	tantermenként 2				
mobil lámpa (reflektor)	2				
vízcsap (falikút)	2				
pianínó	iskolánként 1				
ötvonalas tábla	tantermenként 1				
CD vagy lemezjátszó, magnetofon	tantermenként 1				
tárolópolcok	tantermenként 1				
e) technikai szaktanterem (életvitel és gyakorlati ismeretek céljait is szolgálhatja)			nincs		
tanulói munkaasztal	tizenöt tanuló részére				
állítható magasságú támla nélküli szék	tizenöt tanuló részére				
f) gyakorló tanterem	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	gimnáziumban a munkába állást előkészítő oktatáshoz; szakközépiskolában a szakmai előkészítő ismeretek oktatásához; szakiskolában munkába álláshoz, életkedéshez szükséges ismeretek átadásához; e feladat megoldható a számítástechnikai, illetve technika szaktanteremben is			

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>	<i>Szükséglet</i>	<i>Jelenlegi mennyiség</i>	<i>Hiányzó mennyiség</i>
3. Logopédiai foglalkoztató egyéni fejlesztő szoba (berendezése az óvodában meghatározottak szerint)			nincs		
4. Tornaszoba			nincs		
kislabda	5				
labda	5				
tornaszőnyeg	2				
tornapad	2				
zsámoly	2				
bordásfal	2				
mászókötél	2				
gumikötél	5				
ugrókötél	5				
medicinlabda	5				
stopper	1				
kiegészítő torna-készlet	1				
egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések		fogyatékos tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint			
5. Tornaterem (mindazok a felszerelések, amelyek a tornaszobában, továbbá)					
kosárlabda palánk	2				
gyűrű	1				
mászórúd	2				
6. Sportudvar					
szabadtéri labdajáték felszerelése	1	bármelyik játék kiválasztható	3	3	
magasugró állvány, lécs	1		1	1	
távol-, magasugró gödör	1	homokkal vagy szivaccsal	1	1	
futópálya	1	lehetőség szerint kialakítva			
egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések	egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	fogyatékos tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint	80	50	30

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>	<i>Szükséglet</i>	<i>Jelenlegi mennyiség</i>	<i>Hiányzó mennyiség</i>
7. Igazgatói iroda					
íróasztal	1		1	1	
szék	1		1	1	
tárgyalóasztal	1		1		1
szék	2		2	2	
iratszekrény	1		1	1	
fax	1		1		1
telefon	1		1	1	
8. Nevelőtestületi szoba					
fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1		45	34	11
szék	pedagóguslétszám szerint 1		45	34	11
napló és folyóirattartó	1		1	1	
könyvszekrény	2		6	6	
ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével	külön helyiségben található	3	3	
mosdókagyló	1		1		1
tükör	1		1		1
9. Ügyviteli helyiség (igazgatóh., gazdasági vezetői iroda) (több helyiség esetén az eszközök a feladatmegosztás szerint eloszthatók)					
asztal	felnőtt létszám figyelembevételével		7	7	
szék	felnőtt létszám figyelembevételével		9	9	
iratszekrény	1		4	4	
lemezszekrény	1		1	1	
írógép	1				
írógépasztal és szék	1-1	számítógéppel kiváltható			
fénymásoló	1		1	1	
számítógépasztal és szék	1		5	5	
számítógép nyomtatóval			5	4	1
telefon		közös vonallal is működtethető	2	2	

<i>Eszközök, felszerelések</i>	<i>Mennyiségi mutató</i>	<i>Megjegyzés</i>	<i>Szükséglet</i>	<i>Jelenlegi mennyiség</i>	<i>Hiányzó mennyiség</i>
10. Könyvtár			nincs		
tanulói asztal, szék	egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozottak és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval			
egyedi világítás	olvasóhelyenként 1				
könyvtárosi asztal, szék	1-1	asztal egyedi világítással			
szekrény (tároló)	háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére				
tárolók, polcok, szabadpolcok	2				
létra (polcokhoz)	1				
telefon	1	közös vonallal is működtethető			
fénymásoló	1				
számítógép, nyomtató	1-1				
video (lejátszó, felvevő) televízióval	1				
CD vagy lemezjátészó	1				
írásvetítő	1				
11. Könyvtárszoba					
asztal,	3	legalább hat tanuló egyidejű foglalkoztatásának feltételeiről, illetve	3	3	
szék	6	az iskolai könyvek, tankönyvek, segédkönyvek elhelyezéséről gondoskodni kell	6	6	
könyvtári dokumentum (tanári, tanulói felkészüléshez)	öttszáz		5120	5120	
könyvespolc vagy szekrény	öttszáz könyvtári dokumentum elhelyezésére		6	6	
egyedi világítás	olvasóhelyenként 1		6	6	

V.2. Belső vizsgaszabályzat

A tanulmányok alatti vizsgák letételének szabályai

Az eljárást szabályozó jogszabályok:

- a nemzeti köznevelésről szóló [2011. évi CXCV. törvény](#) (a továbbiakban: Nkt.) 38. § (7) bekezdés, 46. § (6) bekezdés m) pontja,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló [229/2012. \(VIII.28.\) Kormányrendelet](#) (a továbbiakban: Vhr.) 23. § (3) bekezdés h) pont, 34. § (1) bekezdés d) pont, 35. § (7) bekezdés,

- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló [20/2012. \(VIII. 31.\) EMMI rendelet](#) (a továbbiakban: Mük.r.) 5. § (1) bekezdés h) pont, 51. § (7) bekezdés, 55. § (2) bekezdés, 64. §. (2) bekezdés d) pont, 65. §, 73. §, 74. §. (5) bekezdés, 1. melléklet I. Az iskolák által alkalmazott záradékok 25. pont)
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról

Jelen szabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- pótló és javítóvizsgákra vonatkozik.

1. Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) másik iskolából érkezett, és az előzőekben nem tanult tantárgy felvételéhez (pl. másik idegen nyelv) a vizsga letételére kötelezték,
- d) külföldi tartózkodás, egyéni tanrend, illetve egyéb ok miatt engedélyezték számára osztályozó vizsga letételét,
- e) az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen kétszázötven tanítási órát vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető.

Az e) pont esetén a nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a jogszabályilag meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az előrehozott érettségi vizsga miatt osztályozóvizsgára jelentkező tanulók kérelmüket a május-júniusi vizsgaidőszakra vonatkozóan február 15-ig adhatják le az iskola igazgatójának címezve a titkárságon.

Az osztályozóvizsgát a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt is leteheti.

Osztályozóvizsga évente két vizsgaidőszakban tehető az aktuális tanév munkatervében megjelölt időpontban.

Az intézményvezető a szülővel való egyeztetés alapján ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő a vizsga előtt legalább két héttel értesítést kap.

Az osztályozóvizsga részeit, tartalmi követelményeit az iskola nevelőtestülete helyi tantervében határozza meg. Ez megtalálható az iskola honlapján, a különös közzétételi lista részeként (<http://cherneliskola.hu/dokumentumok>).

Az osztályozóvizsgán nyújtott teljesítmény értékelése a pedagógiai programban megadott százalékos értékek alapján történik.

Az osztályozóvizsga egyszeri, és nem ismételhető. Az adott tanévet lezáró sikertelen osztályozó vizsga esetén a tanulónak 3 hónapon belül javítóvizsgát kell tennie.

Az osztályozóvizsga tantárgyai, részei

Alsó tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Beadvány
Magyar nyelv és irodalom	X	X		
Matematika	X			
Etika/Hit- és erkölcstan 1-2.évf.		X		
Etika/Hit- és erkölcstan 3-4.évf.				X
Környezetismeret	X			
Ének-zene		X		
Vizuális kultúra				X
Életvitel és gyakorlat				X
Testnevelés és sport			X	
Élő idegen nyelv	X			

Felső tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Beadvány
Irodalom	X	X		
Magyar nyelv	X			
Matematika	X			
Történelem	X			
Élő idegen nyelv	X			
Biológia és egészség-tan 7-8. o.	X			
Földrajz 7-8. o.	X			
Kémia 7-8. o.	X			

Fizika 7-8. o	X			
Informatika			X	
Természettudomány 5-6. o.	X			
Hon- és népismeret				X
Ének -zene		X		
Rajz és vizuális kul- túra				X
Testnevelés és sport			X	
Technika és tervezés (5. évfolyam)			X	
Technika, életvitel és gyakorlat (6-7. évfolyam)			X	
Erkölcstan				X

Gimnáziumi tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati	Beadvány
Irodalom	X	X		
Magyar nyelv	X	X		
Matematika	X			
Történelem	X	X		
Idegen nyelv	X	X		
Biológia	X	X		
Földrajz	X	X		
Kémia	X	X		
Fizika	X	X		
Informatika		X	X	
Művészetek (11- 12. évfolyam)		X		X
Ének-zene		X		
Testnevelés és sport		X	X	
Etika NAT 2012.		X		X
Állampolgári is- meretek 12. évf.				X
Életvitel NAT 2012.				X
Mozgókép és mé- diáismeret				X
Rajz és vizuális kultúra				X
Természetismeret komplex NAT 2020.	X			

Az előrehozott érettségi vizsga tantárgyait és részeit a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet előírásai szerint alakítjuk ki.

2. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát olyan tanulónak kell tennie, aki másik intézményből vagy osztályból érkezett, és a tagozatváltás vagy a tantárgyi struktúra ezt szükségessé teszi, továbbá ha egy adott tantárgyat az iskola helyi tantervétől eltérő óraszámában tanult. Előírható akkor is, ha a tanuló csoportot szeretne változtatni, vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként az intézmény vezetője – a nevelőtestület véleménye alapján - ezt előírja.

Különbözeti vizsgát a tanulónak abban az iskolában kell tennie, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.

A különbözeti vizsga tantárgyait és tartalmát az intézményvezető a szakmai munkaközösségek javaslatai alapján egyedileg határozza meg.

A tanuló a vizsga anyagát a titkárságon veheti át legkésőbb két héttel a vizsga előtt.

A különbözeti vizsga követelményei és részei megegyeznek az adott évfolyam, tagozat, tantárgy osztályozó vizsgájának követelményeivel.

A vizsgateljesítmény értékelése:

	%-os érték
Megfelelt	50 %-tól
Nem felelt meg	50 % alatt

3. Pótló vizsga

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A pótló vizsga követelményei és részei megegyeznek a pótlendő vizsgára vonatkozó előírásokkal (követelményeivel, részeivel, és értékelésével).

A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

4. Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A javítóvizsga tartalmi követelményeit az iskola nevelőtestülete helyi tantervében határozza meg. Megtalálható az iskola honlapján, a különös közzétételi lista részeként. (<http://cherneliskola.hu/dokumentumok>)

A javítóvizsgán a tanuló a bizonyítványával együtt jelenik meg a vizsga kezdete előtt legalább 15 perccel. Ha a vizsgáról neki felróható okból távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül távozik, mielőtt a válaszadást befejezné, vizsgája eredménytelen, így osztályismétlést von maga után.

A javítóvizsgán nyújtott teljesítmény értékelése a pedagógiai programban megadott százalékos értékek alapján történik.

A tanulót a vizsga eredményéről tájékoztatást kap a titkárságon legkésőbb az adott vizsgaidőszak utolsó szóbeli vizsgáját követő napon.

5. A vizsgák lebonyolítására vonatkozó általános szabályok:

- A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő a vizsga előtt legalább két héttel értesítést kap.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.
- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat. A vizsgázónak a vizsga kezdete előtt legalább 15 perccel előbb meg kell jelennie.
- A tanulmányok alatti vizsgák nem nyilvánosak. A vizsgabizottság tagjain és a vizsgázón kívül más nem vehet részt rajtuk.

- A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tétteleket. Ha a vizsga részét képezi gyakorlati vizsga is, a gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész helyéről és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését, osztályát vagy azt az évfolyamot, amelynek anyagából vizsgázik. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítani. Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, a vizsgázók egymás között nem cserélhetik őket.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő tantárgyanként általános iskolában maximum, középiskolában minimum hatvan perc. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- A középiskolában olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.
- A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára – a szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére - az igazgató engedélye alapján:
 - az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
 - lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
 - a szóbeli vizsgát írásban teheti le (a vizsgázó a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár felügyelete mellett készíti

- el dolgozatát). A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa,
 - írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet (Ebben az esetben a vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
 - egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.
- Az írásbeli dolgozatokat az intézményvezető által megbízott javítótanár piros tollal javítja, és a pedagógiai programban rögzített százalékos értékek alapján értékeli.
- A tanulmányok alatti vizsgák eredményéről a tanuló a titkárságon kaphat tájékoztatást legkésőbb az utolsó szóbeli vizsgáját követő napon.
- A szóbeli vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- A vizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.

V.3. EFOP-3.3.5-17

„KORSZERŰ PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK ALKALMAZÁSÁT SEGÍTŐ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI PROGRAM KÍSÉRLETI MEGVALÓSÍTÁSA” CÍMŰ PROJEKT ISKOLÁNKBAN

1. A program megvalósítása

Iskolánk 2018 és 2019 júniusában vett részt a kísérleti programban, melynek keretében az 1. 2. 4. és 6. osztályos tanulóknak szerveztünk napközis tematikus programot művészeti nevelés témában.

A kísérleti program **átfogó céljai** voltak

- A konstruktív és értékközpontú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megvalósítása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése, a köznevelés hátrány-

kompenzációs szerepének erősítése és az Európai Unió ifjúságpolitikai, fejlesztési területével összhangban az iskolai lemorzsolódás csökkentése.

- A köznevelés minőségi fejlesztése nem-formális és informális tanulási módszerek kísérleti megvalósításán keresztül, hangsúlyt fektetve az élményalapú tanulás módszertani megalapozására, a tanulás közösségi élménnyé formálására.
- Olyan tematikus napközis programok megvalósítása, amelyek a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott célokhoz, feladatokhoz igazodnak, középpontjában a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása áll, figyelembe véve, hogy a nevelés és az oktatás színtere nemcsak az iskola lehet.
- A foglalkozások keretében olyan tanulási módok és szervezési megoldások alkalmazása, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, az osztályközösségek megerősödését.
- Egy újfajta, nem formális és informális program tartalmi és koncepcionális kereteinek tesztelése a korosztályos és speciális célcsoportok igényei szerint is reprezentatív mintacsoporton Magyarország kevésbé fejlett régióban található intézmények 1-7. évfolyamos tanulóinak bevonásával.

A stratégiai célkitűzések **megvalósításához szükséges részcélok**

- a tanulás hatékonyságának és eredményességének növelése, a tanulók NAT-ban foglalt kulcskompetenciáinak, különösképpen a szociális kompetenciáinak fejlesztését célzó, kísérleti jellegű tematikus programok megvalósítása és eredményességének mérése által;
- kidolgozott modellprogram tesztelése, az informális és non-formális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javítása;
- a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó szolgáltatások, támogató rendszerek és kifejlesztett tartalmak, eszközök, kiadványok tesztelése;
- a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó szakmai rendezvények hatékonyságának értékelése;
- a kísérleti jellegű tematikus programokhoz kapcsolódó pedagógus- és animátorfelkészítések és pedagógus továbbképzések eredményességméréséhez történő hozzájárulás;
- a programszolgáltató szektor fejlesztésére kialakított minősítési rendszer és kapcsolódó felkészítés eredményességének visszacsatolása;
- az oktatás területi egyenlőtlenségeinek tompítása;
- újszerű, a kompetenciafejlesztést támogató tanulásszervezési eljárások bevezetése;
- a támogató-segítő, kooperatív pedagógiai kultúra és tevékenység megerősítése;
- heterogén tanulói közösségek kialakítását segítő programok megvalósítása, az inkluzív nevelés szakmai támogatása;
- tanulói közösségépítés.

2. A program megvalósításának tapasztalatai

A kísérleti jelleggel megvalósított tanórán kívüli programok és az innovatív tanulás-szervezési eljárások hatékonyan és élvezetes tanulást biztosítva járultak hozzá a tanulók ismereteinek bővítéséhez, egyéni fejlesztésükhöz. Ugyanakkor kiválóan szolgálták a közösségfejlesztés és az esélyegyenlőség megteremtésének céljait is.

A kétszer kéthetes program tapasztalatainak elemzése és értékelése meggyőzően igazolta számunkra a **nem formális és az informális tanulás** értékeit, hatékonyságát.

Felismertük, hogy szűkebb és tágabb környezetünk társadalmi, gazdasági, technológiai és egyéb változásai továbbá az egész életen át tartó tanulás, valamint tanulóink munkaerőpiaci esélyeinek megalapozása érdekében a formális – az oktatási, képzési intézményekben megvalósuló, bizonyítvánnyal, oklevéllel záruló – tanulás mellett napjainkban egyre inkább felértékelődik a kipróbált két tanulási forma:

- a **nem formális tanulás**, amely szervezett tanulási tevékenység, a formális képzési kereteken kívül történik, eredményét nem szükségszerűen ismerik el bizonyítvánnyal;
- az **informális tanulás** az az egész életen át tartó tanulási folyamat, amelynek során az ember a napi tapasztalatok, élmények összegyűjtésével tesz szert tudásra.

3. A nem formális és az informális tanulás

A nem formális tanulás

A nem formális tanulás középpontjában a gyakorlat, a cselekvési tudás elsajátítása áll. Színterei lehetnek: közösségi helyek, kulturális intézmények, könyvtárak, civil, szakmai és társadalmi szervezetek vagy a formális oktatás rendszereiben folyó, a tanulás kiegészítésére létrehozott intézmények. Megvalósulhat olyan szervezetek vagy szolgáltatások révén is (pl. képzőművészeti, zenei kurzusok, sportoktatás), amelyeket a formális rendszerek kiegészítése céljából hoztak létre.

Az olyan nem formális színterek, mint például az állatkertek, tudományos központok, parkok, planetáriumok, művészeti galériák vagy múzeumok vonzó, interaktív helyszínei lehetnek a tanulásnak.

Az informális tanulás

Az informális tanulás a mindennapi élet természetes velejárója, nem intézményi, szervezeti keretekben megvalósuló, s nem feltétlenül tudatos tanulási tevékenység, és lehetséges, hogy mi magunk sem ismerjük fel tudásunk és készségeink ily módon való gyarapodását.

A családban és kortárs csoportokban, valamint az infokommunikációs eszközök segítségével egyéni módon is megvalósuló informális tanulás a tanulóink képességei alakításának és személyiségfejlődésüknek (szocializáció) alapvető feltétele, eszköze.

Az egyre fiatalabb korban kezdődő és rugalmasságot feltételező tanulási forma jellemzője a tanulók életkori sajátosságainak, egyéni különbségeinek differenciáltsága, a különböző információs források igénybevétele, az élet különböző színterein szerzett tapasztalatok felhasználása. Az informális tanulás technikai feltételrendszere az infokommunikációs eszköztár bővülésével folyamatosan átalakul. A számítógép, internet segítségével megvalósuló egyéni tanulás mellett tanulóink körében is egyre nagyobb szerepet kap a mobil telekommunikációs eszközökkel s a vizualitás új technológiáival történő kognitív megismerés.

A szabadidőben zajló informális tanulás olyan, szinte kimeríthetetlen lehetőségeket rejtő tanulási forma, melyben diákjaink attitűdöket, értékeket, jártasságokat és tudást sajátíthatnak el.

Az informális tanulás jelentős hozadéka: amellett, hogy rugalmas, kreatív és bármilyen keretben megvalósítható, a megélt élmények elősegíthetik, hogy tanulóink érdeklődjenek, elköteleződjenek a tanulás egyéb formái mellett is. Ezáltal kitörési lehetőséget is biztosíthat a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók számára, ahol a családban a tanulás nem feltétlenül érték.

A formális és nem formális tanulást általában informális is kíséri.

4. A nem formális tanulást szolgáló programok jellemzői

- A célok és tartalmak összhangban vannak az intézményi (formális) tanulásban alkalmazott programmal.
- Elsődleges cél az adott célcsoport számára egyéni szinten is az igényeknek legmegfelelőbb tanulási lehetőség biztosítása a tanórán kívül.
- Szervezett, irányított folyamat, melynek pedagógiai célja van, és a tanuló(k) fejlődését (képességek és kompetenciák) szolgálja,
- Kapcsolatot teremthetünk a mindennapi élet és a tananyag között, az elvont tudományos jelenségek konkréttá, befogadhatóvá tehetőek, a tanuló az általa tapasztalt konkrét helyzetekkel közvetlen kapcsolatba kerül,
- Tanórai keretekre nem korlátozott, rugalmas, az eltérő tanulói igényekhez igazítható.
- Módszertana színes, változatos, és előnyben részesítjük a tanulásmódszertani fejlesztő eszközök alkalmazását.
- Nincs osztályozás, számonkérés, ugyanakkor az értékelés változatos formáit használjuk. A tanulás értékelése a formatív, fejlesztő értékelésen alapul, melynek lehetőség szerint része az ön-, társ- és csoportértékelés, valamint a portfóliós értékelés,
- A tanuló motivációja értékeken alapszik,
- Elősegíti és erősíti intézményünk partnerközpontú működését, a különböző együttműködések (pedagógus, tanuló, szülők, ágazaton belüli és/vagy más ágazatok (pl. közművelődés) szereplői, civil szektor, egyéb programszolgáltatók).

5. A megvalósuló programok szinterei

- Színterek lehetnek a kulturális, művelődési intézmények, civil szervezetek, művészeti és sportegyesületek szervezésében történő oktatások, képzések, tanfolyamok. Szervezhet ilyen pl. ifjúsági szervezet, tanoda, teleház, önkéntes szolgálat, kortárs csoportok felnőttek segítségével, stb.
- A tematikus programok helyszíne lehet például nyári (bentlakásos vagy napközis) tábor, múzeum, művészeti galéria, könyvtár, látványlaboratórium, tudományos központ, állatkert, botanikus kert, vagy a természetes környezet: nemzeti park, tanösvény, erdő, mező, vízpart is.

- Az adott tanévben megvalósításra kerülő, előre tervezhető programokat intézményünk éves munkatervében rögzítjük. Az előre nem tervezhető programokon való részvételre aktuálisan a döntésre jogosult vezető – az alább részletezett kritériumoknak való megfelelés és a finanszírozhatóság szempontjait figyelembe vevő – jóváhagyását követően kerülhet sor.
- Amennyiben a tanév rendjéről szóló rendelet vagy más jogi szabályozás lehetővé teszi, továbbá iskolánk fenntartója egyetért és a szükséges feltételeket biztosítja, a tanítási év lezárását követően a tanulók részére a pedagógiai program végrehajtásához nem kapcsolódó foglalkozásokat szervezhetünk, amelyeken a részvételt a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő az iskola igazgatójához benyújtott kérelemben kezdeményezheti.
- Az iskolán belül de tanítási órákon kívül megvalósítható nem formális programok szintere lehet iskolánkban a kreatív napközi és a tanítási év lezárását követő ötnapos nyári program.

A FORMÁLIS ÉS NEM FORMÁLIS PROGRAMOK MEGJELENÍTÉSE A PEDAGÓGIAI PROGRAMUNKBAN

Fentiek mellett, az EFOP-3.3.5-17 projektben megismert és kipróbált új módszertani fejlesztés nevelő-oktató munkánkban való alkalmazása kapcsán, pedagógiai programunk következőiben **megjelölt fejezeteit kiegészítjük az alábbi tartalommal.**

II. 2. Nevelő és oktató munkánk céljai

4. Tanulóinkban alakuljon ki a tudás tisztelete; legyenek felkészültek az élethosszig tartó tanulásra.
 - a) A tudásvágy, az önművelés igényének kialakítása.
 - b) Az önálló ismeretszerzés formáinak megismertetése, az önálló tanulás képességének kialakítása hatékony tanulási módszerek elsajátíttatása.
 - c) **Az élményalapú nem formális és informális tanulási módszerek, lehetőségek elsajátítása.**
 - d) A megújulásra, a mobilitásra való képesség kialakítása.
 - e) Példamutatás pedagógusaink szakmai munkája, folyamatos önképzése által.

II. 3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai

4. Az 1-4. évfolyamon folyó oktató-nevelő munkánk feladata, hogy
 - a) a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon,
 - b) adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat-és problémamegoldáshoz,

- c) alapozza meg a tanulási szokásokat,
- d) támogassa az egyéni képességek kibontakozását,
- e) működjön közre a tanulási nehézségek leküzdésében,
- f) csökkentse a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadó hátrányokat,
- g) tegye lehetővé a tantermen kívüli, élményalapú gyakorlati tapasztalatszerzést nem formális és informális programok alkalmazásával,
- h) tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket,
- i) erősítse meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat,
- j) a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését.

5. Az 5 –13 évfolyamon folyó nevelő-oktató munkánk feladata, hogy

- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek,
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját,
- olyan helyzeteket teremtsünk, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét,
- tudatosítsa a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát,
- tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban,
- a demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra,
- a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való nevelés,
- fejlessze a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt,
- erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készteszen más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére,
- fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására,
- megismertesse a tanulókkal a digitális korszak tanulási módjait,
- teremtsen informális és a nem formális tanulási lehetőségeket.

Eszközök, eljárások

Pedagógiai feladataink megvalósítása során arra törekszünk, hogy az ismert módszerek, eljárások és eszközök közül mindig a legmegfelelőbbet válasszuk. Ugyanakkor tisztában vagyunk azzal, hogy a nevelés és az oktatás során a körülményektől függően eltérő mértékben, többféle módszer alkalmazására van szükség. Nem hiszünk a kizárólagosan üdvözítőnek kikiáltott jelszavaknak, amelyek egy részlet kiemelésével háttérbe szorítanak számos egyebet. Az eljárások kiválasztása során is kiegyensúlyozottságra, harmóniára törekszünk. A megfelelő stratégiák, eszközök kiválasztásához szükségesnek tartjuk:

- minél több módszer és eljárás alapos ismeretét

- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését
- a cél, a tanulók egyéni adottságainak (életkor, képesség, érdeklődés, előzetes tudás stb.) a tananyag, az adott körülmények figyelembe vételét
- a pedagógus önismeretét (felkészültség, személyiségjegyek)

Arra törekszünk, hogy alkalmazott módszereink összhangban álljanak alapelveinkkel: jellemezze őket a természetesség, az életszerűség, a kiegyensúlyozottság és az együttműködés. A teljesség igénye nélkül az alábbiakban felsorolunk néhány kiemelten fontosnak tartott oktatási stratégiát:

- felfedezéssel tanulás
- kooperatív tanulás
- adaptív oktatás
- kompetenciaalapú oktatás
- **élménypedagógia**
- **nem formális és informális tanulás**

A módszerek kiválasztásakor inkább a tanulók aktivitását igénylőket részesítjük előnyben, így a megbeszélést, a vitát, a tanulói kiselőadásokat, a szemléltetést. Természetesen nem mondunk le a tanári magyarázatról sem, ügyelünk azonban rá, hogy ez logikusan felépített, érthető, világos, szemléletes és viszonylag rövid legyen.

II. 6. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanórán kívüli, de az iskola intézményéhez kötött fejlesztési lehetőség

3. Szakkörök, szakmai műhelyek

Az iskolánkban működő szakköreink – szaktárgyi, művészi, technikai, közös érdeklődési kör - az oktató-nevelő munka kötetlenebb gyakorlását biztosítják, s mind tanulóink, mind pedagógusaink egyéni érdeklődési területéhez szorosan kapcsolódnak. A szakköri foglalkozásokon fejlesztjük a tanulók egyéni képességeit, kreativitását, s önálló munkára biztatva önbizalmukat növeljük.

4. Osztálykirándulások

Kirándulásainkon a nevelés színtere már nem az iskola, hanem a mindennapok valósága. Tanárainknak az ismeretátadás mellett lehetőségük van a tanulók érzelmi és szociális képességeinek fejlesztésére, az érték- és viszonyulási rendszerük alakítására, serkentik az osztály társasági életét, s a kirándulás során felmerülő konfliktusok kezelése és megoldása is nevelői hatással bír.

5. **Nem formális és informális tanulásra épülő programok**

Személyiségfejlesztő munkánk a tanuló minél sokoldalúbb megismerésén alapul, melyet a formális keretekhez viszonyítva hatékonyabban szolgálnak a nem formális és informális tanulási formák. Az nem formális és informális tanulási alkalmak fog-

lalkozásain számolunk azzal, hogy a tanulók különböző szinten állnak a tudásban, mindenkinek más és más az előzetes tudása, mindenkinek más lehet a tapasztalata, és másképp érett a tananyag befogadására. Az esélykülönbségek mérséklése érdekében feladatunk az egyéni, hozott tudásokra, erősségekre épülő fejlesztés.

II.13. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

4. Pedagógiai tevékenységek
 - i) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolata
 - j) Az egyéni adottságokat figyelembe vevő tanulás megszervezése
 - k) Kooperatív tanulás megszervezése
 - l) Differenciált házi feladatok adása
 - m) Felzárkóztató és tehetséggondozó programok szervezése
 - n) Motiválás arra, hogy a gyermek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljön
 - o) **Élményalapú, nem formális és informális tanulásra épülő programok szervezése**
 - p) Internetterem, könyvtárhasználat szorgalmazása
 - q) Színházlátogatások, kirándulások, táborok szervezése

II. 14. nevelési-oktatási céljainkat szolgáló tanórán kívüli tevékenységek

(Ez teljesen új fejezet!)

6. Élményalapú nem formális és informális tanuláson alapuló programok

Iskolánk az alábbi nem formális keretekre tervezett programokat valósítja meg:

- a) ötnapos nyári tematikus program június második felében
 - tematika: művészeti nevelés vagy környezetvédelem és természetismeret
 - belső helyszínek: az iskola épülete, sportudvara, játszótere és botanikus kertje
 - külső helyszínek: parkerdő, tópart, Gárdonyi Géza Emlékház, Magtár-Galéria, aktuális kiállítások, Madárvárta
 - infokommunikációs eszközök: számítógép, internet, mobil telekommunikációs eszközök
 - a program fő jellemzői: tanulói aktivitás, élményalapúság, formatív, fejlesztő értékelés
- b) képességfejlesztő, kreatív napközi havonta két alkalommal (munkatervben rögzítve)
 - tematika: jeles napok és évszakok (pl a víz világnapja, Márton-nap stb.)
 - belső helyszínek: az iskola aulája

- a program fő jellemzői: tanulói aktivitás, élményalapúság, formatív, fejlesztő értékelés

c) témahét

- tematika: fenntarthatóság, környezetvédelem és természetismeret
- belső helyszínek: az iskola épülete, sportudvara, játszótère és botanikus kertje
- külső helyszínek: parkerdő, Velencei-tó, tópart, Madárvárta, dinnyési fertő, paksi atomerőmű, földrajzi múzeum, martonvásári kutató, szennyvíztisztító telep, halivadéknevelő üzem
- infokommunikációs eszközök: számítógép, internet, mobil telekommunikációs eszközök
- a program fő jellemzői: tanulói aktivitás, élményalapúság, formatív, fejlesztő értékelés

d) pályaaorientációs nap

- tematika: a munka világa, a munkavállaláshoz szükséges kompetenciák
- belső helyszínek: az iskola épülete, tematikus helyszínek, szekciók, kitelepülő bemutatók pl drónok, elektromos autók, tűzoltók, mentősök stb.
- külső helyszínek: városi munkahelyek, vállalkozások, üzemek
- munkaformák. üzemlátogatás, „egy napom program” külső helyszínen
- infokommunikációs eszközök: számítógép, internet, mobil telekommunikációs eszközök
- a program fő jellemzői: tanulói aktivitás, élményalapúság, formatív, fejlesztő értékelés, önismereti tesztek

V. 4. Digitális és online oktatás szabályai, irányelvei, platformjai

1. A tanulóra vonatkozó rendelkezések

- A tanuló a távoktatás során köteles a digitális munkarend szabályzatában meghatározott keretek között a szaktanárával a kapcsolatot felvenni, a tanár utasításainak megfelelően a kiadott feladatokat határidőre elkészíteni, beadni, ezáltal a kapcsolatot folyamatosan tartani.
- A tanuló távoktatás rendje szerinti oktatásban való (tanórai) akadályoztatását a tanuló (18. életévét betöltő) és vagy a szülője/gondviselője a szaktanár, osztályfőnök felé jelezni köteles. Hosszabb akadályoztatás esetén az osztályfőnök jelzi az intézmény vezetőjének.

2. A diákokkal (és szüleikkel) való kapcsolattartás eljárásrendje

Platformok, Kréta, Intézményi honlap, Intézményi levelező, Zárt szülői és osztályközösségi csoportok, Online fogadóóra., stb.

A tantermen kívüli digitális oktatás megvalósításának feltételei

E-learning órarend, tanmenet

V. 4. 1 Online oktatás

1. Részvétel az online tanítási órákon

Az intézmény online órákkal segíti a tanulók felkészülését. Az online tanítási órák célja az új ismeretanyag átadása, elsajátítása, elmélyítése, rendszerezése, a felmerülő kérdések megválaszolása, tisztázása.

Az online órák időpontját és ütemezését az intézmény a digitális munkarend keretében teszi közzé.

Az online órák lebonyolításáért a tantárgyat tanító tanár a felelős.

3. A számonkérések tanári rendje és ütemezése

A tanároknak elsődlegesen támogatnia kell a tanulók önálló tanulását, az információfeldolgozást és- feldolgozást. Cél a hatékony önálló tanulási módszerek kialakítása.

A tanulói beszámoltatás módja:

1. egyéni feladatmegoldások a tanuló által megválasztott és elérhető eszközökkel
 2. tesztek valós időben vagy határidő meghatározásával
 3. projektfeladatok
 4. gyűjtőmunka
5. online oktatás során alkalmazott módszerek
1. csoportos foglalkozás
 2. egyéni feladatok
 3. projekt feladat
 4. kooperatív csoportmunka
6. tanórák típusának meghatározása
- kontakt óra- valós idejű online óra
 - konzultációs óra- online vagy a használt kertetrendszeren keresztül
 - beszámoló óra
7. tanulói munkák értékelésnek módja
- formatív értékelés: fejlesztő, támogató, segítő
 - szummatív értékelés lehetséges módjai:

- elektronikus portfólió
- valós idejű tesztek
- „játékos” pontrendszer
- a havonta adandó jegyek száma, ha eltér a Pedagógiai Programban meghatározottól
- dolgozatok javítási határideje

8. Házi feladatok adásának szabályai

- A diákok továbbra is kötelesek teljesíteni a feladatokat, a kiadott tananyagot fel kell dolgozniuk. Az információ(k) feldolgozását visszacsatolás követi a pedagógus részéről.
- A tanulói visszacsatolások során a pedagógus meggyőződik a megértés mélységéről, az elsajátítás mennyiségi mutatóiról, és az egyéni sajátosságokat maximális figyelembe véve elvégzi a szükséges beavatkozás(okat).
- A feladatok kijelölése során a pedagógus figyelembe veszi, milyen szintű a tanítványai digitális, tárgyi háttere, kompetenciaszintje.
- Az átadott digitális tananyag feldolgozási ideje, a kiosztott feladatok megoldási ideje egyensúlyban kell, hogy legyen a tanulók életkori sajátosságaival, terhelhetőségével, képességeivel.
- A házi feladat hiányát a KRÉTA naplóban jelöli a pedagógus.

V.4.2. A tantermen kívüli digitális oktatás módszerei

A tanulmányi követelmények teljesítésének mulasztása

Ha tanuló előre bejelentett, alapos indok nélkül a megadott platformon egy héten keresztül nem elérhető, a kiadott tanórai feladatokat nem teljesíti, tanárával nem kommunikál, a szaktanár értesíti az osztályfőnököt.

Az értesítést követően az osztályfőnök haladéktalanul megkísérli felvenni a kapcsolatot a diákkal és a szülővel továbbá a KRÉTA elektronikus naplóban üzenetet küld a szülőnek/gondviselőnek. Ha a szaktanár jelzése alapján, a passzivitás továbbra is fennáll, az iskolavezetés szólítja fel a tanulót és a szülőt/gondviselőt a tanulmányi kötelezettség nem teljesítésének következményeire, szükség esetén a gyermekjóléti szolgálat jelzőrendszerén keresztül.

V.4.3. Személyiség és adatvédelem

Tilos az Iskola pedagógusai és tanulói által a tanulmányok folytatására készített hang-és képi anyagok, valamint dokumentumok harmadik fél részére történő továbbítása – az ilyen cselekmények jogi következményeket vonhatnak maguk után.